

La Confederaziun en furma concisa 2007

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Chanzlia federala ChF

Charas lecturas, chars lecturs

Jau hai plaschair che Vus As interessais per “La Confederaziun en furma concisa – 2007”. La brochura che cumpara mintg’onn e che cuntogna numerusas illustraziuns (questa giada fotografias da Julie de Tribolet da Losanna) vul dar a Vus in’invista cumplessiva, ma tuttina bain chapibla en la Svizra politica e sias autoritads supremas, e preschentiar las structuradas e las incumbensas da noss stadi.

Il 2007 è per la Svizra in onn impurtant surtut quai che pertutga la politica naziunala: ils 21 d’october elegian las burgaisas ed ils burgais dals 26 chantuns ils 200 commembers dal Cussegl naziunal e 43 dals 46 commembers dal Cussegl dals chantuns.

Las preparaziuns per questas elecziuns che han lieu mintga quatter onns fa la Chanzlia federala, per la realisaziun pratica èn però responsabels ils chantuns. Il dumber d’abitants dals singuls chantuns decida dal rest era quantas cusseglieras e quants cussegliers naziunals che pon vegnir elegids. U ditg cun auters pleds: il chantun cun ils pli blers abitants (Turtig) ha il dretg da las pli bleras sedias (34), entant ch’ils chantuns ils pli pitschens (Uri, Glaruna, Sursilvania e Sutsilvania e l’Appenzell dador e dadens) pon delegar sulettamain ina persuna en il Cussegl naziunal. En il Cussegl dals chantuns percenter disponan 20 chantuns da mintgamai duas sedias e sis chantuns da mintgamai ina.

Savevas Vus che tut las burgaisas e tut ils burgais en Svizra che han accumppli lur 18avel onn da vegliadetgna han il dretg da votar e pon vegnir elegids? Perquai vulesch jau profitar da la chaschun ed intimar en spezial ils giuvenils da far diever da lur dretgs politics e dad ir a votar regularmain.

Ina da nossas grondas finamiras è da sensibilisar la generaziun giuvna uschè baud ed a moda uschè cumplessiva sco pussaivel per las dumondas politics, economicas e socialas. Ella vegn in di a decider davart il futur da noss pajais. Per quest intent lantschan il Cussegl federal ed il parlament regularmain campagnas da furmaziun e speran da pudair motivar e mobilisar cun quellas surtut ils giuvenils. Jau giavisch a Vus ina lectura interessanta.

Annemarie Huber-Hotz
Chanceliera federala

Illustraziun da cuverta:

Giu sper l’Ara sa deditgeschan ils giuvens al sport, e sura, en l’edifizi dal parlament flancà da las Chasas federalas vest ed ost, discutan ils politichers davart l’avegnir da noss pajais: omaduas activitads pretendan ina buna maschaida d’ambiziun, tactica e fairness.

La Svizra 2007: bilantscha e perspectives

- 4 Intervista cun la presidenta da la Confederaziun Micheline Calmy-Rey
- 8 La populaziun
- 9 Las finanzas
- 10 Retrospectiva dals eveniments da l'onn 2006

La democrazia directa: ina particularitad svizra

- 14 Ils stgalims politics
- 16 Ils dretgs dal pievel sin plaun federal
- 17 L'organisaziun politica da la Svizra

La legislativa: il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns

- 20 L'elecziun dal parlament
- 21 Ils commembers dal Cussegl dals chantuns
- 22 Ils commembers dal Cussegl naziunal
- 24 L'Assamblea federala
- 26 Las partidas
- 26 Las fracziuns
- 27 Las cumissiuns e delegaziuns
- 28 La lavur dal parlament
- 29 Las intervenziuns parlamentaras
- 30 La via ad ina nova lescha
- 32 Ils Servetschs dal parlament

L'executiva: il Cussegl federal ed ils departaments

- 36 Il Cussegl federal
- 38 L'organisaziun da l'administraziun federala
- 40 La Chanzlia federala
- 42 Il Departament federal d'affars externs DFAE
- 46 Il Departament federal da l'intern DFI
- 50 Il Departament federal da justia e polizia DFGP
- 54 Il Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport DDPS
- 58 Il Departament federal da finanzas DFF
- 62 Il Departament federal d'economia DFE
- 66 Il Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun DATEC
- 70 Ils commembers dal Cussegl federal dapi il 1848

La giudicativa: ils tribunals federals

- 74 La terza pussanza
- 75 Il Tribunal federal
- 78 Ils tribunals d'emprima istanza

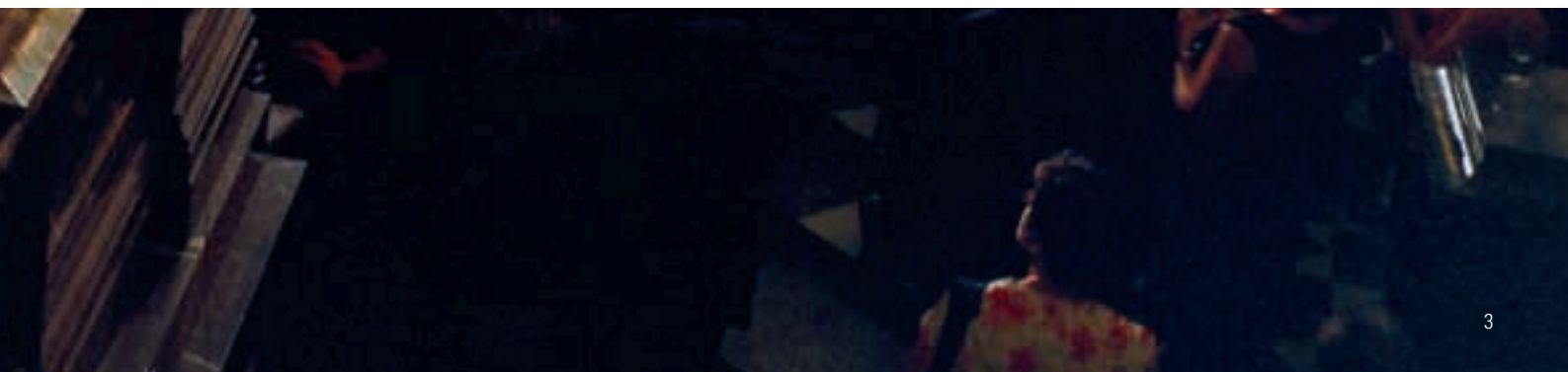

La Svizra ha puspè duas cusseglieras federalas. Suenter sia elecziun tras l'Assamblea federala ils 14 da zercladur 2006, vegn Doris Leuthard beneventada da numerus gratulants e schurnalists en la halla a cupla da l'edifizi dal parlament. Qua na dastga sa chapescha era betg mancar la bandiera da Merenschwand – il lieu d'origin e da domicil da la nova magistrata.

La Svizra 2007:

bilantscha e perspectivas

La neutralitad ma stat fitg a cor

La presidenta da la Confederaziun Micheline Calmy-Rey en in discurs cun Christiane Imsand, la correspondententa da la Chasa federala per la gasetta quotidiana da Sion «Le Nouvelliste».

Dunna Calmy-Rey, sco presidenta da la Confederaziun avais Vos da manar las sedutas dal Cussegl federal e da represchentar la Svizra a l'exteriur, ma cun quest uffizi avais Vos era ina tribuna privilegiada. Datti in messadi particular che Vos vulais trasmetter cun quest'ocasiun?

Gea, natiralmain. L'onni presidiàl è in'excelenta pussaivladad per inscuntrar las Svizras ed ils Svizzers. Jau vulesch che nus profitassan da quest'ocasiun per reflectar davart quai che uneschas nus. Tge permetta a nus da viver en armonia en ina societad multiculturala, plurilingua e multiculturala, plurilingua e multiculturala? Tge ha ina Genevrina cuminaivel cun ina Turitgaisa? Tge ha in pur da muntogna cuminaivel cun in citadin? Nus essan ina naziun naschida

tras la voluntad da viver ensemen, sco quai che Denis de Rougemont ha ditg. Quai è ina constataziun dal tuttafatg moderna. Nus avain cuntanschì questa coesiun sociala grazia a las instituziuns che nus avain creà. Numerus stadis fissan fitg leds d'avair talas, perquai ch'ellas èn in factur da pasch.

Pensais Vos pia che la «svizradad» sa basia essenzialmain sin instituziuns sco il federalissem e la democrazia semi-directa?

Jau pens ch'ellas gioghian ina rolla fitg impurtanta. Jau appartegn a la minoritad francofona e noss sistem federalistic m'ha permess da viver l'entira vita professiunala a Genevra senza mai ma sentir dominada u

obligada da discurre la lingua maioritara en contact cun las autoritads. Jau crai ch'ils Svizzers sajan fitg attaschads a questa furma da respect visavi las culturas. Quai è in motiv che explitgescha pertge che blers Svizzers èn sceptics d'entrar en l'Uniun europeica. Blers han tema da vegnir dominads da las maioritads linguisticas e culturalas da noss vischins.

Blers èn era da l'opiniun che la democrazia semi-directa saja memia stentusa e plauna. Els speran sin in'avischinaziun a l'Europa per limitar ses champ d'acziun.

Jau na crai betg ch'ina adesiun avess quest effect. I fiss en mintga cas sbaglià da considerer il dretg da referendum u d'iniziativa sco in obstachel per nosa politica. Prendai per exempel las dumondas en connex cun l'Europa; la politica dal Cussegl federal è vegnida rinforzada tras ils trais referendums lantschads entaifer dus onns. Nosha politica vegn sustegnida da la populaziun. Quai ans dat dapli pais en las negoziaziuns internaziunalas. Blers da mes collegas èn scuidus che nus avain questa capacitad d'agir en accord cun ils basegns

e las finamiras dals Svizzers. Questa vischinanza è in vair enritgiment.

Malgrà quest sistem democratic essas Vus pir la segunda dunna che daventa presidenta da la Confederaziun. Èn las dunnas a la pussanza condemnadas da restar l'excepciun en Svizra?

Insumma betg. Tenor mai èsi impurtant ch'i dat dunnas en las pli autas funcziuns, saja quai sin il champ economic u politic. Ellas èn in model d'identificaziun per las mattas. Ma talas carrieras n'èn betg pussaivlas d'in di a l'auter. L'egualitad da las schlattainas è era ina dumonda da la voluntad politica. Nus avain per exempel prendì in'entira retscha da mesiras per recru-

«Nossa politica vegn sustegnida da la populaziun»

tar diplomatats. Nus avain constatà che la mancanza da candidaturas femininas impediva l'egualitad, e perquai avain nus manà ina veritabla campagna da recrutaziun en las universitads. Ils resultats cuntanschids ans motiveschan da cuntinuar questa via.

I dovra pia surtut mesiras da promoziun activas?

Gea, pertge ch'i na basta betg da dir «jau sun per l'egualitad». Sche Vus spetgais ch'ella crodia giu da tschiel, vegn la per-tschientuala d'ambassaduras a restar sin 10%. Noss sforzs na sa limiteschan dal reminent betg a la recrutaziun da diplomatats. Nus avain prendì mesiras per facilitar la cumpatibilitad da la

professiun d'ambassadur u d'ambassadura cun las incumbensas famigliaras. Igl è vair che la carriera diplomatica, che pretenda segiurns repetids a l'exteriur, è difficila per il partenari – independentamain da la schlattaina. Nus avain pia decidì da promover las activitads professiunalas dals partenaris en il pajais d'engaschament.

Pledais Vus era en favur d'ina promoziun activa da las dunnas en la politica?

Gea. Jau pens ch'i fiss ina buna chaussa, sche las partidas fissan in pau pli activas en la tschertga da candidatas. Vus na pudais betg pretender d'avair bleras dunnas en ils organs legislativs u executivs, sche Vus na preschents betg candidatas u sch'ellas vegnan plazzadas sistematicamain il pli giudim las glistas. Ins sto era dar ad ellas ils meds per far ina campagna. Jau da mia vart hai pudì cumenzar mia carriera politica perquai che la Partida socialistica generina aveva decidì d'introducir ina quota da dunnas da 50% sin las glistas da las elecziuns per il Cussegl grond!

La politica da las quotas è pia stà l'emprim pass per daventar pli tard la scheffa dal Departament federal d'affars exteriurs. Tge incumbensas ha tenor Vus la politica exteriura svizra? Sa limitescha ella a defender nossa segirezza e noss bainstar, u vesais Vus en ella era ina dimensiun moralta, sco Vossa politica dals dretgs umans lascha supponer?

La finamira da la politica exteriura è da defender noss interess. Il fatg che jau m'orientesch a las Convenziuns da Genevra, da las qualas la Svizra è

stadi depositar, suttastitg era questa politica. Il respect dals dretgs umans e dal stadi da dretg èn facturs essenzials per la pasch e la stabilitad. Ultra da quai èn ils conflicts sa midads ils davos onns e la populaziun civila stat pli e pli en il center da quels. Nus passain damai d'ina concepziun tradiziunala da la

«L'egualitad da las schlattainas è era ina dumonda da la voluntad politica»

segirezza statala ad ina concepziun da la segirezza umana. Quai cumpiglia era la responsabladad da proteger ils individis. La tenuta da la cuminanza internaziunala visavi violaziuns dals dretgs umans e la prevenziun da conflicts sto pia sa midar, ed i basegna ina politica d'allianza cun ils stadis d'auters continents e d'autras culturas. Quai pretenda era ch'ìls acturs statals e nunstatals respectian e protegian ils principis umanitars elementars, ch'els partian in minimum da valurs comunablas, sco quellas fixadas en las Convenziuns da Genevra.

Vossa politica sa basa pia sin la defensiun da questas valurs?

Naturalmain. Ma questa midada da paradigma da las relaziuns internaziunalas n'è betg mes merit. Quai è il resultat d'ina reflexiun collectiva ch'è vegnida manada sin il nivel dals stadis, da las Naziuns Unidas e dals centers da perscrutaziun, e che resulta dals svilups menziunads. La Svizra ha ina lunga tradiziun en la protecziun da la populaziun civila; la Svizra è la tgina dal Comité internaziunal

da la Crusch cotschna, la Svizra fa ina politica d'influenza dapi il 16avel tschientaner. Quai dat a nus ina rolla particulara sco stadi depositar da las Convenziuns da Genevra, e quai è per nus in avantatg.

Tge rolla gioga la neutralitad svizra en quest connex?

La neutralitad è oz in trumf. Quai vul dir che nus n'avain betg finamiras zuppadas e che nus avain ina tenuta objectiva visavi las partidas en conflict. Quai fa da nus construiders da punts.

Ins ha tuttina l'impressiun che Vus hajas reinterpretà la neutralitad svizra. Jau pens per exempel a Vossa posiziun en favur da l'indipendenza dal Cosovo.

Jau na sun betg l'emprima che ha ina chapientscha activa da la neutralitad. Quai aveva gia Max Petitpierre en ils onns tschuncanta. La neutralitad è in instrument da la politica da segirezza. Ella è era in messadi da pasch che duai vegnir transmess cun mesiras da promoziun da la pasch. Il Cosovo è anc adina ina regiun instabla, cun la quala nus avain relaziuns d'interess: relaziuns economicas ed umanas, perquai che 10% da la populaziun dal Cosovo abitescha en Svizra. Per pudair schliar ils problems existents èsi necessari da sclerir il status dal Cosovo.

Ils circuls nazionalistics considereschan Vus plitost sco in priovel per la neutralitad...

La neutralitad ma stat particularmain a cor. La Svizra n'è ni commembra da l'Unìun europeica ni da la NATO. Nus stuain defender sulets noss interess en il mund. Jau sun da l'avis che nus stuain utilisar efficaciamain

noss trumfs, e la neutralità è in da quels. Las retschertgas mussan che las Svizras ed ils Svizzers s'identifitgeschan cun il concept da la neutralità activa.

Vus viagiats bler sco ministra dals affars externs. Tge maletg ha la Svizra en il mund?

El è fitg positiv. Ils Svizzers èn bler pli critics visavi lur pajais ch'ils esters. Jau constatesch quai mintga giada cura che mes interlocutors esters smirveglian ch'in pitschen pajais senza resursas natirals ha pudì daventar uschè prosperant, u cura ch'els laudan la qualità da noss programs da svilup. Quai n'è betg mo mia percepziun subjectiva. En ina cumparegliaziun internaziunala publicada la fin dal 2005, ha la Svizra cuntanschì il segund rang, gist suenter la Gronda Bretagna. Quest bun

«10% da la populaziun dal Cosovo abitescha en Svizra»

classament n'è betg d'attribuir unicamain a la bellezza da nossa cuntrada ubain a la qualità da nossa tschigulatta, mabain a nossas instituziuns ed als dretgs che derivan da quellas, sco era a la politica che nus manain, surtut quai che concerna la protecziun dals dretgs umans.

La Svizra è dapi tschintg onns commembra da las Naziuns Unidas. Ha quai gidà a rinforzar ses maletg?

Nus avain rinforzà nossa credibilità cun la lavur che nus avain prestà en il rom da las Naziuns Unidas. Nus avain mussà ch'in pajais sco la Svizra

po cuntanscher resultats. Cun ina gruppa d'auters pajais, numnads ils «small five», avain nus fatg propostas concernent la trasparenza da las lavurs dal Cussegl da segirezza. La gronda part da quellas èn vegnidas fatgas d'ina gruppa da lavur ad hoc. Nus avain era cumbatti per il nov Cussegl dals dretgs umans sco era en favur da la Convenziun per l'identificaziun e repersequitabladad da las armas levas. E nus presidiain ensemen cun il Mexico la cuntinuaziun da l'inscunter suprem davart l'ambient, il qual ha gi lieu la stad 2005.

L'Europa è tuttina noss champ d'actività il pli vischin. La fin dal 2007 èsi 15 onns che nus avain ditg NA al Spazi economic europeic.

Ils 6 da december 1992 essan nus stads là cun ils mauns vids, ma en il fratemp avain nus construì in edificii complex da cunvegns bilaterals. L'UE sezza ha beneventà il resultat da la votaziun dals 26 da november 2006 sco in success da la via bilaterala. Quella ha l'avantag da la flexibilità. Il Cussegl federal considerescha ella, per il mument, sco la via la pli effizienta: noss interess economics èn intacts, noss spazi d'agir politic è garantì e noss partenari è pront da negoziar cun nus. Sche mo ina da las trais cundiziuns na fiss betg pli garantida, tanschess quai per puspè metter en dumonda questa via.

Pensais Vus che la Svizra haja interess da crear in rom instituziunal per sias relaziuns cun l'UE?

Questa dumonda vegn examinada da preschent. L'avantag d'ina cunvegna da basa fiss da simplifitgar la gestiun da las

cunvegns bilaterals. Actualmain datti var ventg cunvegns impurtants e tuttina blers comités maschadads e sutcumissiuns. I pudess era esser interessant da estructurar meglier nossas relaziuns cun l'UE, d'instituzionalisar in barat regular.

Cun augmentar ils commembers daventa l'UE pli e pli multiculturala. Quai vala era per la Svizra. Vegnan ils problems d'integraziun sutstimads?

Na. Ins fassess in grond sbagl, sch'ins serrass ils eglis davant quests problems. La Svizra ha ina quota d'esters da 21%. L'integraziun na succeda betg automaticamain. Ella pretenda

«La via bilaterala ha l'avantag da la flexibilità»

sforzs da tuttas duas varts. Nus avain en Svizra in sistem che ha permess la coesistenza da pliras linguas e religiuns. La sfida è oz d'adattar quel ad in'immigraziun che vegn da pli lunsch. Nossa schanza è che nus avain construì progressivamain in rom instituziunal che promova il dialog. Quai è insatge prezios.

Ils Svizzers sezs cun lur quatter linguas e quatter culturas na fan savens nagut auter che coabitar. Na stuess ins betg far insatge per promover l'integraziun da las minoritads?

Absolutamain. Nus stuan ans engaschar per che questa multiculturalità daventia daperut ina realità. L'emprim en l'administraziun federala, nua che las minoritads ston vegnir resguardadas pli fermamain. Nus

stuan procurar ch'ellas na vegnian betg exclusas dals process da decisiun dal stadi.

La segirezza sociala è era in tema che fa quitads a bleras persunas. Co tegnais Vus quint da quai en Vossa politica?

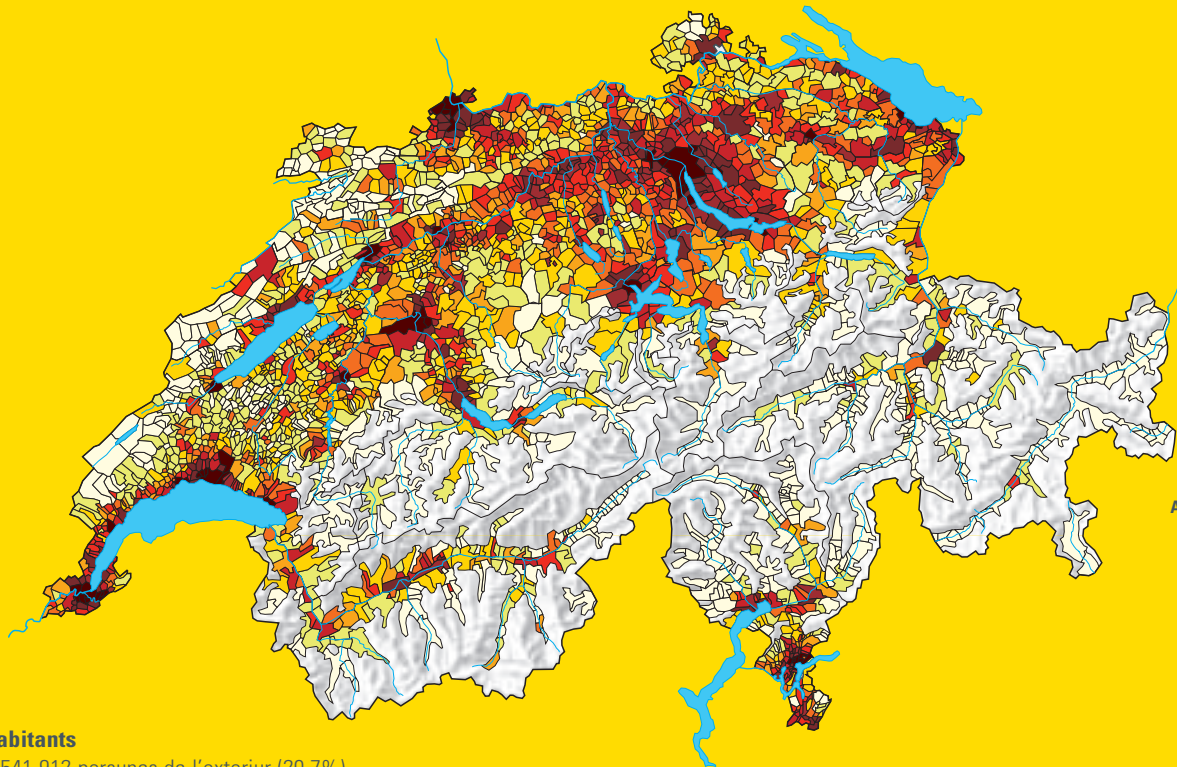
Nus vivain en ina nov'era, quella da la globalisaziun. Dad ella na pon betg tuts profitar en la medema maniera, saja quai sin plaun mundial u naziunal. Nus vivain en in mund cun ina concurrenza adina pli gronda. Era sche la Svizra profitescha d'ina situaziun economica favuraivla, constatesch'ins ina tendenza a dapli flexibilisaziun, e quai vul dir dapli malsegirezza sin il martgà da lavur. Ins sto adina esser cumpetitiv. Quai è ina nova realità, ch'è mintgatant difficila da viver. En vista a questa situaziun ma fan quitads ils programs da spargn che mettan en dumonda las incumbensas dal stadi sin il sector social. Per mai resta la giustia politica sociala ina prioritad essenziala. Ella è la basa da mes engaschi.

La populaziun

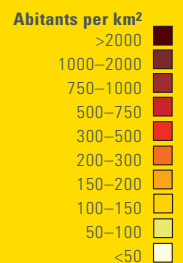
Spessezza da la populaziun

Fin 2005

7 459 128 abitants

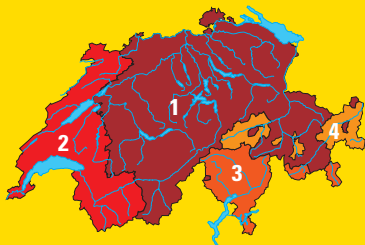
da quels 1 541 912 persunas da l'exteriur (20,7%)

Regiuns linguistics

(lingua principala da la maioritad da la populaziun)

2000

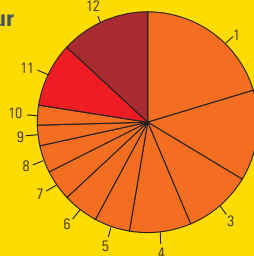

1 Tudestg	63,7%
2 Franzos	20,4%
3 Talian	6,5%
4 Rumantsch	0,5%
5 Autras	9,0%

Persunas da l'exteriur

(tenor pajais da derivanza)

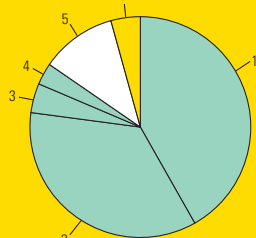
2005

1 Italia	19,3%	7 Frantscha	4,6%
2 Serbia e Montenegro	12,8%	8 Macedonia	3,9%
3 Portugal	10,9%	9 Bosnia-Erzegovina	2,8%
4 Germania	10,3%	10 Croazia	2,6%
5 Turchia	4,9%	11 Ulteriura Europa	9,7%
6 Spagna	4,7%	12 Auters continents	13,4%

Religiuns

2000

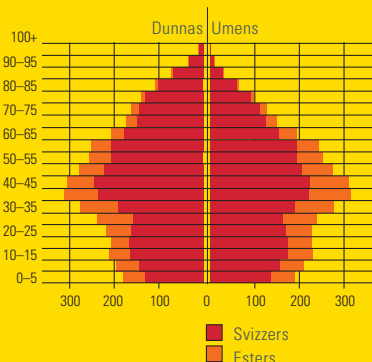

1 Catholic-roman	41,8%
2 Protestant	35,3%
3 Islam	4,3%
4 Autras cuminanzas religiusas	3,2%
5 Nagina	11,1%
6 Senza indicaziuns	4,3%

Structura da vegliadetgna

(Categorias da tschintg onns, en millis)

2005

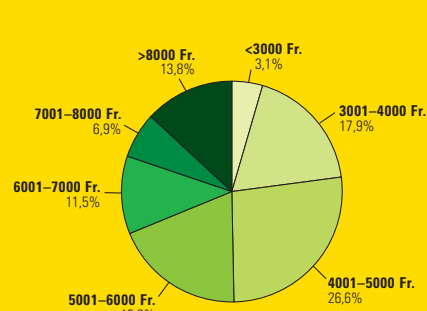

■ Svizzers
■ Esters

Gudogn da lavor

(per mais net, emploiads a temp cumplain)

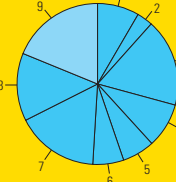
2004

1 >8000 Fr. 13,8%
2 <3000 Fr. 3,1%
3 7001–8000 Fr. 6,9%
4 3001–4000 Fr. 17,9%
5 6001–7000 Fr. 11,5%
6 5001–6000 Fr. 19,2%
7 4001–5000 Fr. 26,6%

Expensas per il tegnairchasa

2004

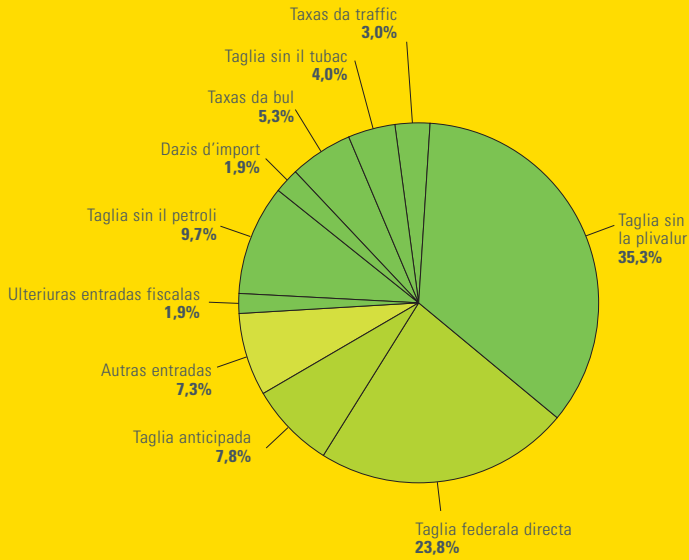

1 Vivondas e bavondas senza alcohol	8,0%
2 Vestgadira e chalzers	2,8%
3 Abitar (incl. energia)	17,0%
4 Transports e transmissiun d'infurmaziuns	9,5%
5 Divertiment, recreaziun e cultura	6,7%
6 Restaurants ed alloschis	6,3%
7 Contribuziuns d'assicuranza sociala	15,4%
8 Taglias e taxas	13,2%
9 Autras expensas	21,1%

Las finanzas

Entradas federales

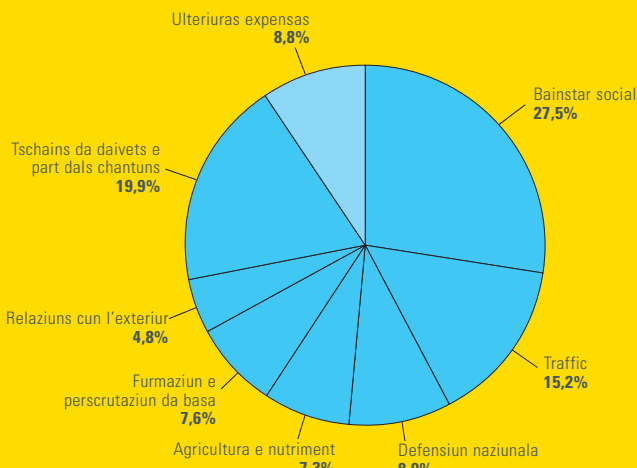
2005

Taglias indirectas	30 296 miu. fr.	61,1%
Taglias directas	14 443 miu. fr.	31,6%
Autras entradas	3 890 miu. fr.	7,3%
Total entradas	48 629 miu. fr.	100%

Expensas federales

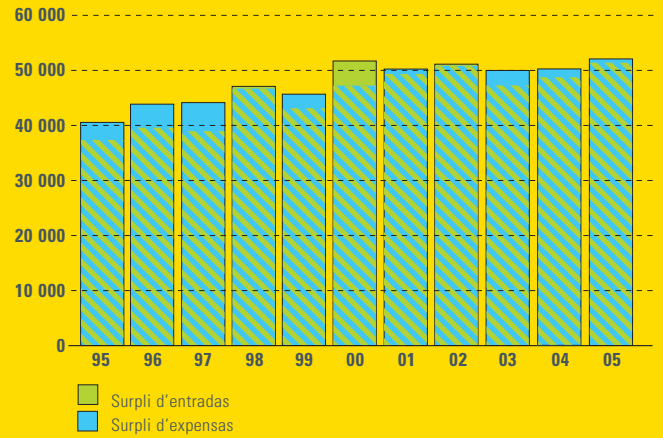
2005

Bainstar social	13 813 miu. fr.	27,5%
Traffic	7 435 miu. fr.	15,2%
Defensiun naziunala	4 641 miu. fr.	8,9%
Agricultura e nutriment	3 902 miu. fr.	7,3%
Furmaziun e perscrutaziun da basa	3 903 miu. fr.	7,6%
Relaziuns cun l'exteriur	2 441 miu. fr.	4,8%
Tschains da daivets e part dals chantuns	9 417 miu. fr.	19,9%
Ulteriuras expensas	4 733 miu. fr.	8,8%
Total expensas	50 285 miu. fr.	100%

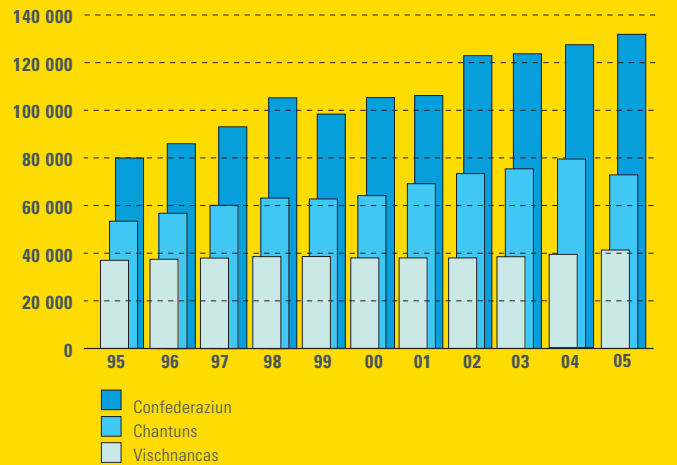
Svilup da las entradas e da las expensas

(en miu. francs)

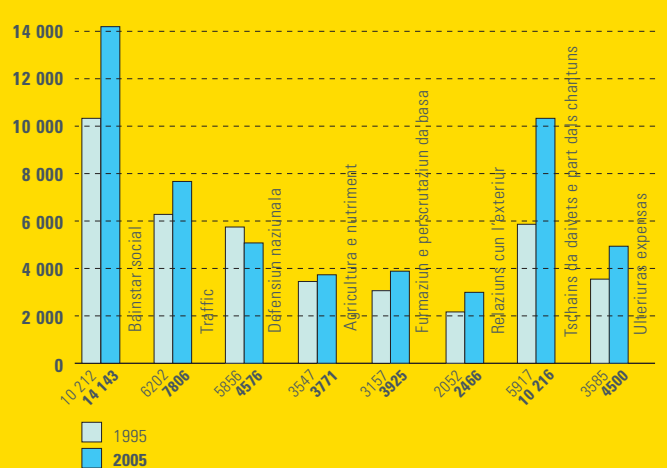
Svilup dals daivets

(en miu. francs)

Svilup da las expensas

(en miu. francs)

Retrospectiva dals eveniments da l'onn 2006

Schaner

La cussegliera federala Micheline Calmy-Rey retschaiva a Berna il minister da l'exteriur chinai Li Zhaoxing e discuta cun el davart temas bilaterals e multilaterals.

Il DATEC lantscha in plan d'acziun cunter la pulvra fina; prioritad ha la reducziun dal fulin da diesel cancerogen.

Var 5000 commembers da l'armada contribueschan a la segirezza dal Forum economic mundial (WEF) a Tavau.

Favrer

A Genevra han lieu discurs tranter represchents da la regenza da Sri Lanka e da l'organisaziun da liberaziun tamila LTTE. Ils mais precedents era il conflict tranter las duas parts sa pegiurà a moda dramatica.

Il Cussegl federal preschenta ina missiva che propona da reunir la surveglianza da las bancas, da las societads d'assicuranza e d'ulteriurs instituts da finanzas en in sulet organ, l'Autorità federala da surveglianza dals martgads da finanzas.

La nova tendenza en il transferiment dal traffic da martganzia tras las Alps è cumprovada: adina dapli martganzia vegn transportada cun la viafier, entant ch'il dumber da transports sin via sa reducescha.

Mars

Il Cussegl federal preschenta la missiva davart la modernisaziun dal dretg d'autur en l'era digitala. Ovras da litteratura e d'art duain vegnir protegidas meglier cunter abus, entant che down-

loads da l'Internet per il diever persunal duain esser lubids vinavant senza restricziuns.

Avrigl

Il minister da l'exteriur da Bangladesh, Morshed Khan, arriva per ina visita en Svizra.

Il Cussegl federal preschenta la missiva davart la participaziun da la Confederaziun a la Swisscom. Il punct principal è ina midada da la lescha davart las interpresas da telecomunicaziun che dat al Cussegl federal la cumpetenzza da vender sia participaziun.

Il Cussegl federal decida da mantegnair vinavant il da tschintg raps, ma da prender ord circulaziun il dad in rap sin il 1. da schaner 2007.

Il schef dal DATEC, Moritz Leuenberger, pledescha a chaschun dal Forum d'energia a Katar per ina prolungaziun dal process da Kyoto sur l'onn 2012 per cuntinuar il cumbat cunter il stgaurament dal clima.

Il cusseglier federal Joseph Deiss annunzia sia demissiun per ils 31 da fanadur 2006.

Matg

La ministra da l'exteriur Micheline Calmy-Rey visita il Pakistan e s'infurmescha a Balakot davart las consequenzas devastantas dal terratrembel en la regiun e davart l'agid prestà da la Svizra.

Ils 21 da matg approveschan tut ils chantuns ed ina gronda maiortad da las votantas e dals votants svizzers las novas disposiziuns costituzionalas davart il

sistem da furmaziun.

Il Cussegl naziunal decida da betg entrar sin il project da la Swisscom; en la sessiun da stad sustegna era il Cussegl dals chantuns questa decisiun. Il project è uschia vegnì refusà definitivamain.

Il Cussegl federal preschenta la missiva davart las mesiras en il sector da l'imposiziun da taglia sin conjugals e prepara uschia la via per eliminar il tractament inegal da pèrs maridads cun duas pajas visavi pèrs en concubinat en la medema situaziun.

Il Cussegl federal decida ina revisiun totala da la legislaziun da posta cun ulteriurs pass da liberalisaziun. Il provediment da basa duai dentant vegnir garanti.

Il cusseglier federal Joseph Deiss ed il delegà da commerzi dals Stadis Unids, Rob Portman, sutascrivan la cunvegna davart in forum da cooperaziun Svizra-USA per il commerzi e las investiziuns.

Zercladur

Il secretari da stadi Michael Ambühl avra in consulat general a St. Petersburg. Il 2006 festiveschan la Svizra e la Russia trais giubileums: avant 190 onns ha la Svizra avert en Russia sia emprima represchentanza, avant 100 onns han cumenzà las relaziuns diplomaticas, avant 60 onns èn vegnidas reprendidas las relaziuns uffizialas.

La cussegliera federala Micheline Calmy-Rey retschaiva ina delegaziun libanaisa sut la direcziun dal primminister Siniora.

Cun l'ordinaziun revedida davart la promoziun dal film reorganisescha il DFI la politica da film. Ella reglescha da nov ils champs d'incumbensa, ils criteris da validaziun e la cumposiziun da la cumissiun d'experts.

La lescha federala davart il princip da trasparenza en l'administraziun federala entra en vigur. La renunzia al princip da secretescha facilitescha l'access a documents uffizials e promova la trasparenza da l'administraziun e la confidenza da la populaziun en las instituziuns statalas. En l'avegnir po mintga burgais pretender invista da documents uffizials senza stuair cumprovar in interess particular.

Il Cussegl federal preschenta la missiva davart l'unificaziun dal dretg da la procedura civila; parallelamain examinescha il parlament il project davart l'unificaziun dal dretg da la procedura penala.

Il Cussegl naziunal approvescha ina taxa CO₂ sin combustibels fossils. L'intent è da reducir las emissiuns da quest gas cun effect da serra, ch'è in dals motivs principals per il stgaurament dal clima. Dapi l'october 2005 vegn gia incassà l'uschenumnà «rap da clima» per il benzin ed il diesel.

Il parlament approvescha 72 milliuns francs per il Campiunadi europeic da ballape 2008.

Il parlament dat glisch verda per l'emprima part da la refurma da l'imposiziun da taglia sin interpresas, che duai facilitar la regulaziun da la successiun en manasch pitschens e mesauns.

Fanadur

La bova da l'Eiger mussa a moda dramatica las consequenzas dal regress dals glatschers e da las midadas dal clima.

Il formalissem en il sector da la taglia sin la plivalur vegn reduci e la segirezza giuridica per ils pajaders da taglia vegn augmentada.

Avust

La cussegliera federala Doris Leuthard entra en uffizi il 1. d'avust sco scheffa dal DFE.

Il cusseglier federal Pascal Couchepin preschenta in studi davart l'avegnir dal martgà da sanadad. La sanadad è da considerar adina pli fitg sco motor da creschientscha economica e betg mo sco factur da custs. La finamira è da cuntanscher in equiliber gist tranter la solidaritad e l'atgna responsabladad.

Il Cussegl federal decida che la versiun modifitgada da la Lescha federala davart las mesiras per mantegnair la segirezza interna duai entrar en vigor il 1. da schaner 2007. Quella metta a disposiziun a las forzas da segirezza novs instruments en il cumbat cunter la violenza en occasiun d'occurrentzas da sport.

Settember

Il nov sistem da rapport davart las finanzas da la Confederaziun entra en vigor; sco emprim document tenor las novas normas cumpara il preventiv 2007 che preschenta suenter plirs onns da deficits puspè cifras nairas.

Las votantas ed ils votants refuseschan cun ina clera maiortad da 58% l'iniziativa dal pievel «Ils gudogns da la Banca naziunala per l'AVS». La Banca naziunala svizra distribuescha damai vinavant $\frac{2}{3}$ da ses gudogns als chantuns ed $\frac{1}{3}$ a la Confederaziun.

La lescha d'asil revedida e la nova lescha davart ils esters vegnan approvadas cun ina maiortad da var 68%; la finamira dals projects è da cumbatter pli fermamain ils abus e da sustegnair a moda pli efficazia che fin ussa l'integrasiun da las estras e dals esters.

A Rüşchlikon vegn organisà in inscunter da var 40 ministers da l'ambient da l'entir mund per preparar la Conferenza da l'ONU davart il clima, la quala ha lieu il november a Nairobi. Il president da la Confederaziun, Moritz Leuenberger, lantscha per l'emprima giada l'idea d'ina taxa sin CO₂ sin nivel mundial.

Sper il passaport 03 datti ussa era il passaport 06 cun datas legiblas electronicamain. Quel dovran dentant mo ils Svizzers che vulan viagiari suenter ils 26 d'october senza visum en ils Stadis Unids e na possedan betg in passaport 03 emess avant questa data.

October

La ministra da l'exteriur Micheline Calmy-Rey vegn retschavida da ses collega d'uffizi chinai Li Zhaoxing a chaschun da sia visita da lavur en China.

Il Cussegl federal decida da cumprar otg milliuns dosas d'in vaccin pre-pandemic sco mesira preventiva cunter in'eventuala pan-

demia da gripa e da reservar ulteriuras furniziuns per garantir en cas d'urgenza il provediment da la Svizra cun vaccins pandemics.

Il parlament approvescha la 5avla revisiun da l'assicuranza d'invaliditad. L'intent da quella è da registrar ad uras las persunas invalidas, da sbassar il dumber da rentas novas e da gidar a sanar il sistem cun agid da mesiras da spargn.

Il parlament approvescha in fond d'infrastructura per la finanziaziun da projects da vias e da viafier en las aglomeraziuns, citads e regiuns da muntogna. En ils proxims 20 onns stattan a disposiziun per quest intent passa 20 milliardas francs.

La Svizra e la Germania repren dan ils discurs davart il reschim da sgols d'arriv a l'eroport da Turitg-Kloten. Il minister dal traffic Leuenberger e ses collega d'uffizi tudestg Tiefensee instituteschan ina grupp da lavur che vegn incumbensada d'elavurar propostas da soluziuns.

La preschentaziun dal DDPS a l'Olma a Son Gagl ed ils Dis da l'armada a Thun attiran tschientmillis visitadras e visitaders.

L'armada e la protecziun da la populaziun sa participeschan a l'exercizi per cas da catastrofes trinaziunal «Rheintal».

November

Ils 26 da november approvescha il pievel cun ina maiortad da 53,4% la Lescha federala davart la collavuraziun cun ils stadis da l'Europa da l'Ost e cun 68% la Lescha federala davart ils sup-

plementes da famiglia. Quella unitgescha sin plaun naziunal il dretg a supplementes da famiglia e fixescha las summas minimas.

Il president da la Confederaziun Leuenberger avra a Nairobi la conferenza da l'ONU davart il clima. El pledescha per l'introducziun d'ina taxa sin CO₂ sin nivel mundial.

Ils directurs chantunals dals departaments da giustia e polizia ed il DDPS regleschan la collavuraziun tranter la polizia e l'armada per garantir la segirezza interna.

December

Dus onns suenter il tsunami en l'Ocean indic van a fin plirs programs da reconstrucziun finanziads da la Svizra en Tailanda, Indonesia e Sri Lanka. La Confederaziun ha mess a disposiziun en total 35 milliuns francs.

Il Cussegl dals chantuns examinescha la missiva davart il svilup da la politica agrara.

Il preventiv proponì da cusseglier federal Hans-Rudolf Merz vegn approvà dal parlament en l'emprima lectura, quai che n'è dapi il 1983 betg pli succedi.

Il Cussegl federal suttametta per consultaziun quatter models d'imposiziun da taglia sin conjugals cun l'intent d'eruir, schebain ils conjugals duain vegnir sutmess en l'avegnir communablain u separadamain a la taglia.

La democrazia diretta: ina particularidad

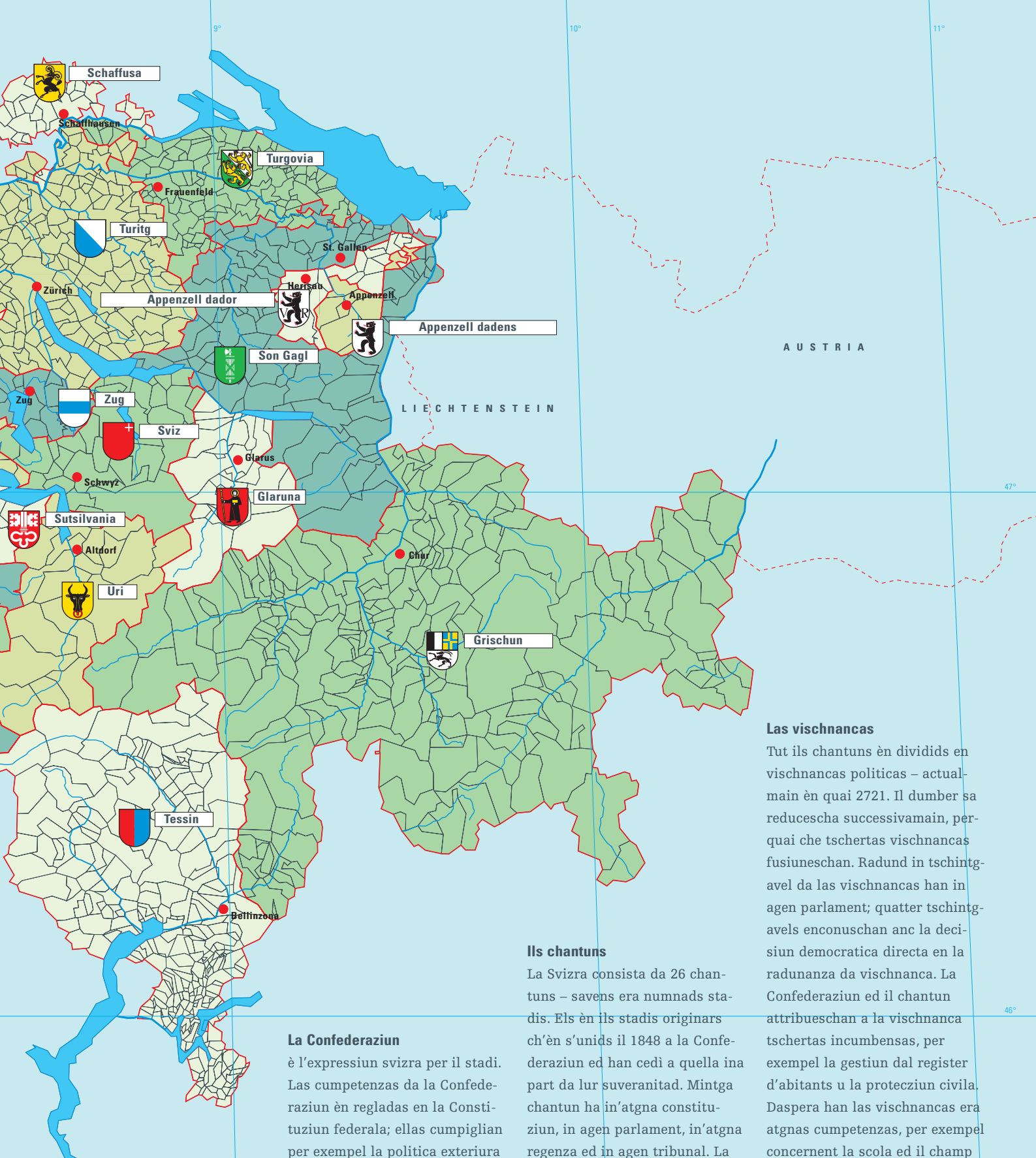
svizra

Mintga quatter onns las elecziuns dal Cussegl naziunal, quatter votaziuns federalas dal pievel ad onn e savens ulteriuras votaziuns sin plaun chantunal e communal: ils dumbravuschs en Svizra han adina puspè da far ils mauns plains.

IlS stgalims politics

La Svizra è ina naziun tras voluntad politica. Ella na furma nagina unìad etnica, linguistica u religiosa. Dapi il 1848 è la Svizra in stadi federativ – in da 23 en tut il mund ed il segund vegl suenter ils Stadis Unids da l’America. La struttura statala da la Svizra è federalistica e sa cumpona dals trais stgalims politics Confederaziun, chantuns e vischnancas.

La Confederaziun

è l'expressiun svizra per il stadi. Las competenzas da la Confederaziun èn regladas en la Constituziun federala; ellas cumpiglian per exempel la politica esteriura e la politica da segirezza, la duana e las finanzas, la legislaziun valaivla sin plaun naziunal ed auters secturs d'interess general.

Quai che n'è betg expressivamain d'interess federal croda en la cumpetenza da la proxima instanza pli bassa: quella dals chantuns.

Ils chantuns

La Svizra consista da 26 chantuns – savens era numnads stadis. Els èn ils stadis originars ch'èn s'unids il 1848 a la Confederaziun ed han cedi a quella in part da lur suveranità. Mintga chantun ha in'atgna constituziun, in agen parlament, in'atgna regenza ed in agen tribunal. La grondezza dals parlaments chantunals variescha tranter 58 e 200 sedias, quella da las regenzas chantunals tranter 5, 7 e 9 persunas.

La furma democratica directa dal cumin exista mo anc en l'Appenzell dadens ed en Glaruna. En tut ils auters chantuns decida il pievel exclusivamain a l'urna.

Las vischnancas

Tut ils chantuns èn dividids en vischnancas politicas – actualmain èn quai 2721. Il dumber sa reducescha successivamain, perquai che tschertas vischnancas fusiuneschan. Radund in tschintgavel da las vischnancas han in agen parlament; quatter tschintgavels enconuschan anc la decisiun democratica directa en la radunanza da vischnanca. La Confederaziun ed il chantun attribueschan a la vischnanca tschertas incumbenzas, per exempel la gestiun dal register d'abitants u la protecziun civila. Daspera han las vischnancas era atgnas cumpetenzas, per exempel concernent la scola ed il champ social, il provediment d'energia, la construcziun da vias, la planisaziun communal, las taglias, euv. Questas cumpetenzas regleschan ellas per gronda part autonomamain. Mintga chantun definescha sez il grad d'autonomia da las vischnancas e perquai po quel variar fitg dad in chantun a l'auter.

Ils dretgs dal pievel sin plaun federal

En strusch in auter stadi ha il pievel in dretg da cundecisiun uschè vast sco en Svizra.

Che questa furma statala speziala po funcziunar è d'attribuir surtut a la lunga tradiziun democratica da noss pitschen pajais cun in dumber da la populaziun relativamain bass, in'auta rata d'alfabetisaziun ed ina purschida variada da meds da massa.

Il dretg d'elecziun

Per las elecziuns en il Cussegl naziunal han tut las Svizras e tut ils Svizzers maiorens sur 18 onns il dretg d'elecziun activ e passiv; quai vul dir, els dastgan eleger ed era sa laschar eleger.

Sulettamain il clerus e funcziunarias e funcziunaris da la Confederaziun ston sa decider en cas d'ina elecziun u per la professiun u per il mandat.

Las elecziuns dal Cussegl dals chantuns n'èn betg regladas sin plaun federal; per quellas valan prescripziuns chantunalas.

Il dretg da vuschar

Tgi che dastga eleger ha era il dretg da vuschar, damai tut las burgaisas e tut ils burgais en Svizra ed a l'exteriur ch'han cumple- nì 18 onns e che na stattan betg sut tutela pervi d'ina malsogna u ina deblezza mentala.

Per tut las midadas da la Constituziun e per l'adesiun a tschertas organizaziuns internaziunalas vala il *referendum obligatoric*; quai vul dir ch'ins sto far ina votaziun dal pievel. Per l'approvaziun d'ina tala proposta dovri la *maioritad dubla*: ina giada la maioritad dal pievel – pia la maioritad da las vuschs valaivlas da tut il pajais, e sco segunda la maioritad dals chantuns – pia ina maioritad da chantuns ch'han approvà il project.

Leschas modifitgadas u leschas novas e sumegliantas decisiuns dal parlament sco era tscherts contracts da dretg internaziunal vegnan en votaziun mo, sche quai vegn pretendì cun il *referendum facultativ*. Per l'approvaziun d'in tal project tanscha la maioritad dal pievel.

Il dretg d'iniziativa

Burgaisas e burgais pon pretender ina decisiun dal pievel davart propostas per midar la Constituziun. Per inoltrar in'iniziativa ston ins rimnar entaifer 18 mais las suttascripziuns da 100 000 personas cun dretg da vuschar. L'iniziativa dal pievel po esser formulada sco in impuls general u – quai che succeda blier pli savens – sco text cun ina formulaziun precisa ch'il parlament e la regenza na pon betg pli midar.

Las autoritads reageschan savens sin in'iniziativa cun ina cuntraproposta (usitadamain main radicala), sperond ch'il pievel ed ils chantuns sa decidian plitost per quella. Per votaziuns davart iniciativas dal pievel datti dapi il 1987 la pussaivladad d'in *gea dubel*: ins po uschia acceptar tant l'iniziativa sco era la cuntraproposta; en ina dumonda da tagl vegn erui tge text ch'entra en vigur, sche omadus cuntanschan la maioritad dal pievel e dals chantuns.

Las iniciativas dal pievel na vegnan betg dal parlament u da la regenza, mabain da las burgaisas e dals burgais e perquai valan ellas sco in element vital da la democrazia directa.

Il dretg da referendum

Il pievel ha il dretg da prender posiziun cunter decisiuns dal parlament. Leschas federalas, conclus federalas liants per tuts e contracts internaziunals illimitads èn suttamess al referendum facultativ: cun 50 000 suttascripziuns pon las burgaisas ed ils burgais pretender ina votaziun dal pievel. Las suttascripziuns ston vegnir inoltradas entaifer 100 dis suenter la publicaziun d'in decret.

Quest dretg da referendum sumegliant ad in veto retardescha e retegna il process politic en general, cunquai ch'el blochescha midadas decididas dal parlament e da la regenza u retardescha sia vigur. Il dretg da referendum vegn perquai savens numnà in *frain* en ils mauns dal pievel.

Il dretg da petiziun

Mintga persuna abla da giuditgar – damai betg mo las personas cun dretg da vuschar – ha il dretg da adressar en scrit a las autoritads giavischs, propostas e reclamaziuns.

Las autoritads èn obligadas da prender notizia da talas petiziuns; ina resposta n'è betg obligatoria, ma en la pratica vegn mintga petiziun tractada e respundida. Mintg'activitad statala po esser object d'ina petiziun.

L'organisaziun politica da la Svizra

Il pievel: il suveran

Il pievel svizzer è tenor la Constituziun federala il suveran da noss pajais, damai l'instanza politica suprema. Il suveran cumpiglia tut las dunnas e tut ils umens creschids cun il dretg da burgais svizzer – quai è radund 4,8 milliuns burgaisas e burgais e correspunda circa a 60 pertschient da la populaziun. Persunas sut 18 onns e burgais da l'exteriur n'han nagins dretgs sin plaun federal.

elegia

Il parlament: la legislativa

Il parlament svizzer ha duas chombras. Las duas chombras ensemen furman l'Assamblea federala. Ellas èn la pussanza legislativa en il stadi.

Il Cussegl naziunal represchenta cun ses 200 commembers l'entira populaziun dal pajais – ils singuls chantuns èn represchentads en el proporziunalmain al dumber da lur abitantas ed abitants.

Il Cussegl dals chantuns represchenta 26 chantuns – 20 dad els èn represchentads en el cun mintgamai dus commembers, ils sis anteriurs mezs chantuns tramettan mintgamai in/a represchentant/a en il Cussegl che dumbra en tut 46 commembers.

Omadus cussegls elegia il pievel directamain: il Cussegl naziunal – l'uschenumnada chombra gronda – tenor reglas federalas cuminaivlas, il Cussegl dals chantuns – la chombra pitschna – tenor reglaments chantunals. Ils circuls electorals èn en omadus cas ils chantuns.

Separaziun da las pussanzas

En Svizra èn la legislativa, l'executiva e la giudicativa separadas personalmain, funcziunalmain èn ellas dentant mo divididas. Quai vul dir: nagin na dastga appartegnair a medem temp a pli ch'ina da las trais autoritads federalas (parlament, regenza, dretgira suprema), ma mintgina da las trais autoritads ademplescha per motivs pratics era incumbensas che stattan atgnamain en la cumpetenzza d'ina altra autoritad.

elegia

La regenza: l'executiva

La regenza svizra sa cumpona dals set commembers dal Cussegl federal e da la chanceliera federala resp. dal chancelier federal che vegnan elegids da l'Assamblea federala per ina durada d'uffizi da quatter onns.

La presidenta da la Confederaziun è elegida mo per in onn e vala en quest temp sco primus inter pares, quai vul dir sco emprima tranter equals. Ella maina las sedutas dal Cussegl federal e surpiglia tschertas funcziuns da represchentaziun.

e

La dretgira suprema: la giudicativa

La giurisdicziun suprema en Svizra stat en la cumpetenzza dal Tribunal federal a Losanna ed a Lucerna. Il Tribunal federal sa cumpona da 38 commembers e d'ulteriuras 19 derschadras e derschaders suppleants. Sin plaun federal datti era dus tribunals d'emprima istanza: dapi il 2004 il Tribunal penal federal a Bellinzona e dapi il 2007 il Tribunal administrativ federal a Berna.

Pervia da lavurs da renovaziun da la Chasa federala ha gì lieu la terza sessiun «extra muros», suenter quellas da Geneva (1993) e Lugano (2001), l'atun passà a Flem. Il Cussegl naziunal ha debattà trais emnas en la halla da tennis, ed il Cussegl dals chantuns è sa radunà en il pavigliun da jugendstil dal Parkhotel Waldhaus.

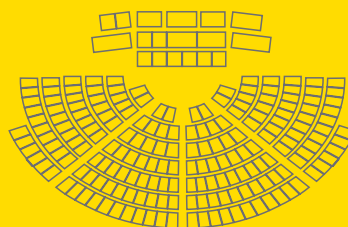
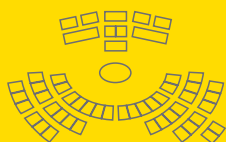
La legislativa: il

Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns

L'elecziun dal parlament

La Svizra ha sin plaun federal in parlament da duas chombras che furman ensemen l'Assamblea federala. Il Cussegl naziunal represchenta la populaziun da la Svizra, il Cussegl dals chantuns ils stadis commembers da la Confederaziun, ils chantuns. En quai s'expriman ils dus princips da la structura dal stadi: il princip democratic che conceda a mintga persuna cun dretg da vuschar la medema impurtanza, il princip federalistic che metta tut ils chantuns sin il medem stgalim.

Ils chantuns sa represchentan en il Cussegl dals chantuns

La *Chombra pitschna* dumbra 46 sedias: 20 chantuns delegheschan mintgamai duas personas, ils anteriurs sis mezs chantuns (Sursilvania e Sutsilvania, Appenzell dadens e dadora, Basilea-Citad e Basilea-Champagna) mintgamai ina. En tut ils chantuns – cun excepziun dal Giura – elegian las votantas ed ils votants lur delegadas e delegads tenor il sistem da maiorz.

Il pievel sa represchenta en il Cussegl naziunal

La *Chombra gronda* dumbra 200 sedias. Il dumber da deputadas e debutads d'in chantun (mintgin è in circol electoral) sa drizza tenor il dumber da ses abitants: Turitg cun ina gronda populaziun ha 34 sedias, entant che Uri e Glaruna, Sursilvania e Sutsilvania ed Appenzell dadens e dadora han mintgamai in sulet represchentan en il Cussegl naziunal.

Sedias en il Cussegl dals chantuns	Chantun	Sedias en il Cussegl naziunal	Abitantas ed abitants
 2	Turitg	34 	1 228 600
 2	Berna	26 	947 100
 2	Vad	18 	626 200
 2	Argovia	15 	550 900
 2	Son Gagl	12 	452 600
 2	Genevra	11 	414 300
 2	Lucerna	10 	350 600
 2	Tessin	8 	311 900
 2	Vallais	7 	278 200
 1	Basilea-Champagna	7 	261 400
 2	Soloturn	7 	245 500
 2	Friburg	7 	239 100
 2	Turgovia	6 	228 200
 1	Basilea-Citad	5 	186 700
 2	Grischun	5 	185 700
 2	Neuchâtel	5 	166 500
 2	Sviz	4 	131 400
 2	Zug	3 	100 900
 2	Schaffusa	2 	73 400
 2	Giura	2 	69 100
 1	Appenzell dador	1 	53 200
 1	Sutsilvania	1 	38 600
 2	Glaruna	1 	38 300
 2	Uri	1 	35 000
 1	Sursilvania	1 	32 700
 1	Appenzell dadens	1 	15 000

Ils anteriurs mezs chantuns

Sis chantuns ch'eran pli baud unitads ed èn sa dividids pli tard – ils chantuns Sursilvania e Sutsilvania gia avant il 1291, ils dus Appenzells il 1597 per motivs confessiunals e Basilea l'onn 1833 (secessiun da la citad) – numnav'ins ina giada mezs chantuns. Consequentmain han els mo ina sedia en il Cussegl dals chantuns e mo ina mesa vusch en votaziuns davart midadas da la Constituziun.

Ils commembers dal Cussegl dals chantuns

Per las elecziuns en il Cussegl dals chantuns valan differentas reglas tut tenor chantun.

Il temp d'uffizi dura dentant quatter onns sco en il Cussegl naziunal.

ZH		1	Trix Heberlein PLD, 2003 [3] [5] [10]	GL		13	This Jenny PPS, 1998 [1] [6] [8] [12]	AR		25	Hans Altherr PLD, 2004 [1] [5] [7]	VD		37	Michel Béguelin PSS, 1999 [2] [3] [7]
ZH		2	Hans Hofmann PPS, 1998 [2] [6] [8]	GL		14	Fritz Schiesser PLD, 1990 [4] [9] [11]	AI		26	Carlo Schmid-Sutter PCD, 1980 [3] [6] [10]	VD		38	Christiane Langenberger PLD, 1999 [4] [5] [7]
BE		3	Hans Lauri PPS, 2001 [1] [9]	ZG		15	Peter Bieri PCD, 1995 [4] [7] [8]	SG		27	Eugen David PCD, 1999 [4] [5] [9]	VS		39	Simon Epiney PCD, 1999 [1] [6] [11]
BE		4	Simonetta Sommaruga PSS, 2003 [3] [6] [9] [11]	ZG		16	Rolf Schweiger PLD, 1999 [1] [6] [11]	SG		28	Erika Forster-Vannini PLD, 1995 [5] [6] [9]	VS		40	Rolf Escher PCD, 1999 [2] [6] [8] [10]
LU		5	Helen Leumann-Würsch PLD, 1995 [2] [4] [7] [9]	FR		17	Alain Berset PSS, 2003 [1] [9] [11] [12]	GR		29	Christoffel Brändli PPS, 1995 [5] [6] [8]	NE		41	Pierre Bonhôte PSS, 2005 [2] [10] [11]
LU		6	Franz Wicki PCD, 1995 [2] [9] [11]	FR		18	Urs Schwaller PCD, 2003 [1] [5] [7]	GR		30	Theo Maissen PCD, 1995 [3] [4] [7] [12]	NE		42	Gisèle Ory PSS, 2003 [2] [4] [5]
UR		7	Hansheiri Inderkum PCD, 1995 [6] [10] [11]	SO		19	Rolf Büttiker PLD, 1991 [6] [8] [10]	AG		31	Thomas Pfisterer PLD, 1999 [1] [6] [8]	GE		43	Christiane Brunner PSS, 1995 [3] [5] [10]
UR		8	Hansruedi Stadler PCD, 1999 [2] [4] [11]	SO		20	Ernst Leuenberger PSS, 1999 [1] [8] [9]	AG		32	Maximilian Reimann PPS, 1995 [3] [7] [10]	GE		44	Françoise Saudan PLD, 1995 [2] [3] [10]
SZ		9	Bruno Frick PCD, 1991 [3] [5] [9]	BS		21	Anita Fetz PSS, 2003 [1] [4] [5]	TG		33	Hermann Bürgi PPS, 1999 [4] [7] [11]	JU		45	Madeleine Amgwerd PCD, 2003 [2] [4] [7]
SZ		10	Alex Kuprecht PPS, 2003 [2] [5] [7] [10]	BL		22	Hans Fünfschilling PLD, 1999 [1] [4] [8]	TG		34	Philipp Stähelin PCD, 1999 [1] [3] [5]	JU		46	Pierre-Alain Gentil PSS, 1995 [7] [8] [10]
OW		11	Hans Hess PLD, 1998 [2] [7] [8] [11]	SH		23	Peter Briner PLD, 1999 [2] [3] [10] [12]	TI		35	Filippo Lombardi PCD, 1999 [1] [6] [8] [12]				
NW		12	Marianne Slongo PCD, 1999 [8] [9] [10]	SH		24	Hannes Germann PPS, 2002 [3] [4] [9] [11]	TI		36	Dick Marty PLD, 1995 [3] [9] [11]				

L'onn da l'elecziun en il cussegl è inditgà mintgamai suenter la partida; las cifras en parantesa inditgeschan las cumissiuns (vesair pagina 27), en las qualas il commember dal cussegl è represchentà.

Ils commembers dal Cussegl naziunal

Las elecziuns en il Cussegl naziunal han lieu mintga quatter onns. La Constituziun federala garantescha a mintga chantun almain in mandat. En ils chantuns che han il dretg a daplì che in mandat pervia da lur dumber da la populaziun, elegia il pievel ses deputads dapi il 1919 tenor il sistem da proporz; qvd.

las partidas èn represchentadas en il cussegl pli u main conform a lur quota da vuschs.

ZH		1	Max Binder PPS, 1991 [2] [8]	ZH		21	Vreni Müller-Hemmi PSS, 1995 [3] [4]	BE		41	Peter Vollmer PSS, 1989 [1] [8]	LU		61	Franz Brun PCD, 2003 [8] [12]	ZG		81	Marcel Scherer PPS, 1999 [5] [12]
ZH		2	Toni Bortoluzzi PPS, 1991 [5] [12]	ZH		22	Anita Thanei PSS, 1995 [11]	BE		42	Ursula Wyss PSS, 1999 [6] [10]	LU		62	Ida Glanzmann-Hunkeler PCD, 2006 [2] [7]	FR		82	Dominique de Buman PCD, 2003 [2] [4] [9]
ZH		3	Hans Fehr PPS, 1995 [10]	ZH		23	Felix Gutzwiller PLD, 1999 [5]	BE		43	Adrian Amstutz PPS, 2003 [10]	LU		63	Ruedi Lustenberger PCD, 1999 [6] [10]	FR		83	Thérèse Meyer PCD, 1999 [5] [10]
ZH		4	Hans Kaufmann PPS, 1999 [1] [9]	ZH		24	Rolf Hegetschweiler PLD, 1991 [6] [8]	BE		44	Ursula Haller PPS, 1999 [7]	LU		64	Josef Kunz PPS, 1995 [4] [6]	FR		84	Erwin Jutzet PSS, 1995 [3] [11]
ZH		5	Robert Keller PPS, 1999 [6] [12]	ZH		25	Markus Hutter PLD, 2003 [1]	BE		45	Rudolf Joder PPS, 1999 [10] [11]	LU		65	Otto Laubacher PPS, 1999 [8]	FR		85	Christian Levrat PSS, 2003 [8]
ZH		6	Ueli Maurer PPS, 1991 [1]	ZH		26	Filippo Leutenegger PLD, 2003 [8] [10]	BE		46	Fritz Abraham Oehrli PPS, 1995 [2] [7]	LU		66	Felix Müri PPS, 2003 [3]	FR		86	Hugo Fasel PCS, 1991 [2] [5]
ZH		7	Christoph Mörgele PPS, 1999 [3]	ZH		27	Ruedi Noser PLD, 2003 [4]	BE		47	Simon Schenk PPS, 1994 [8]	LU		67	Otto Ineichen PLD, 2003 [4]	FR		87	Jean-Paul Glasson PLD, 1999 [2] [11]
ZH		8	Hans Rutschmann PPS, 2004 [6] [12]	ZH		28	Ruth Genner PES, 1998 [4] [9]	BE		48	Walter Schmied PPS, 1991 [3]	LU		68	Georges Theiler PLD, 1995 [6] [8]	FR		88	Jean-François Rime PPS, 2003 [9]
ZH		9	Ernst Schibli PPS, 2001 [3] [10]	ZH		29	Daniel Vischer PES, 2003 [11]	BE		49	Hansruedi Wandfluh PPS, 1999 [9]	LU		69	Louis Schelbert PES, 2006 [10]	SO		89	Boris Banga PSS, 1995 [3] [7]
ZH		10	Ulrich Schlüer PPS, 1995 [3] [7]	ZH		30	Urs Hany PCD, 2006 [2]	BE		50	Hermann Weyeneth PPS, 1994 [1] [10]	LU		70	Hans Widmer PSS, 1996 [4] [7]	SO		90	Bea Heim PSS, 2003 [10]
ZH		11	Jürg Stahl PPS, 1999 [5] [6]	ZH		31	Kathy Riklin PCD, 1999 [3] [4]	BE		51	Christa Markwalder Bär PLD, 2003 [3] [4]	UR		71	Gabi Huber PLD, 2003 [11]	SO		91	Roland Borer PPS, 1991 [5] [7]
ZH		12	Bruno Zuppiger PPS, 1999 [1] [9]	ZH		32	Ruedi Aeschbacher PEV, 1999 [6] [11]	BE		52	Johann N. Schneider PLD, 1999 [9]	SZ		72	Peter Föhn PPS, 1995 [8]	SO		92	Walter Wobmann PPS, 2003 [3]
ZH		13	Jacqueline Fehr PSS, 1998 [5] [8]	ZH		33	Martin Bäumle pvl, 2003 [6] [12]	BE		53	Marc Suter PLD, 1991–2003, 2007	SZ		73	Pirmin Schwander PPS, 2003 [1]	SO		93	Kurt Fluri PLD, 2003 [10] [11]
ZH		14	Mario Fehr PSS, 1999 [3]	ZH		34	Markus Wäfler UDF, 2003 [1]	BE		54	Pierre Triponez PLD, 1999 [5]	SZ		74	Josi Gyr-Steiner PSS, 2003 [2] [12]	SO		94	Rudolf Steiner PLD, 1993 [1] [6]
ZH		15	Chantal Galladé PSS, 2003 [4]	BE		35	Evi Allemann PSS, 2003 [8]	BE		55	Therese Frösch AV, 2003 [1]	SZ		75	Reto Wehrli PCD, 2003 [5]	SO		95	Elvira Bader PCD, 1999 [9]
ZH		16	Christine Goll PSS, 1991 [2] [5]	BE		36	André Daguét PSS, 2003 [2]	BE		56	Franziska Teuscher PES, 1995 [5] [8]	OW		76	Adriano Imfeld PCD, 2001 [9]	BS		96	Remo Gysin PSS, 1995 [3] [9]
ZH		17	Andreas Gross PSS, 1991 [10]	BE		37	Paul Günter PSS, 1979–91, 1995 [7] [12]	BE		57	Walter Donzé PEV, 2000 [7] [10]	NW		77	Eduard Engelberger PLD, 1995 [7] [10]	BS		97	Rudolf Rechsteiner PSS, 1995 [5] [6]
ZH		18	Barbara Haering PSS, 1990 [7]	BE		38	Margret Kiener Nellen PSS, 2003 [1]	BE		58	Bernhard Hess DS, 1999	GL		78	Werner Marti PSS, 1991 [1] [8]	BS		98	Silvia Schenker PSS, 2003 [5]
ZH		19	Vreni Hubmann PSS, 1995 [10] [11]	BE		39	Hans Stöckli PSS, 2004 [10] [12]	BE		59	Norbert Hochreutener PCD, 1995–99, 2003 [8] [11]	ZG		79	Josef Lang AL, 2003 [7]	BS		99	Jean Henri Dunant PPS, 1999 [5]
ZH		20	Barbara Marty Kälin PSS, 2000 [6]	BE		40	Ruth-Gaby Vermot-Mangold PSS, 1995 [10]	BE		60	Christian Waber UDF, 1997 [2]	ZG		80	Gerhard Pfister PCD, 2003 [3] [10]	BS		100	Urs Schweizer PLD, 2006 [2] [6]

L'onn da l'elecziun en il Cussegl naziunal è inditgà mintgamai suenter la partida; las cifras en parantesa inditgeschan las cumissions (vesair pagina 27), en las qualas il commember dal cussegl è represchentà.

BL		101 Caspar Baader PPS, 1998 [9]	SG		121 Walter Müller PLD, 2003 [3]	AG		141 Markus Zemp PCD, 2006 [6]	VD		161 Pierre-François Veillon PPS, 2003 [2]	VS		181 Oskar Freysinger PPS, 2003 [4]
BL		102 Christian Miesch PPS, 1991–95, 2003 [7]	SG		122 Andreas Zeller PLD, 2006 [1]	AG		142 Geri Müller PES, 2003 [2] [3]	VD		162 Charles Favre PLD, 1999 [9]	VS		182 Jean-René Germanier PLD, 2003 [8]
BL		103 Claude Janiak PSS, 1999 [2]	SG		123 Urs Bernhardsgrütter PES, 2006 [8]	AG		143 Heiner Studer PEV, 1999 [3] [4]	VD		163 Yves Guisan PLD, 1995 [5]	NE		183 Didier Berberat PSS, 1995 [9]
BL		104 Susanne Leutenegger Oberholzer PSS, 1987–91, 1999 [9] [11]	GR		124 Brigitta M. Gadiet PPS, 1995 [2] [4]	TG		144 J. Alexander Baumann PPS, 1995 [11]	VD		164 Isabelle Moret PLD, 2006 [11]	NE		184 Valérie Garbani PSS, 1999 [7] [11]
BL		105 Maya Graf PES, 2001 [4]	GR		125 Hansjörg Hassler PPS, 1999 [5]	TG		145 Peter Spuhler PPS, 1999 [9]	VD		165 René Vaudroz PLD, 1999 [7]	NE		185 Didier Burkhalter PLD, 2003 [7] [11]
BL		106 Hans Rudolf Gysin PLD, 1987 [9]	GR		126 Duri Bezzola PLD, 1991 [7] [8]	TG		146 Hansjörg Walter PPS, 1999 [9]	VD		166 Marlyse Dormond Béguelin PSS, 1999 [1]	NE		186 Francine John-Calame PES, 2005 [3] [7]
BL		107 Walter Jermann PCD, 2003 [8]	GR		127 Sep Cathomas PCD, 2003 [2] [6]	TG		147 Edith Graf-Litscher PSS, 2005 [2]	VD		167 Roger Nordmann PSS, 2004 [6]	NE		187 Yvan Perrin PPS, 2003 [10]
SH		108 Gerold Bühler PLD, 1991 [3] [9]	GR		128 Andrea Hämmerle PSS, 1991 [8] [11]	TG		148 Brigitte Häberli-Koller PCD, 2003 [1] [4]	VD		168 Pierre Salvi PSS, 2002 [7]	GE		188 Liliane Maury Pasquier PSS, 1995 [3] [5]
SH		109 Hans-Jürg Fehr PSS, 1999 [9]	AG		129 Lienli Füglistaller PPS, 2005 [4]	TG		149 Werner Messmer PLD, 1999 [6] [12]	VD		169 Géraldine Savary PSS, 2003 [4]	GE		189 Maria Roth-Bernasconi PSS, 1995–99, 2003 [2] [10] [12]
AR		110 Marianne Kleiner PLD, 2003 [1]	AG		130 Ulrich Giezendanner PPS, 1991 [8]	TI		150 Fabio Abate PLD, 2000 [1]	VD		170 Serge Beck PLC, 1998 [2] [10]	GE		190 Carlo Sommaruga PSS, 2003 [11]
AI		111 Arthur Loepfe PCD, 1999 [1] [7]	AG		131 Walter Glur PPS, 1999 [2]	TI		151 Fulvio Pelli PLD, 1995 [9]	VD		171 Claude Ruey PLC, 1999 [5]	GE		191 Martine Brunschwig Graf PLC, 2003 [4]
SG		112 Elmar Bigger PPS, 1999 [6]	AG		132 Hans Ulrich Mathys PPS, 1999 [2] [11]	TI		152 Laura Sadis PLD, 2003 [4]	VD		172 Marianne Huguenin PLS, 2003	GE		192 Jacques-Simon Eggly PLC, 1983 [3]
SG		113 Toni Brunner PPS, 1995 [2] [6]	AG		133 Ulrich Siegrist PPS, 1999 [7] [11]	TI		153 Franco Cavalli PSS, 1995 [4]	VD		173 Josef Zisyadis PLS, 1991–96, 1999	GE		193 Jacques Pagan PPS, 2003 [11]
SG		114 Jasmin Hutter PPS, 2003 [10]	AG		134 Luzi Stamm PPS, 1991 [3] [11]	TI		154 Fabio Pedrina PSS, 1999 [8]	VD		174 Anne-Catherine Menétrey-Savary PES, 1999 [6] [11]	GE		194 André Reymond PPS, 2003 [6]
SG		115 Theophil Pfister PPS, 1999 [1] [4]	AG		135 Pascale Bruderer PSS, 2002 [4] [6]	TI		155 Meinrado Robbiani PCD, 1999 [5]	VD		175 Luc Recordon PES, 2003 [9]	GE		195 Luc Barthassat PCD, 2005 [4]
SG		116 Jakob Büchler PCD, 2003 [7] [12]	AG		136 Urs Hofmann PSS, 1999 [1]	TI		156 Chiara Simoneschi-Cortesi PCD, 1999 [4] [8]	VS		176 Viola Amherd PCD, 2005 [11]	GE		196 John Dupraz PLD, 1995 [3]
SG		117 Lucrezia Meier-Schatz PCD, 1999 [2] [9]	AG		137 Doris Stump PSS, 1995 [4] [6]	TI		157 Attilio Bignasca Lega, 2003 [8]	VS		177 Maurice Chevrier PCD, 1999 [6] [11]	GE		197 Ueli Leuenberger PES, 2003 [10]
SG		118 Thomas Müller PCD, 2006 [11]	AG		138 Christine Egerszegi-Obrist PLD, 1995 [5]	VD		158 André Bugnon PPS, 1999 [1] [7]	VS		178 Christophe Darbellay PCD, 2003 [1] [3]	GE		198 Pierre Vanek Solidarités, 2003
SG		119 Hildegard Fässler-Osterwalder PSS, 1997 [1] [9]	AG		139 Philipp Müller PLD, 2003 [10]	VD		159 Jean Fattebert PPS, 1999 [4] [8]	VS		179 Jean-Noël Rey PSS, 2003 [1]	JU		199 Pierre Kohler PCD, 2003 [1]
SG		120 Paul Rechsteiner PSS, 1986 [5] [9]	AG		140 Ruth Humbel Näf PCD, 2003 [5] [7]	VD		160 Guy Parmelin PPS, 2003 [5]	VS		180 Stéphane Rossini PSS, 1999 [2] [5]	JU		200 Jean-Claude Rennwald PSS, 1995 [3] [9]

Presidenta

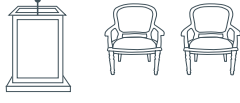
Secretaria generala
Mariangela Wallimann-Bornatico

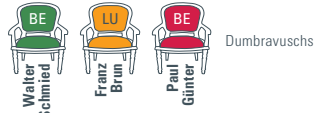
Secretaris e translutors

Pledaders da la commissiun

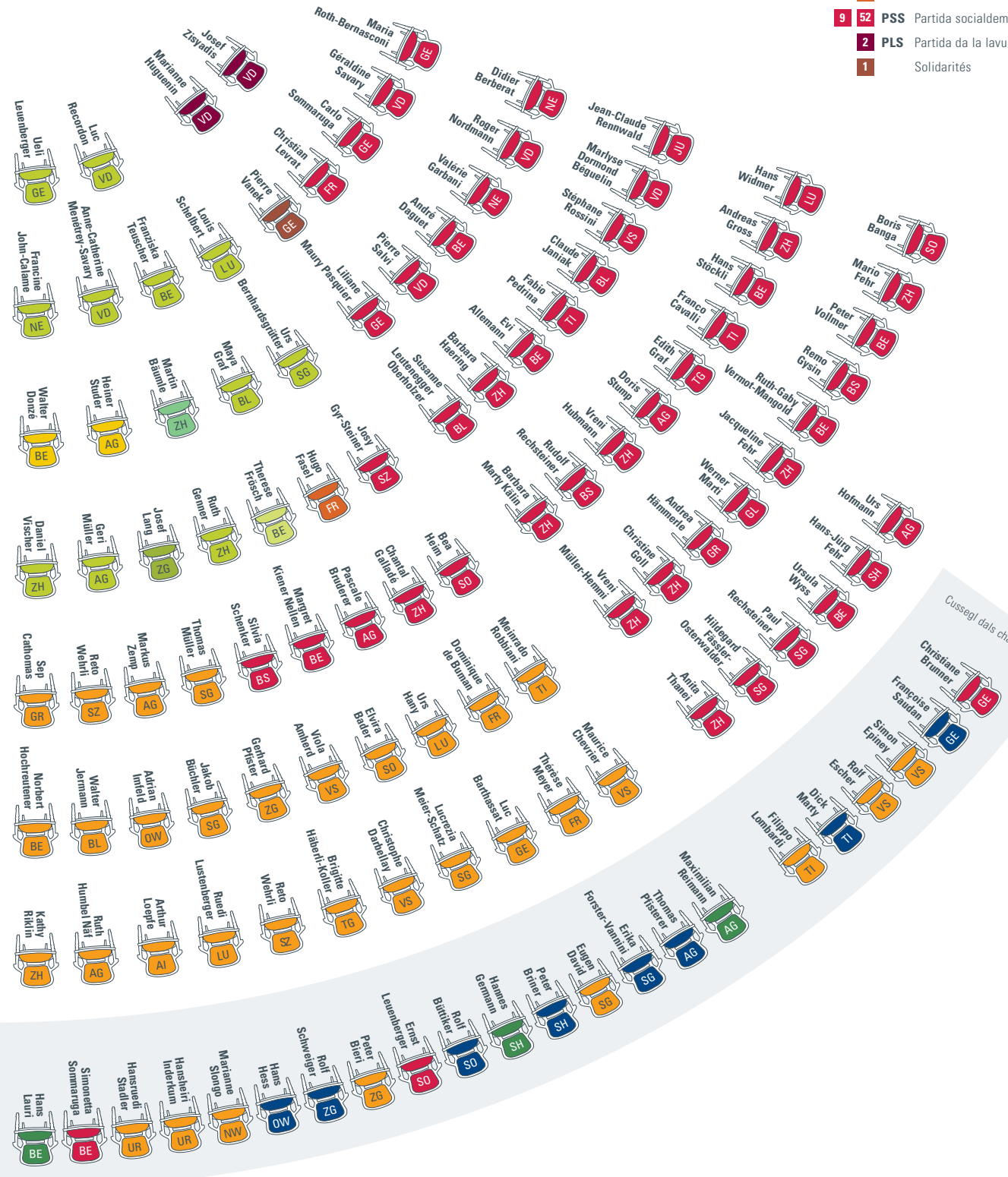

Cusseglers federals

Repartiziun da las 246 sedias en il Cussegl dals chantuns (A) ed en il Cussegl nazional (B)

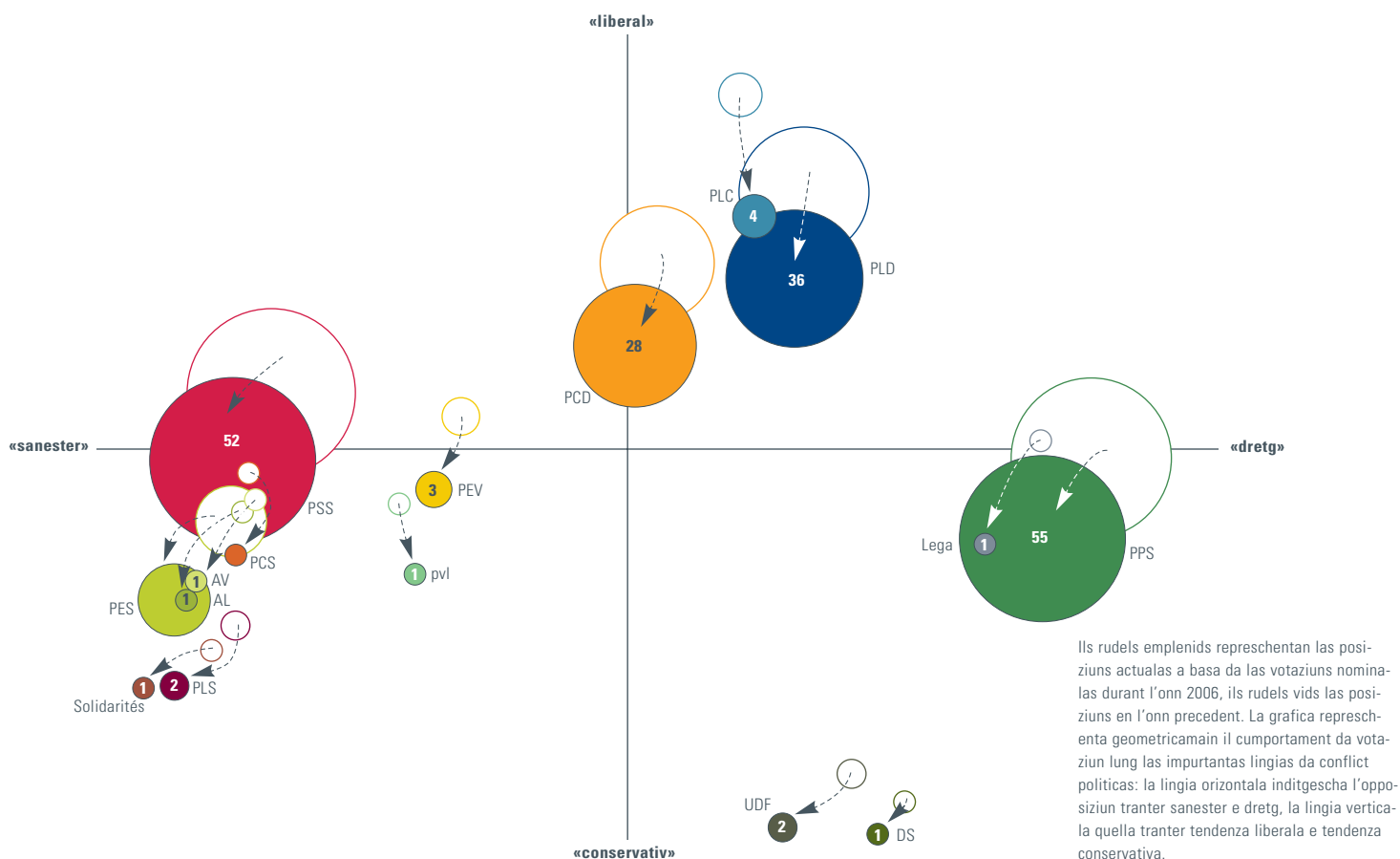
- (A) 8 PPS Partida populara svizra
- 2 UDF Uniun democratica federala
- 1 DS Democrats svizzers
- 1 Lega Lega dei Ticinesi
- 4 PLC Partida liberal-conservativa
- 14 36 PLD Partida liberaldemocratica
- 11 PES Partida ecologica (Ils Verds)
- 1 AV Allianz verda
- 1 AL Alternativa chantun da Zug
- 1 pvl Partida verd-liberala
- 3 PEV Partida evangelica
- 15 28 PCD Partida cristiandemocratica
- 1 PCS Partida cristiansociala
- 9 52 PSS Partida socialdemocratica
- 2 PLS Partida da la lavur
- 1 Solidarités

Cussegl dals chantuns

Las partidas

Partidas èn gruppaziuns politicas cun mintgamai la medema visiun dal mund – damai cun ina tscherta concepziun dal stadi, da la societad, da l'economia etc. S'engaschond d'ina vart per il bainstar general e da l'autra vart per ils interess da gruppa èn ellas intermediaturas tranter il pievel e las instituziuns statalas. La posiziun politica da las partidas dal Cussegl naziunal mussa quant datiers u dalunsch ch'ellas èn ina da l'autra: pli savens che duas partidas voteschan ina cunter l'autra e pli gronda ch'è lur distanza sin la grafica. Questas posiziuns n'èn natiralmain betg fixas, mabain varieschan adina puspè levamain.

Las fracziuns

Fracziuns èn la colliaziun da deputads d'ina partida u da partidas politicamain sumegliantas. I dovra almain tschintg commembers per furmar ina fracziun. En il Cussegl dals chantuns appartegnan tut ils 46 deputads ad ina fracziun, en il Cussegl naziunal bunamain tuts: sulettamain sis cussegliers nazionals na fan betg part d'ina fracziun.

	Cussegl dals chantuns	Cussegl naziunal	Total
fracziun liberaldemocratica	14	36 + 4	54
fracziun socialdemocratica	9	52	61
fracziun da la Partida populara svizra	8	54 + 1	63
fracziun cristiandemocratica	15	28	43
fracziun verda		11+1+1+1	14
fracziun PEV-UDF		3 2	5
Total	46	194	240

Las fracziuns han il dretg da delegar represchentantas resp. represchentants en cumissiuns parlamentaras. Las sedutas da fracziun servan a discutir ordavant las fatschentas dals cussegls ed a sviluppar in'opiniun tant sco pussaivel unanima. Il commembers da las cumissiuns infurmeschan las collegas ed ils collegas davart las propostas correspundentas.

Las cumissiuns e delegaziuns

Per la preparaziun da sias fatschentas ha mintga chombra installà dudesch cumissiuns permanentas, numnadamain duas cumissiuns da surveglianza (1–2) e diesch cumissiuns legislativas (3–12). Diversas ulteriuras cumissiuns e delegaziuns s’occupan dals pli differents secturs specifics.

	Cussegl dals chantuns	Cussegl nazional
1. Cumissiun da finanzas (CdF)	20 34	50 94
2. Cumissiun da gestiun (CdG)	8 11	87 161
3. Cumissiun per la politica exteriura (CPE)	34 36	134 142
4. Cumissiun per scienza, educaziun e cultura (CSEC)	21 33	30 169
5. Cumissiun per segirezza sociala e sanadad (CSSS)	28 18	53 11
6. Cumissiun per ambient, planisaziun dal territori ed energia (CAPTE)	26 39	20 113
7. Cumissiun per la politica da segirezza (CPS)	33 25	18 10
8. Cumissiun per traffic e telecomunicaziun (CTT)	31 13	61 78
9. Cumissiun per economia e taxas (CET)	24 4	101 119
10. Cumissiun d’instituziuns politicas (CIP)	1 7	17 80
11. Cumissiun per dumondas giuridicas (CDG)	6 17	29 87
12. Cumissiun per construcziuns publicas (CCP)	17 23	5 116

Las cifras inditgeschan mintgamai ils commembers correspondents dal Cussegl nazional e dal Cussegl dals chantuns (vesair paginas 21 e 22/23); sco emprim il presidi e sco segund il vicepresidi, alura ils commembers da las cumissiuns tenor la partida.

* vacant

Incumbensas

Las cumissiuns sa radunan en media trais fin quatter dis per quartal. Ellas predelibereschan las fatschentas attribuidas ad ellas e fan ina proposta a lur cussegl.

La *Cumissiun da finanzas* examinescha il preventiv ed il quint statal sco era ils projects da finanzas da la Confederaziun. Ella è dividida en sutcumissiuns che surveglian las finanzas dals differents departaments.

La *Delegaziun da finanzas* surveglia permanentamain tut las finanzas da la Confederaziun.

La *Cumissiun da gestiun* examinescha ils rapports da gestiun dal Cussegl federal e dals tribunals federals sco era lur activitad e gestiun administrativa. Ella sustegna il parlament en la surveglianza suprema da l’administraziun e da la giurisdicziun da la Confederaziun. Era ella è dividida en sutcumissiuns.

La *Delegaziun da gestiun* è surtut responsabla per la controlla dal servetsch d’infurmaziun.

Las *Cumissiuns legislativas* s’occupan da la legislaziun en lur sector specific.

Cumissiuns e delegaziuns cuminaivlas da tuts dus cussegls

La *Cumissiun da redacziun* redigia texts da lescha, surtut sche quels èn vegnids modifitgads fermamain en las tractativas dals cussegls. La *Delegaziun administrativa* surveglia la gestiun e l’administraziun da finanzas dals Servetschs dal parlament. La *Delegaziun da surveglianza da la Neat* ha la surveglianza suprema parlamentara da la Nova lingia da viafier tras las Alps (Neat). Ultra da quai è l’Assamblea federala represchentada cun delegaziuns permanentas en numerusas assamblas parlamentaras internaziunalas.

Cumissiuns da l’Assamblea federala

La *Cumissiun da grazia* examinescha las dumondas da grazia suttamessas a l’Assamblea federala.

La *Cumissiun da dretgira* prepara las elecziuns en il Tribunal federal ed en ils ulteriurs tribunals federals.

La *Cumissiun da rehabilitaziun* annullescha sentenzias penals cunter persunas che han gidà a fugir umans perseguitads durant il temp dal nazionalsocialissem.

La lavur dal parlament

Il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns sa radunan per regla quatter giadas ad onn: la primavaira, la stad, l'atun e l'enviern ha lieu mintgamai ina sessiun ordinaria da trais emnas. Las sedutas da las chombras èn publicas.

Las incumbensas principalas da l'Assamblea federala

Legislaziun: las duas chombras delibereschan en emprima lingua tut las midadas da la Constituziun, decreteschan tut las disposiziuns legislativas impurtantas en furma da leschas federalas, prendan conclus federals ed approveschan contracts internaziunals.

Elecziuns: en l'emprima sessiun suenter las elecziuns dal Cussegl naziunal sa radunan las duas

chombras sco Assamblea federala per eleger ils commembers dal Cussegl federal, il cancellier federal e las derschadras ed ils derschaders per il Tribunal federal, il Tribunal federal d'assicuranzas, il Tribunal penal federal, il Tribunal administrativ federal ed il Tribunal militar da cassaziun.

Mintg'onn elegia l'Assamblea federala or dals set commembers dal Cussegl federal il president u la presidenta da la Confederaziun ed in commember per il vicepre-

sidi dal Cussegl federal. Sch'i dat ina vacanza en il Cussegl federal u en il Tribunal federal, sa raduna l'Assamblea federala per reglar la successiun. En cas d'ina smanatscha militar elegia ella plinavant il general sco schefcommandant da l'armada.

Controlla: las Chombras federalas han la surveglianza suprema da l'administraziun federala; ellas decidan davart il preventiv da la Confederaziun – pia davart las entradas e las expensas da

conceder. Ultra da quai examine-schan ed approveschan ellas il quint statal federal.

Ulteriuras incumbensas: l'Assamblea federala approvescha tut las midadas da constituziuns chantunalas, sche quellas èn democraticas e confurmas al dretg federal.

Las intervenziuns parlamentaras

Mintga commember dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns po prender il pled en las sessiuns e far propostas. El ha differentas pussaivladads pli u main effectivas per midar ina chausa en ses senn (u en il senn da sias electuras e ses electurs):

Iniziativa parlamentara

L'iniziativa parlamentara pussibilescha a las parlamentarias ed als parlamentaris da proponer in project concernent in decret (lescha federala, conclus federal u ordinaziun da l'Assamblea federala) u da proponer ils principis d'in tal decret. Tut las lavurs legislativas vegnan fatgas en ina cumissiun dal Cussegl naziunal/ Cussegl dals chantuns. Ina iniziativa parlamentara n'è betg pussaivla, sch'in project è gia vegnì inoltrà en chausa; en quel cas pon las parlamentarias ed ils parlamentaris inoltrar ina moziun.

Moziun

Il Cussegl federal vegn incumbensà da preschentar in project davart in decret da l'Assamblea federala (lescha federala, conclus federal u ordinaziun) u da prender ina mesira. La moziun sto vegnir approvada da l'auter cussegl. Ella po vegnir modifigada en il segund cussegl sin proposta da la maiortad da la cumissiun predeliberanta u dal Cussegl federal. L'emprim cussegl po approvar questa midada u refu-

sar definitivamain la moziun.

Betg lubida è ina moziun che vul influenzer ina disposiziun administrativa en ina procedura ordinada legalmain u ina decisiun da protesta.

Postulat

Il Cussegl federal vegn incumbensà d'examinar e da rapportar, sch'igl è necessari da preschentar in project concernent in decret da l'Assamblea federala (lescha federala, conclus federal u ordinaziun) u da prender ina mesira.

Interpellaziun

Las parlamentarias ed ils parlamentaris pon s'infurmar davart ils eveniments ed affars impurtants da la politica interna ed exteriura da la Confederaziun. Els pon pretender ina discussiun davart la resposta dal Cussegl federal. Ina interpellaziun po, cun approvaziun dal biro, vegnir declerada sco urgenta e tractada en la sessiun currenta, sch'ella vegn inoltrada fin l'entschatta da la terza sesida (per regla la mesemna da l'emprima emna da sessiun) d'ina sessiun da trais emnas.

Dumonda ordinaria

Las parlamentarias ed ils parlamentaris pon s'infurmar davart eveniments ed affars impurtants da la politica interna ed exteriura da la Confederaziun. La dumonda vegn respundida en scrit e betg tractada en ils cussegls.

Per declerar ina dumonda sco urgenta dovri en il Cussegl naziunal l'approvaziun da la presidenta u dal president, en il Cussegl dals chantuns l'approvaziun dal biro. En ina sessiun da trais emnas sto la dumonda vegnir inoltrada in'emna avant la fin da la sessiun ed en ina sessiun d'ina emna l'emprim di. L'inoltraziun da la dumonda sto succeder en scrit e cun suttascripziun (evtl. consutsegnaders) e mo durant las sesidas dal cussegl a la presidenta u al president ubain al secretariat dals cussegls.

Ura da dumondas en il Cussegl naziunal

Il glindesdi da la segunda e terza emna da sessiun cumenzan las sesidas dal Cussegl naziunal cun in'ura da dumondas. Discutadas vegnan dumondas actualas che èn vegnidas inoltradas l'emna avant fin il pli tard la mesemna, suenter la fin da la sesida. Las dumondas ston vegnir formuladas a moda concisa (in pèr linguas, senza motivaziun). Ellas vegnan respundidas curtamain dal schef u da la scheffa dal departament responsabel, sch'il parlamentari u la parlamentaria che ha fatg la dumonda è preschent. Suenter po quel u quella reagir sin la resposta cun in'ulteriura dumonda che sa referescha al tema. L'ura da dumondas dura maximalmain 90 minutas.

Var 5000 intervenziuns parlamentaras

Ils ultims quatter onns han ils commembers dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns inoltrà en tut 6338 intervenziuns parlamentaras, numnadamain

- 397 iniziativa parlamentaras
- 1367 moziuns
- 744 postulats
- 1685 interpellaziuns
- 854 dumondas ordinaras e
- 1291 dumondas en scrit en il rom da las uras da dumondas dal Cussegl naziunal.

Quai dat ina media da 20 intervenziuns per commember dal parlament; singulas parlamentarias u singuls parlamentaris cuntanschan dentant il dubel fin il traidubel u perfin anc dapli.

La via ad ina nova lescha

La creaziun d'ina lescha è ina chaussa complexa e savens era stentusa. Il process dovra almain dudesch mais, po dentant era durar passa dudesch onns en cas extrem. Tuttina è il dumber da novas leschas creschì considerablmain ils davos onns. En media va en vigur oz mintg'emna ina nova lescha u ina midada da lescha. Fin che la nova «Lescha federala davart la tecnica genetica dal sector betg uman» è stada fatga, hai duvrà ils suandants pass:

1996

Tgi che considerescha ina nova lescha sco necessaria, fa l'emprim pass – singulas persunas cun dretg da vuschar, commembers dal parlament u il Cussegl federal.

1997

A basa da la moziun formulescha l'Uffizi federal veterinar (UFV) en stretga collavuraziun cun auters uffizis pertutgads in emprim sboz da lescha. Il Cussegl federal approvescha quel il **december 1997**.

1998

Il sboz va en consultaziun als chantuns, a las partidas, a las associaziuns ed era a gruppa-zions particularmain interessadas. Tut ils consultads pon prender posiziun e far propostas per midadas. I vegnan inoltradas 180 propostas, la davosa ils **4 da zercladur 1998**.

2000

Il Cussegl federal examinescha il text e suttametta quel, en furma da missiva, il **1. da mars 2000** per l'approvaziun al parlament.

En il cas preschent èsi stà la Cumissiun dal Cussegl naziunal per scienza, educaziun e cultura (CSEC). Perquai che la Lescha federala davart la protecziun da l'ambient (LPAmb) è vegnida modifitgada il 1995 senza reglar il sector da la tecnologia genetica, inoltrescha ella ils **15 d'avust 1996** la moziun Gen-Lex che incumbensescha il Cussegl federal da serrar questas largias en la legislaziun.

L'**october 1998** publitgescha il Cussegl federal ils resultats da la consultaziun. A medem temp surdat l'UFV il dossier Gen-Lex a l'Uffizi federal d'ambient. Quel elavura la missiva concernent la midada da la LPAmb.

Da l'**avrigl 2000 fin l'avust 2001** deliberescha la CSEC dal Cussegl dals chantuns la midada da la LPAmb. Ella decida da reglar la protecziun da l'uman e da l'ambient cunter ils privels da la tecnica genetica en ina nova lescha autonoma davart la tecnica genetica dal sector betg uman.

«Mais im Bundeshaus»

Il thriller politic da Jean-Stéphane Bron sin DVD. Cun intervistas, material da bonus e 14 films da disegns animads da Nicolas Party, Denis Savary ed Akinori Oishi.

Instrucziun civica per tuts! Respostas e dumondas davart set temas.

D'empustar sut:

www.unterhandlungen.ch

2001

En la **sessiun da stad e d'atun**

2001 decida il Cussegl dals chantuns che la nova lescha na duai betg proteger mo l'uman e l'ambient, mabain era «la diversitad biologica e sia utilisaziun duraivla». El accorda a las organisaziuns per la protecziun da l'ambient in dretg da recurs cunter la messa en circulaziun d'organismes modifitgads geneticamain (OMG), refusescha dentant l'idea d'in moratori per l'utilisaziun d'OMG. Sin proposta da sia cumissiun mantegna il Cussegl dals chantuns il princip da la responsabladad da periclitaziun ed approvescha en ina votaziun

2002

En la **sessiun d'atun 2002** entra il Cussegl naziunal en chausa davart il project e formulescha reglas pli strictas ch'il Cussegl dals chantuns per la cultivaziun da furment modifitgà geneticamain per intents da perscrutaziun. Cuntrari al Cussegl dals chantuns stritga il Cussegl naziunal il dretg da recurs da las organisaziuns per la protecziun da l'ambient; ma era el s'oppona al moratori per la messa en circulaziun d'OMG. En la votaziun davart l'entir text vegn la lescha approvada cun 67 cunter 48 vuschs e 48 abstenziuns.

2003

Durant l'eliminaziun da las differenzas il **mars 2003** suonda il Cussegl naziunal sia cumissiun en numerus puncts e reducescha las differenzas – per exempel areguard il dretg da recurs da las organisaziuns e l'artitgel davart l'intent da la lescha. Anc en la medema sessiun eliminescha il Cussegl dals chantuns las davosas differenzas.

Perquai ch'i n'exista suenter las deliberaziuns betg pli versiuns divergentas dal nov text da lescha, n'èsi betg necessari da convocar ina conferenza d'intermediaziun cun commembers da las duas cumissions dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns.

2004

Il Cussegl federal metta en vigor la Lescha federala davart la tecnica genetica il **1. da schaner 2004**.

Il film documentar premià «Mais im Bundeshuus» mussa il vi e nà tranter las differentas represchentanzas d'interess en la cumissiun competente dal Cussegl naziunal. Cunquai che las sedutas èn secretas, fan ils cineasts mingamai avant e suenter la seduta dumondas als singuls commembers. Il film realisà il 2003 mussa a moda informativa e divertenta tgi che defenda e vul realisar tge idea, tgi che emprova da far in pact cun tgi e tge strategias ch'han la finala success.

sur da l'entir text la lescha cun 32 cunter 0 vuschs.

Dal **november 2001 fin al fanadur 2002** tracta la cumissiun dal Cussegl naziunal per scienza, educaziun e cultura questa fatschenta. Disputada è oravant tut la dumonda dal moratori.

En il rom da la procedura d'eliminaziun da las differenzas il **december 2002** è il Cussegl dals chantuns en princip d'accord cun la reglamentaziun pli restrictiva dal Cussegl naziunal davart la responsabladad per ils products. Da quella èn exclus ils secturs da l'agricultura e da l'economia forestala, en ils quals è responsabel il titular da l'autorisaziun, dentant mo per donns che resultant da la modificaziun genetica. Il Cussegl dals chantuns mantegna il dretg da recurs per las organisaziuns per la protecziun da l'ambient e modifitgescha l'artitgel d'intent uschia che la lescha duai sulettamain «permetter» e betg «promover» la perscrutaziun. El stritga la disposiziun approvada dal Cussegl naziunal, tenor la quala ils producents d'OMG èn obligads d'impedir ina contaminaziun da products libers d'OMG. Ils purs che vulan retrair products modifitgads geneticamain ston confermar quai en scrit.

Ils **21 da mars 2003** approvescha il Cussegl naziunal la Lescha federala davart la tecnica genetica en la votaziun finala cun 159 cunter 4 vuschs e 19 abstenziuns ed il Cussegl dals chantuns cun 41 cunter 0 vuschs.

La nova lescha vegn suttamessa al referendum durant ina perioda da 100 dis. Ils **10 da fanadur 2003** scada il termin da referendum senza ch'insatgi haja fatg diever da questa pussaivladad.

Cunquai che la Gen-Lex è ina lescha e betg ina midada da la Constituziun, n'èsi betg necessari da far ina votaziun dal pievel.

Ils Servetschs dal parlament

Ils Servetschs dal parlament en la Chasa federala stattan a disposiziun als 246 commembers dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns per sustegnair els en lur lavur parlamentara. Concretamain organischan els mintg'onn quatter sessiuns, preparan circa 600 sedutas da cumissiuns e tgiran tschients da projects.

La legislativa svizra è in parlament da milissa. En in pajais nua che la politica è ina «occupaziun accessoria», ma sto tuttina dumagnar ils problems d'ina societad moderna, èn la preparaziun da las fatschentas, la documentaziun completa, la translaziun precisa ed il cumplain sustegn durant las sedutas e las sessiuns anc bler pli impurtants. Ils Servetschs dal parlament adempleschan questa incumbensa complessiva e pussibiliteschan cun quai als commembers dal parlament da milissa da far lur lavur legislativa a moda seria e creativa.

Ils Servetschs dal parlament vegnan manads da la secretaria generala da l'Assamblea federala, Mariangela Wallimann-Bornatico. Ensemen cun ils trais **secretaris generals** suppleants constituescha ella la direcziun, che maina e coordinescha ils Servetschs dal parlament. Il **Secretariat general** è responsabel per la planisaziun da las sessiuns e da las fatschentas sco era per dumondas d'organisaziun e da procedura. El prepara las sedutas dals biros, dals cussegls e da l'Assamblea federala. Il **Secretariat central** ha ina funcziun impurtanta betg mo per ils 246 commembers dal parlament, ma era per ils schurnalists ed autras personas interessadas. El fa las artgas da correctura, qvd. la preschentaziun da las fatschentas cun las propostas da modificaziun dal Cussegl federal, da maioritads e da minoritads e prepara tut ils documents da basa per la lavur parlamentara. Ultra da quai maina el ina glista da las fatschentas dals dus cussegls ed administrescha las adressas.

Vitiers vegnan anc ils secretariats da las cumissiuns da controlla dad omadus cussegls, da las cumissiuns da finanzas e da las cumissiuns da gestiun, che han l'incumbensa da survegliar las activitads da la regenza e da l'administraziun.

Ils Servetschs scientifics

Las parlamentarias ed ils parlamentaris na pon s'occupar a moda appropfundada da mintga project, tant pli ch'il dumber e la complexitad da las fatschentas s'augmentan cuntinuadamain. Quai è in dals motivs, per ils quals mintga fatschenta vegn attribuida ad ina cumissiun. Ils secretariats da questas cumissiuns furman il **Servetsch da las cumissiuns**. Els planiseschan las lavurs da las cumissiuns, las porschan agid tematic, organisatoric ed administrativ e cusseglian las cumissiuns – sco era lur presidis – en tut las dumondas che pertutgan il parlament, oravant tut dumondas da procedura e da cumpetenza.

Il **Servetsch giuridic** offra cussegliaziun ed infurmaziun en dumondas dal dretg parlamentar. El infurmescha surtut las presidentas ed ils presidents dals cussegls, ils biros, las cumissiuns e la direcziun davart l'applicaziun dal dretg parlamentar.

Etimologicamain vegn il pled «parlament» da «parlare», ma sco quai che di il proverbial «verba volant, scripta manent» (ils plects sgolan davent, quai ch'è scrit resta). Consequentamain dispona mintga parlament era d'ina structura incaricada da transcriber las intervenziuns orales. Il sistem da protocollaziun dal **Bulletin uffizial**, che vegn manà dals Servetschs dal parlament, è in dals pli moderns dal mund ed è vegnì premià pliras giadas. Grazia a quest sistem vegnan las intervenziuns parlamentaras transcrittas e publicadas en l'Internet quasi en temp real.

Las parlamentarias ed ils parlamentaris ston pudair disponer spert da la documentaziun necessaria per ademplir lur mandat: la **Centrala da documentaziun** dal parlament als furnescha tut las infurmaziuns davart ils pli differents temas, las qualas els dovranno per preparar in referat u per las decisiuns en lur cussegl.

Secretaria generala:
Mariangela Wallimann-Bornatico
Secretaris generals suppliants:
John Clerc, Hans Peter Gerschwiler,
Christoph Lanz
Plazzas: 183
Budget: 81 500 000.–

1 Edifizi dal parlament, 3003 Berna
T 031 322 87 90, F 031 322 53 74
information@pd.admin.ch
www.parlament.ch

Relaziuns internaziunalas ed infurmaziun

Il Secretariat da las cumissiuns per la politica exteriura fa part da quest servetsch, che prepara ils viadis a l'exteriur dals presidis dals cussegls e da las delegaziuns nominadas dals biros en il rom da las relaziuns bilaterals. Ultra da quai fa el las lavurs da secretariat per las delegaziuns a las assembleas parlamentaras internaziunalas e per la tgira da las relaziuns cun ils parlaments d'alters stadis. El prepara las visitas en Svizra da presidents e delegaziuns da parlaments esters ed è plinavant competent per dumondas protocollaras (reuschaviments da personalitads estras e d'ambassadors).

Il **Servetsch d'infurmaziun** organisescha e coordinescha l'infurmaziun davart la lavur dal parlament e da ses gremis. El cusseglia e sustegna ils commembers dals cussegls, ils organs parlamentars e la direcziun en dumondas d'infurmaziun e da medias e tgira il contact cun ils schurnalists e las schurnalistas da la Chasa federala e cun las medias en general.

Il **Servetsch da relaziuns publicas** elavura ils meds da comunicaziun davart il parlament, organisescha las occurrenzas e las visitas en la Chasa federala ed è responsabel, ensemen cun la Chanzlia federala, per il «Forum politic da la Confederaziun» en il Käfigturm.

Il **Servetsch linguistic** exequescha las lavurs da translaziun per il parlament ed ils Servetschs parlamentars. Per gronda part sa tracti da rapports da cumissiuns e da delegaziuns. Il Servetsch d'interprets garantiescha la translaziun simultana dals votums a chaschun da las sedutas da l'Assamblea federala e dal Cussegl naziunal. Las linguas da partenza e d'arriv da las translaziuns èn las trais linguas uffizialas (tudestg, franzos, talian). Il Secretariat da lingua taliana prepara ils documents en talian davart tut ils champs d'activitad.

Il **Servetsch d'Internet** redigia formalmain e tematicamain la Website quadrilingua dal parlament (www.parlament.ch). El metta a disposiziun en furma electronica ad in vast public las infurmaziuns las pli actualas davart il parlament e ses organs, las singulas fatschentas ed ils commembers dals cussegls. Durant las sessiuns procura el per la transmissiun da maletgs e tuns da las debattas en l'Internet. Dossiers cumplexs davart fatschentas politicas impurtantas e texts d'instrucziun civica cumpletteschan la purschida.

Resursas, segirezza e logistica

Il **Servetsch da gestiun/Servetsch dals salters** organisescha las sedutas da las Chombras federalas, da las cumissiuns e da las fracziuns. Ultra da quai ha el da copiar, distribuir e trametter la documentaziun ed ils stampats als cussegls, a las cumissiuns ed a singuls commembers dal parlament.

Il **Servetsch da personal** è responsabel per la realisaziun da la politica da personal. El planisescha ils fatgs da personal, fa l'administraziun dal personal ed è il partenari da contact per tut las dumondas en connex cun la scolaziun ed il svilup da l'organisasiun. Ultra da quai sustegna e cusseglia el ils cadens en quai che pertutga il perfecziunament dal personal.

Il **Servetsch da finanzas e viadis** è responsabel per la preparaziun e l'administraziun dal budget, la contabilitad ed il controlling. Ultra da quai reglescha el las indemnisaziuns als parlamentaris e cusseglia els en dumondas da la prevenziun. El organisescha era ils viadis dals parlamentaris e dals collavuraders dals Servetschs dal parlament.

Il **Servetsch da segirezza e d'infrastructura** realisescha la strategia da l'Assamblea federala concernent la segirezza. El prenda las mesiras da segirezza necessarias e procura ch'ellas vegnian respectadas. El è medemamain responsabel per tut las dumondas che pertutgan l'edifizi dal parlament, la gestiun da las localitads e l'infrastructura tecnica.

Il **Servetsch d'informatica e da tecnologias novas** segirescha il funcziunament ed il mantegniment da l'entira infrastructura d'informatica dals Servetschs dal parlament e dals secretariats da las fracziuns. Ultra da quai metta el a disposiziun als commembers dal parlament in equipament personal d'informatica.

Il Forum politic da la Confederaziun en il «Käfigturm» a Berna organisescha quest onn las suandantas occurrenzas:

Soirée politique

In ciclus d'occurrenzas deditgadas a l'actualitad politica.

Detagls sut: www.kaefigturm.admin.ch

10-1 / 24-1 / 7-2

Nus essan il pievel!

Revoltas e revoluziuns en l'Europa da l'Ost. In ciclus d'occurrenzas organisada dal Forum politic e da la Biblioteca svizra da l'Europa da l'Ost

23 da mars

Notg dals museums a Berna

cun in program spezial en il Käfigturm

21 da mars fin ils 21 d'october

Elecziuns dal parlament 2007

In'exposiziun ed occurrenzas accompagnadas dals Servetschs dal parlament. Il team responsabel per las visitas guidadas tras il parlament prenda gugent encunter Vossa reservaziun (obligatoria per gruppas) sut il numer 031 322 85 22.

Vulais Vus survegnir infurmaziuns regularas davart las activitads en il Käfigturm? As annunziai sut

www.kaefigturm.admin.ch u tramettai

Vossa adressa a: Käfigturm – Forum politic da la Confederaziun, 3003 Berna.

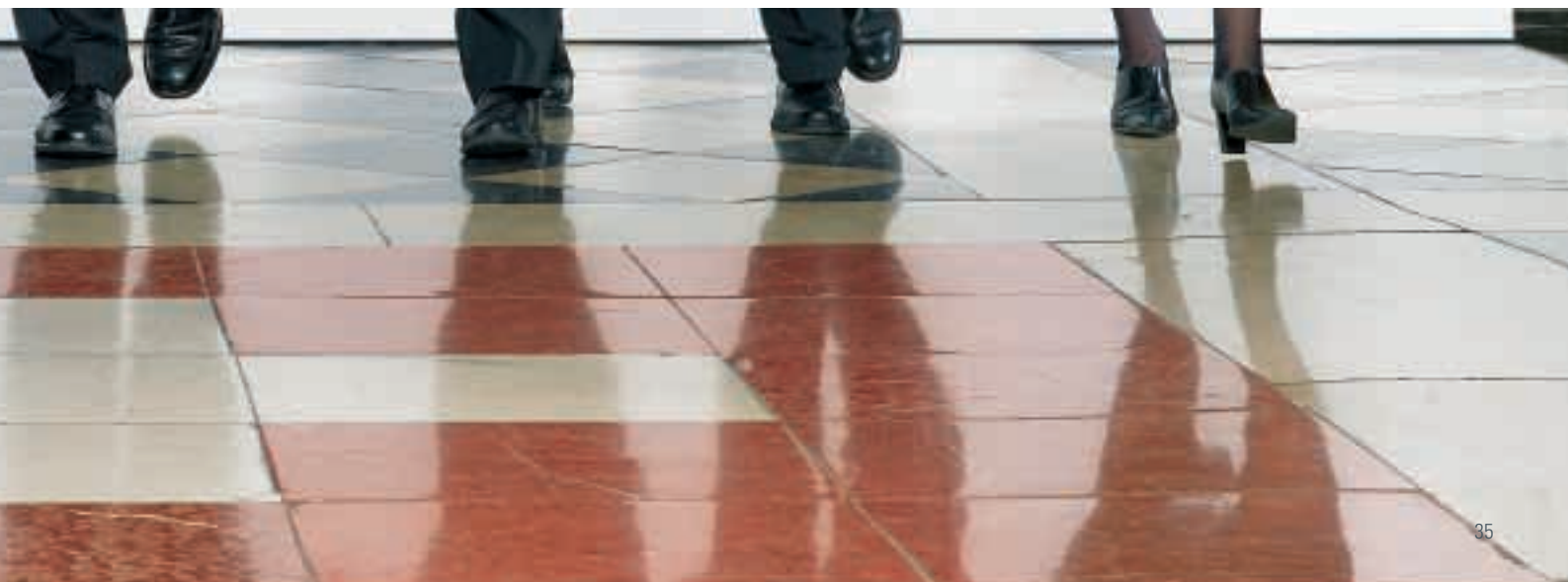

Paucs maletgs provocheschan tants commentaris, reacziuns ed interpretaziuns sco la fotografia uffiziala dal Cussegl federal. Quest onn sa preschenta l'executiva a moda ordvart dinamica.

L'executiva: il Cussegl

federal ed ils departaments

Il Cussegl federal

La regenza da la Svizra sa cumpona dals set commembers dal Cussegl federal che vegnan elegids da l'Assamblea federala per in temp d'uffizi da quatter onns. La presidenta da la Confederaziun è elegida mo per in onn e vala durant quest temp sco primus inter pares, qvd. l'emprima tranter persunas da la medema posiziun. Ella maina las sedutas dal Cussegl federal e surpiglia duairs speziels da represchentaziun.

Micheline Calmy-Rey
Presidenta da la Confederaziun
Scheffa dal Departament federal d'affars externs
Commembra da la Partida socialdemocratica
Cussegliera federala dapi il 2003

Pascal Couchepin
Vicepresident dal Cussegl federal
Schef dal Departament federal da l'intern
Commember da la Partida liberaldemocratica
Cussegljer federal dapi il 1998

Moritz Leuenberger
Schef dal Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun
Commember da la Partida socialdemocratica
Cussegljer federal dapi il 1995

Samuel Schmid
Schef dal Departament federal da defensiu, proteccziun da la populaziun e sport
Commember da la Partida populara svizra
Cussegljer federal dapi il 2001

Las incumbensas dal Cussegl federal:

Sco autoritad suprema dal pajais è il Cussegl federal en emprima lingia responsabel per las activitads governativas: el ha permanentamain da

- valitar la situaziun dal svilup tranter il stadi e la societad e tranter ils eveniments a l'intern dal pajais ed a l'exteriur;
- circumscriber las finamiras fundamentalas da las activitads dal stadi e definir ils meds ch'i dovra per realisar quellas;
- planisar e coordinar la politica da la regenza e garantir che quella vegnia exequida;
- represchentar la Confederaziun a l'intern ed a l'exteriur.

Ultra da quai ha il Cussegl federal da survegliar regularmain e sistematicamain l'entira administraziun federala e da garantir l'activitad efficazia, legala ed opportuna da quella.

Il Cussegl federal sa partecipa a la legislaziun, el

- maina la procedura preliminar da la legislaziun;
- suttametta leschas federalas e decisziuns federalas a l'Assamblea federala;
- relascha ordinaziuns, uschenavant che la Constituziun federala u las leschas federalas al autoriseschan.

Il Cussegl federal giuditgescha fatgs da dretg administrativ, uschenavant che la legislaziun federala davart la giurisdicziun administrativa prevesa quai.

Christoph Blocher

Schef dal Departament federal da giustia e polizia
Commember da la Partida populara svizra
Cusseglial federal dapi il 2004

Hans-Rudolf Merz

Schef dal Departament federal da finanzas
Commember da la Partida liberaldemocratica
Cusseglial federal dapi il 2004

Doris Leuthard

Scheffa dal Departament federal d'economia
Commembra da la Partida cristiandemocratica
Cussegliala federala dapi il 2006

Annemarie Huber-Hotz

Chanceliera federala dapi il 2000

El calculescha il preventiv ed il quint dal stadi ed approvescha en cas da disputa decretos chantunals, uschenavant ch'in decret federal obligà al referendum prevesa quai.

Il Cussegl federal s'occupa sez be excepziunalmain da fatgs administrativs.

Il Cussegl federal sa raduna per regla mintg'emna ad ina seduta ordinaria; là vegnan decididas onn per onn 2000 fin 2500 fatschentas.

Ultra da las autras sedutas extraordinarias fixadas a curt termin e tenor basegn, datti anc mintg'onn pliras sedutas da clausura deditgadas a temas pli vasts e cumplexs.

Las sedutas dal Cussegl federal maina la presidenta da la Confederaziun, durant sia assenza il vicepresidente; questas sedutas duran tranter ina e diesch uras. Ils departaments e la Chanzlia federala preparan las fatschentas, ma il Cussegl federal decida sco collegi. Mintga commember dal Cussegl federal ha ina vusch; la chanceliera federala ha il dretg da far propostas e da discurrer, ma nagin dretg da vuschar.

Il Cussegl federal evitescha per regla da far ina votaziun en il vair senn dal pled; las relaziuns da maiorz sa resultan savens gia da la discussiun.

Cun il princip collegial fa la furmla magica dal Cussegl federal in pitschen parlament: las grondas partidas èn represchentadas en quel pli u main proporzionalmain. Perquai ha il princip collegial oz era la funcziun da pussibilitar soluziuns da cumpromiss che pon satisfacer ad ina maioritad.

Furmla magica... sa numna la composiziun dal Cussegl federal tenor partidas, valaivla dapi il 1959. Da lez temp eran las partidas per l'emprima giada represchentadas en la regenza federala pli u main conform a lur quotas d'electurs: la PSS cun 26,3%, la PLD cun 23,7% e la PCD cun 23,3% avevan mintgamai dus represchentants e la PPS cun 11,6% in represchentant en il Cussegl federal. Questa relaziun è restada uschia durant 44 onns. Cunquai che la PPS ha survegni en las elecziuns dal Cussegl nazional dals 19 d'october 2003 las pli bieras vuschs (26,9%) da tut las partidas e la PCD cun 14% las pli paucas, è il parlament sa decidì a chaschun da las elecziuns dal Cussegl federal dals 10 da december per dus represchentants da la PPS e mo pli in per la PCD.

L'organisaziun da l'administraziun federala

Chanzia federala ChF	Departament federal d'affars externs DFAE	Departament federal da l'intern DFI	Departament federal da giustia e polizia DFGP
Sectur Cussegl federal Vicechanceliera	Secretariat general	Secretariat general	Secretariat general
Sectur planisaziun e strategia	Secretariat da stadi	Uffizi federal per l'egualitad tranter dunna ed um UFEG	Uffizi federal da giustia UFG
Sectur infurmaziun e communi- caziun Vicechancelier	Direcziun politica	Uffizi federal da cultura UFC	Uffizi federal da polizia fedpol
Sectur servetschs interns	Represchentanzas diplomaticas e consularas da la Svizra a l'exteriur	Biblioteca nazionala svizra BN	Uffizi federal da migraziun UFM
Incumbensà federal per la proteccziun da datas e per la trasparenza (IFPDT)	Direcziun da resursas e da la rait exteriura	Archiv federal svizzer ARF	Procura publica federala PPF
Cumissiu federala per la proteccziun da datas	Direcziun da dretg internaziunal public	Uffizi federal da meteorologia e climatologia MeteoSvizra	Uffizi federal da metrologia METAS
	Direcziun da svilup e da cooperaziun DSC	Uffizi federal da sanadad publica UFSP	Institut federal da proprietad intellectuala IPI
		Uffizi federal da statistica UST	Institut svizzer da dretg cumparativ ISDC
		Uffizi federal d'assicuranzas socialas UFAS	Cumissiu federala da bancas da giu CFBG
		Secretariat da stadi per furmaziun e perscrutaziun SFP	
		Sectur da las Scolas politecnicas federalas Sectur da las SPF	
		Institut svizzer per products terapeutics Swissmedic	

**Departament federal da
defensiun, protecziun da la
popolaziun e sport** DDPS

Secretariat general
SG

Auditorat superiur
AS

Center da donns dal DDPS

**Stab da la Giunta dal Cussegl
federal per la segirezza**
(Stab GSeg)

Servetsch d'informaziun strategic
SIS

**Direcziun da la politica
da segirezza** DPS

Defensiun

Protecziun da la popolaziun
UFPP

Sport
UFSPPO

Armasuisse

**Departament federal
da finanzas**
DFF

Secretariat general

**Administraziun federala da
finanzas** AFF

Uffizi federal da personal UOPER

Administraziun federala da taglia
AFT

**Administraziun federala
da duana** AFD

**Uffizi federal d'informatica e da
telecommunicaziun** UFIT

**Uffizi federal per edifizis e
logistica** UFEL

**Uffizi federal d'assicuranzas
privatas** UFAP

Cumissiuun federala da bancas
CFB

Controlla federala da finanzas
CFF

**Administraziun federala
d'alcohol** AFA

Cassa federala da pensiuun
PUBLICA

**Departament federal
d'economia**
DFE

Secretariat general
SG

**Secretariat da stadi per
l'economia** Seco

**Uffizi federal da furmaziun pro-
fessiunala e da tecnologia** UFFT

Uffizi federal d'agricultura
UFAG

Uffizi federal veterinar
UFV

**Uffizi federal per il provediment
economic dal pajais** UFPE

Uffizi federal d'abitaziuns
UFAB

Surveglianza dals pretschs

Cumissiuun da concurrenza
CumCo

**Departament federal per
ambient, traffic, energia e
communicaziun** DATEC

Secretariat general

Uffizi federal da traffic
UFT

Uffizi federal d'aviatica civila
UFAC

Uffizi federal d'energia
UFE

Uffizi federal da vias
UVIAS

**Uffizi federal da
communicaziun** UFCOM

Uffizi federal d'ambient
UFAM

**Uffizi federal da
svilup dal territori** ARE

La Chanzlia federala

Il 2007 è in onn zunt impurtant per la Chanzlia federala. Per l'inpervia da las elecziuns dal Cussegl naziunal ils 21 d'october, per l'otra pervia da la planisaziun da la legislatura vegninta. En sia funcziun da post da stab dal Cussegl federal è la Chanzlia federala responsabla per quests dus dossiers. Sco en blers auters stadis dura era en Svizra ina legislatura, pia in ciclus da legislaziun e d'elecziun, quatter onns. Tenor quest ritmus sa drizza era la lavur strategica ed il program da nossa regenza federala.

Ina da las incumbensas principalas da la Chanzlia federala per l'onn current è da preparar il program da la legislatura 2008-2011 en collavuraziun cun ils set departaments (ministeris). Quest program cuntegna las finamiras annualas dal Cussegl federal che han da lur vart in'influenza directa sin l'activitad dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns.

La segunda incumbensa impurtanta che la Chanzlia federala ha d'ademplier mintga quatter onns concerna l'organisaziun da l'elecziun dals 200 cussegliers nazionals. Era sch'il scrutini scol è chausa dals 26 chantuns, ston las elecziuns dal Cussegl naziunal succeder tenor criteris unifurms. Sper questas incumbensas spezialas ademplescha la Chanzlia federala era il 2007 sias activitads usitadas: ella è responsabla per la preparaziun da las sesidas emnilas dal Cussegl federal, per la publicaziun da texts normativs e la redacziun da las explicaziuns dal Cussegl federal davart las votaziuns dal pievel. Ultra da quai garantiscecha

ella l'applicaziun unitara da las linguas naziunalas e l'infurmasziun da la populaziun davart las mesiras e las decisiuns dal Cussegl federal.

Sectur Cussegl federal Vicechanceliera

Mintgamai la mesemna precis a las 9.00 cumenza en la Chasa federala vest la seduta emnila dal Cussegl federal. La **secziun fatschentas dal Cussegl federal** ha preparà ordavant ils dossiers – ina lavur da pliras emnas –, per ch'il Cussegl federal possa lura prender tozzels da decisiuns entaifer trais u quatter uras. Per quest scopo sto ella barattar tschients da documents cun ils departaments ed ils uffizis. Cunquai ch'il Cussegl federal dumonda, avant che prender decisiuns, las opiniuns da ses commembers en il rom da l'uschenunada procedura da cunrapport, èsi spezialmain impurtant da rimnar ed evaluar quests documents. Il Cussegl federal po lura anc discutir davart eventualas divergenzas d'opiniun. La **secziun dretg** ha in'impurtanta funcziun da controlla e da consultaziun en il process legislativ e cusseglia ils departaments ed ils uffizis. Ultra da quai verifitgescha ella dal puntg da vista giuridic e formal tut las propostas inoltradas al Cussegl federal.

Leschas ed ordinaziuns entran en vigur pir cun lur publicaziun uffiziala. Il **Center da las publicaziuns uffizialas** (CPU) procura ch'il Fegl uffizial federal, la Collecziun uffiziala, la Collecziun sistematica dal dretg fede-

ral e la Pratica administrativa vegnian publicitgads a moda speditiva e correcta en trais linguas. Questas publicaziuns cuntegnan ils documents da basa per l'activitad legislativa dal parlament, ed il dretg vertent che definescha tge che las burgaisas ed ils burgais e las autoritads dastgan e ston far e che furma la basa per las decisiuns da las dretgiras. Las publicaziuns èn indispensablas per las giuristas ed ils giurists, ma era per bleras personas privatas. Quai demussa il fatg che las versiuns electronicas da questas ovras vegnan actualmain consultadas fin a 500000 giadas al di.

Ils **Servetschs linguistics centrals** (secziuns tudestg, franzos, talian e terminologia) garantiscechan en collavuraziun cun l'Uffizi federal da giustia che las leschas e las ordinaziuns e tut ils auters texts uffizials da la Confederaziun sajan formulads a moda clera e bain chapavla per las burgaisas ed ils burgais. Cun las atgnas translaziuns e la controlla da las translaziuns dals uffizis procuran els che la communicaziun da la regenza cuntanschia tut las cuminanzas linguisticas a medem temp ed en la medema qualitad. Ils Servetschs linguistics èn qua tras per uschè dir ils protecturs da la plurilinguitad da noss stadi federal. Era la dumonda da translaziuns englaisas da texts impurtants da la Confederaziun crescha cuntinudamain. Il Servetsch linguistic englais garantiscecha per la qualitad dals texts en lingua englaisa e translatescha ina part dals decrets da la Confederaziun.

In med d'agid impurtant per

la communicaziun e las translaziuns è la banca da datas terminologicas Termdat, in vast vocabulari electronic pluriling ch'è vegni creà en collavuraziun cun ils servetschs linguistics da la cumissiun da l'UE. Termdat cuntegna la terminologia tecnica e las abbreviazions dals secturs da dretg e d'administraziun sco era da numerus auters secturs spezialas.

Sectur planisaziun e strategia

L'atun 2007 cumenza la proxima legislatura e la **secziun planisaziun e strategia** prepara cun ils departaments la missiva concernent il program da legislatura, che cuntegna las pli impurtantas finamiras e mesiras da la politica federala 2007-2011. Questa missiva sa basa sin il rapport «Sfidas 2007-2011» dal stab da prospectiva. Il rapport che vegn publicitgà enturn la mesadad da l'onn current analisescha las tendenzas e lur impurtanza per la politica federala. Per il stab da prospectiva è responsabla la secziun planisaziun e strategia che sustegna era il secretariat da la Conferenza dals secretaris generals, l'organ suprem da coordinaziun da l'administraziun federala.

La **secziun dretgs politics** procura ch'ils dretgs politics spezialmain impurtants per la Svizra funcziunian bain. Ella cusseglia ils comités d'iniziativa e da referendum, controlla las glistas da suttascripziuns inoltradas, examinescha las iniciativas dal pievel, organisescha las votaziuns federalas e las elecziuns dal Cussegl naziunal ed

Chanceliera federala: **Annemarie Huber-Hotz**
 Vicechancelier: Oswald Sigg
 Vicechanceliera: Corina Casanova
 Plazzas: 200
 Entradas: 900 000.–
 Expensas: 60 500 00.–

i Chasa federala vest, 3003 Berna
 T 031 322 37 91, F 031 322 37 06
 Hansruedi Moser, Claude Gerbex
 www.admin.ch

accumpogna emprovas pilot cun la votaziun electronica (e-voting ubain vote électronique).

Sustegnair incumbensas da coordinaziun e da direcziun – quai tuna pauc spectacular. Talas incumbensas èn dentant gist uschè impurtantas per il funcziunament da la Chanzlia federala sco las mesiras en cas da crisas u catastrofes. Il **stab** procura ch'il Cussegl federal possa ademplir sias incumbensas era sut cundiziuns difficilas. Igl è era l'incumbensa dal stab da s'occupar da las dumondas da las burgaisas e dals burgais e da procurar che quellas vegnian respundidas a moda adequata.

La Svizra sto adina puspè dumagnar differentas situaziuns da crisa (p.ex. las inundaziuns da l'avust 2005, il tsunami dal december 2004, l'epidemia SARS dal mars 2003). Tals eveniments pon era esser ina gronda chargia e sfida per l'administraziun federala. Perquai èsi impurtant ch'ils commembers dals stabs directivs dals uffizis, departaments e da la Chanzlia federala sajan bain preparads. Diriger ed agir en situaziuns difficilas e sut in grond squitsch da temp pon ins trenar.

Las incumbensas da la scola-ziun sin nivel strategic ademplescha il servetsch spezialisà **Scolaziun strategica da direcziun**. El organisescha segments da scola-ziun sco lavuratori u occurrenzas d'infurmaziun ed exercizis. Per la planisaziun, l'organisasiun e la realisaziun collavura il servetsch cun uffizis interns e partenaris externs (p.ex. chantuns, economia, organisaziuns internaziunalas).

Sectur infurmaziun e comunicaziun Vicechancelier

Il sectur **infurmaziun e comunicaziun** è era per il Cussegl federal dapi daditg in instrument da direcziun impurtant. Sut la direcziun dal vicechancelier e pledader dal Cussegl federal procura la Chanzlia federala suenter las sesidas dal Cussegl federal, ensemen cun ils schefs da departament responsabels e lur stabs, per l'infurmaziun cuntinuada e coerenta dal parlament, da las medias e da la populaziun. A quest scopo servan tranter auter las conferenzas da medias transmessas live en l'Internet (<http://www.admin.ch/ch/d/conferenza/index.html>) e las comunicaziuns a las medias, che tut las persunas interessadas pon abunar directamain sur www.news.admin.ch u telechargiar sut www.admin.ch. In'ulteriura incumbensa centrala dal vicechancelier e da ses team è la publicaziun da las explicaziuns dal Cussegl federal davart las votaziuns dal pievel.

Las elecziuns dal Cussegl naziunal l'october 2007 stattan en il center dal **Forum politic en il «Käfigturm»**. Quest eveniment politic vegn tematisà cun in'exposiziun, rundas da discussiun e preschentaziuns da las partidas, ina broschura electorala ed in servetsch telefonic electoral. Visitai per ulteriuras infurmaziuns la pagina d'Internet www.kaefigturm.admin.ch.

La **Biblioteca centrala dal parlament e da l'administraziun** è ina biblioteca scientifica che stat a disposiziun als commembers dal parlament e da l'administraziun. Grazia al sistem Alexandria è ella colliada electronicamain cun ulteriuras 36 bibliotecas e centers da documentaziun da l'administraziun federala.

Sectur servetschs interns

Las incumbensas principalas dals **servetschs interns** cumpiglian il management dal persuanal, las finanzas e la contabilitad, la logistica, l'informatica, il servetsch dals salters, il management da las occurrenzas en la chasa von Wattenwyl ed en la residenza da champagna «Lohn», sco era la conferma da l'autenticidad da las suttascripziuns per autoritads da l'exteriur.

Incumbensà federal per la protecziun da datas e per la trasparenza (IFPDT)

L'incumbensà per la protecziun da datas e per la trasparenza s'engascha d'ina vart per la protecziun da la sfera privata. El surveglia l'elavuraziun da datas personalas tras ils organs federals e tras persunas ed organisaziuns privatas. El po far examinaziuns e recumandar, en cas da violaziuns da prescripziuns, da midar u da sistir tschertas elavuraziuns da datas. Ultra da quai cussegla el era persunas privatas ed organs da la Confederaziun e dals chantuns. Da l'autra vart è l'IFPDT dapi il 1. da fanadur 2006, suenter l'entrada en vigur dal princip da trasparen-

za en l'administraziun federala, a medem temp center da cumpetenza e post da mediaziun. El cussegla ils uffizis federals ed ils departaments en l'applicaziun da la nova lescha che facilitescha l'access als documents uffizials e maina las proceduras da mediaziun en cas da conflicts tranter las persunas petentas ed ils uffizis pertutgads.

Cumissiuon federala per la protecziun da datas

Questa cumissiuon da recurs giuditgescha las protestas cunter decisziuns dals organs federals (exceptà quellas dal Cussegl federal) e cunter decisziuns chantunalas en dumondas da la protecziun da datas. Ultra da quai giuditgescha ella davart recumandaziuns da l'incumbensà per la protecziun da datas en il sectur privat. Cunter las decisziuns da la cumissiuon pon ins recurrer al Tribunal federal.

DFAE

La pussanza dal dretg cunter il dretg da la pussanza

Il dretg internaziunal reglescha la convivenza paschaivla dals stadis. El cumpiglia champs uschè divers sco ils dretgs umans, l'ambient, il sector social, l'economia, l'automar u il cosmos. Tras la globalisaziun è s'augmentada l'importanza dal dretg internaziunal. La Svizra sa participescha activamain al svilup da quel. Quai corresponda a la finamira prioritara da la politica esteriura svizra: defender ils interess dal pajais.

Per stadis pitschens e mesauns èsi spezialmain impurtant da resguardar las reglas dal dretg internaziunal, pertge ch'ellas protegian els da la politica da pussanza dals stadis pli gronds. Las Naziuns Unidas jogan ina rolla centrala per il svilup dal dretg internaziunal. Dapi che la Svizra è commembra da l'ONU po ella contribuir anc pli activamain che avant al process che dat ina structura giuridica a las relaziuns internaziunalas. Tranter ils success recents da la diplomazia svizra figureschan per exempel la renconuschientscha d'in nov emblem dal Moviment internaziunal da la Crusch cotschna e la creaziun dal Cussegl dals dretgs umans da l'ONU.

Medemamain cun la finamira da defender ils interess dal pajais s'engascha il DFAE en favur da soluziuns paschaivlas da conflicts e per la reducziun da la paupradad en il mund. Sch'ils conflicts fineschan malgrà tut en guerras, ha noss pajais ina responsabladad particulara sco stadi depositar da las Convenziuns da Geneva, la pli impurtanta basa dal dretg internaziunal umanitar.

Constituziun federala, artitel 5, alinea 4:

La Confederaziun ed ils chantuns resguardan il dretg internaziunal.

Il scumond da violenza francà en il dretg internaziunal na vegn dentant betg respectà en tut il mund en medema maniera. Il museum internaziunal da la Crusch cotschna e da la Mesaglina cotschna a Geneva documentescha a moda impressiunanta las sufrientschas da las victimas.

Las Convenziuns da Geneva e lur protocols supplementars èn la basa dal dretg internaziunal umanitar e gidan a proteger ils umans e las infrastructures civiltas en cas da conflicts armads. Las Convenziuns da Geneva èn il resultat da l'iniziativa dal Comité internaziunal da la Crusch cotschna.

Il Departament federal d'affars exteriurs DFAE

Il DFAE ha l'incumbensa da defender ils interess da la Svizra a l'exteriur. En il center da la politica exteriura svizra stattan las suandantas tschintg finamiras:

- **promover la convivenza paschavla dals pievels**
- **respectar ils dretgs umans e promover la democrazia**
- **defender ils interess da l'economia svizra a l'exteriur**
- **mitigiar la paupradad e la miseria en il mund**
- **mantegnair las basas da vita natiralas.**

Secretariat general

Il Secretariat general è il post da stab dal DFAE. El sustegna la scheffa dal departament en sia funcziun directiva ed en la preparaziun da las tractativas en il Cussegl federal. El è responsabel per la lavur da publicitad e tgira ils contacts cun ils auters stabs dals departaments e cun il parlament. Ultra da quai garantisce el, ensemen cun l'inspecturat, la surveglianza da las ambassadas e dals consulats e controlla la gestiun finanziaria a la centrala. El è era responsabel per la coordinaziun da la telematica dal departament e per il resguard da l'egualitad da las schanzas en il DFAE.

Plazzas: 53
Entradas: –
Expensas: 43 923 000.–
Secretari general: Peter Müller
www.eda.admin.ch

Secretariat da stadi

Il secretari da stadi e directur politic è il partenari da discussiun principal dal Cussegl federal per dumondas da la politica exteriura. El è responsabel per la concepziun e la planisaziun da la politica exteriura e la preparaziun da rapports destinads a las autoritads politicas.

El represchenta la scheffa dal departament tenor basegn, per exempel en sedutas da las cumissions per la politica exteriura dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns. El s'inscuntra regularmain cun ses collegas d'uffizi a l'exteriur ubain a Berna. Tranter ses dossiers principals figureschan la collavura-

ziun cun l'ONU, il svilup da las relaziuns cun l'UE e las activitads multifaras en il sector da la politica da segirezza e da pasch. Il Secretariat da stadi cumpiglia la Direcziun politica sco era il Servetsch da protocol ed il Center per analisa e studis prospectivs.

Plazzas: 271
Entradas: –
Expensas: 290 629 000.–
Secretari da stadi: Michael Ambühl
www.eda.admin.ch

Direcziun politica

La Direcziun politica è la fuschina da la politica exteriura svizra ed il post superiur per tut las represchentanzas a l'exteriur. En la Direcziun politica sa rimnan tut las infurmaziuns che lube-schan d'eruir e da segirar ils interess da la Svizra a l'exteriur, da conuscher ils territoris da crisa e da tensiuns, da valitar las pussaivladads globalas da noss pajais, da preparar acziuns e concluder contracts davart la segirezza, la solidaritad internaziunala e la promoziun da la democrazia, dal stadi da dretg e dals dretgs umans.

La Direcziun politica sa cumpona da nov divisiuns responsablas per ils sequents secturs:

- **Divisiun politica I:** Europa, Cussegl d'Europa, OSCE
- **Divisiun politica II** Africa / Orient central
- **Divisiun politica II** Asia / Oceania
- **Divisiun politica II** America, s'occupa era dals interess esters (mandats da protecciun)
- **Divisiun politica III:** ONU, preschientscha da la Svizra en las organisaziuns internaziun-

nalas, politica dal stadi da sedia, francofonia

• **Divisiun politica IV:** politica da pasch e segirezza umana, politica dals dretgs umans, politica umanitara e politica internaziunala da migraziun, operaziuns e pool d'experts per la promoziun civila da la pasch

• **Divisiun politica V:** coordinaziun da politicas sectorialas: economia e finanzas; ambient, energia e traffic; cultura, scienza e perscrutaziun

• **Divisiun politica VI:** defenda ils interess da las burgaisas e dals burgais svizzers a l'exteriur, sustegna ils compatriots en situaziuns d'urgenza e redigia las recumandaziuns per viadis a l'exteriur. Plinavant è ella responsabla per la politica da la Confederaziun concernent ils Svizzers e las Svizras a l'exteriur (colonias e scolas svizras, dretgs politics, infurmaziun etc.).

• **Center per la politica da segirezza internaziunala (CPSI):** coordinescha la politica svizra en las organisaziuns internaziunalas che s'occupan da dumondas da la segirezza, dal discharment e da la controlla da l'armament. En collavuraziun cun il DDPS determinescha el l'engaschament militar da la Svizra en connex cun las mesiras da sustegn da la pasch. Entaifer sias activitads per il DFAE è el responsabel per dumondas da l'export da material da guerra.

Il Biro d'integraziun DFAE/DFE fa medemamain part da la Direcziun politica. Sco servetsch cuminaivel da la Direcziun politica e dal Secretariat da stadi per l'economia è el responsabel per las relaziuns cun l'UE e cun l'Associaziun europeica da

Scheffa dal departament:

Micheline Calmy-Rey

i Chasa federala vest, 3003 Berna
T 031 322 31 53, F 031 324 90 47
Jean-Philippe Jeannerat, Lars Knuchel,
Marie-Marceline Kurmann
www.eda.admin.ch

commerzi liber (EFTA).

Preschientscha svizra (PRS), che fa part administrativamain da la Direcziun politica, vul intermediar in maletg autentic e viv da noss pajais, crear cha-pientscha e simpatia per la Svizra e far valair sia diversidad ed attractividad sin plaun internaziunal.

Plazzas e budget: cuntegnids en las cifras dal Secretariat da stadi
Schef: Michael Ambühl, secretari da stadi e directur politic
Directura politica suppleanta (responsabladad geografica): Heidi Tagliavini
Directur politic suppleant (responsabladad tematica): Anton Thalmann
www.eda.admin.ch

Represchentanizas diplomaticas e consularas da la Svizra a l'exteriur

L'incumbensa principala da la rait da represchentanizas è da defender ils interess da la Svizra visavi auters stadis ed en organisaziuns internaziunalas. La rait exteriura presta era numerus servetschs en favur da burgais svizzers a l'exteriur e per l'economia. Da las represchentanizas a l'exteriur fan part ambassadas, consulats generals, consulats, missiuns multilateralas e biros da cooperaziun.

Plazzas: 2001
Entradas: –
Expensas: 292 346 000.–
www.eda.admin.ch

Direcziun da resursas e da la rait exteriura

La Direcziun da resursas e da la rait exteriura dirigia las resursas (persunal, finanzas) per realisar las finamiras da la politica exteriura ed administrescha la rait da las represchentanizas svizras a l'exteriur. Ella procura per servetschs consulars effizients ed è

responsabla per la segirezza da las represchentanizas a l'exteriur e da lur persunal. Ella presta ils servetschs necessaris per la gestiun dal departament (logistica, telematica, instruments da gestiun e da controlling). La legislaziun, l'applicaziun dal dretg e la cussegliaziun giuridica per il departament (cun excepziun dal sector dretg internaziunal) fan medemamain part da ses champ d'incumbensas. Ad ella suttastat la Centrala da viadis da la Confederaziun che organischa e cumpra viadis da servetsch internaziunals.

Plazzas: 306
Entradas: –
Expensas: 117 118 000.–
Directur: Martin Dahinden
www.eda.admin.ch

Direcziun da dretg internaziunal public

Il dretg internaziunal public gioga ina rolla prioritara en la politica exteriura da la Svizra, pertge ch'ina politica exteriura che sa basa sin il dretg internaziunal è credibla, previsibla ed orientada a valurs.

La Direcziun da dretg internaziunal public, la «conscienza giuridica» dal DFAE ed il center da cumpetenzza da la Confederaziun per dumondas dal dretg internaziunal, procura che la Svizra respectia sias obligaziuns da dretg internaziunal, tant sin plaun naziunal sco era internaziunal. Per quest intent participescha ella a las negoziaziuns da contracts internaziunals, a la conclusiun e la realizaziun da quels e s'engascha per far valair ils dretgs da la Svizra a l'exteriur.

Il champ d'actividad da la Direcziun da dretg internaziunal public è fitg vast e cumpiglia era la neutralitad, ils dretgs umans ed il dretg internaziunal umanitar, dumondas giuridicas da la collavuraziun transcunfinala sco era da la navigaziun sin il Rain e sin l'auta mar.

Igl è tradiziun che la Direcziun da dretg internaziunal public tgira era las relaziuns cun il Principadi da Liechtenstein.

Plazzas: 41
Entradas: –
Expensas: 6 388 000.–
Directur: Paul Seger
www.eda.admin.ch

Direcziun da svilup e cooperaziun DSC

La Direcziun da svilup e da cooperaziun (DSC) cumpiglia trais secturs d'actividad a l'exteriur:

- cooperaziun bilaterala e multilaterala al svilup
- agid umanitar (inclus Corp svizzer d'agid umanitar)
- cooperaziun cun l'Europa orientala.

La DSC fa accziuns directas, sustegna programs d'organisations multilateralas, sustegna e gida a financiar programs d'ovras d'agid svizras ed internaziunalas.

La finamira da la collavuraziun al svilup è il cumbat cunter la paupradad tenor il motto: gidar a gidar sasez. La DSC promova per exempel l'autonomia economica e statala, gida a meglierar las cundiziuns da produziun ed a schiar ils problems da l'ambient e s'engascha per pussibilitar a la populaziun la pli disfavourisada l'access a la furmaziun ed al provediment sanitar da basa.

La finamira da l'agid umanitar è da salvar vitas umanas e da mitigiar las suffrientschas. Per pudair ademplir questa incumbensa trametta el sunter catastrofes da la natira u conflicts armads il Corp svizzer d'agid umanitar en las regiuns perturgadas e sustegna autras organisaziuns partenarias.

La DSC sustegna ils pajais da l'Europa orientala e da la Comunitad dals stadis independents (CSI) sin lur via a la democrazia ed a l'economia libra.

Las cumpetenzas tecnicas da la DSC èn organisadas en il sector «Resursas tematicas». L'accent vegn mess sin la prevenziun da conflicts, la buna gestiun governativa, il svilup social, la lavur ed il gudogn, las resursas naturalas e l'ambient.

Entant che l'agid umanitar succeda mintgamai là nua ch'el è il pli necessari, sa concentrescha la cooperaziun bilaterala al svilup sin 17 pajais prioritars en l'Africa, l'Asia e l'America latina. La cooperaziun tecnica cun l'Europa orientala sa concentrescha sin indesch pajais da l'Europa dal sidost e da la CSI. Sin plaun multilateral lavura la DSC surtut cun las organisaziuns da l'ONU, da la banca mundiala e da las bancas regionalas per il svilup.

Plazzas: 536
Entradas: –
Expensas: 1 362 152 000.–
Directur: Walter Fust
www.deza.admin.ch

Il Departament federal da l'intern

DFI

Segirar l'avegnir

Il Departament federal da l'intern è propi in «departament dal mintgadi»: el tracta temas e dossiers che pertutgan la vita da mintgadi da la populaziun – per exempel la prevenziun per la vegliadetgna (AVS e cassas da pensiun), las assicuranzas da malsauns, d'accidents e d'invaliditad, la controlla da victualias, la prevenziun da toxicomania e d'aids, la perscrutaziun e furmaziun, la promoziun da la cultura, la politica da famiglia, l'egualitad tranter dunna ed um, l'egualitad dals umans impedids, il cumbat cunter il rassissem, la statistica, l'archivaziun e betg il davos era las prognosas da l'aura. Il mund sa mida, la societad sa mida, ed ina politica che prenda serius las preoccupaziuns dals umans, sto s'adattar a quests svilups. Grondas èn las sfidas en il sector da la perscrutaziun e furmaziun. La savida è ina resursa centrala da nossa societad, e schizunt tranter ils stadis regia ina ferma concorrenza sin quest champ. En l'avegnir vegn la politica da furmaziun e da perscrutaziun ad esser decisiva per il bainesser da nossa societad. Ina da las sfidas centralas en il sector da la segirezza sociala è da segirar a lunga vista la finanziaziun dal sistem social.

Constituiziun federala, artitel 62, alinea 4:

Sch'i na dat nagina armonisaziun dals fatgs da scola en ils secturs da la vegliadetgna da cumenzar ad ir a scola, da l'obligaziun d'ir a scola, da la durada e da las finamiras dals stgalims da furmaziun, dals passadis d'in stgalim a l'auter sco era da la renconuschientscha da diploms, relascha la Confederaziun las prescripziuns necessarias.

Nus vegnin pli e pli mobils: mo paucs da nus vivan en lur vischnanca d'origin u en lur vischnanca natala. Perquai èsi necessari d'armonisar ils systems da scola ed ils plans d'instrucziun, per evitar ch'ina midada da domicil chaschunia problems en scola. L'emprim di da scola na pensa però nagin ad eventualas midadas futuras. Cun ina maschaida da mirveglias, tensiuns e temas, e sustegnids da lur geniturs, fan ils uffants lur emprim pass en il mund da la furmaziun.

Il Departament federal da l'intern
DFI

Secretariat general

Il Secretariat general ademplescha incumbensas da planisaziun, coordinaziun e controlla; el funcziuna sco ina sort da relais tranter il schef dal departament ed ils uffizis federali. El coordinescha las resursas e cusseglia l'entir departament. La partiziun da dretg dal Secretariat general è plinavant incumbensada cun la surveglianza da fundaziuns d'util public. Il secretariat da la Cumissiun federala cunter il rassissem, il Servetsch per il cumbat cunter il rassissem e l'Uffizi federal per l'egualitad da persunas cun impediments èn era integrads en il Secretariat general.

Plazzas: 65
Entradas: 1 000 000.–
Expensas: 34 200 000.–
Secretari general: Pascal Strupler
www.edi.admin.ch

Uffizi federal per l'egualitad tranter dunna ed um UFEG

Ils temas centrals da l'uffizi èn l'egualitad en la vita professiunala, l'egualitad da las pajas, la cumpatibilitad tranter la vita famigliara e professiunala sco era la violenza cunter dunnas ed umens.

En l'uffizi èn integrads il Center da documentaziun ed il secretariat da la Cumissiun federala per dumondas da la dunna.

Plazzas: 11
Entradas: –
Expensas: 7 600 000.–
Directura: Patricia Schulz
www.equality-office.ch

Uffizi federal da cultura
UFC

L'UFC è activ en la promoziun e l'intermediaziun da la cultura, en la protecciun da la patria e la tgira da monuments, el è responsabel per la collecziun d'art da la Confederaziun, maina la Biblioteca naziunala svizra ed indesch museums (incl. il Museum naziunale svizzer) e procura ch'ils interess da la protecciun dal maletg dal lieu e da l'archeologia vegnian resguardads. L'uffizi sustegna l'activitad creativa en il sector dal film, da l'art e dal design e promova ils interess da las diversas communitads linguisticas e culturalas. En l'UFC sa chattan era ils servetschs che s'occupan dal transfer da bains culturals e da l'art spoglià. L'artitgel da cultura en la Constituziun federala dat la chaschun da reorganisar la politica e la promoziun culturala da la Confederaziun e la collavuraziun cun ils chantuns e las vischnancas sco era cun privats. La missiva areguard la lescha federala davart la promoziun da la cultura e la revisiun da la lescha davart la fundaziun Pro Helvetia furman, ensemen cun la missiva areguard la reorganisaziun dals museums da la Confederaziun, dus puncts centrals da l'activitad da l'UFC. Omadus projects vegnan sutmess quest onn al parlament.

Plazzas: 221
Entradas: 4 200 000.–
Expensas: 194 000 000.–
Directur: Jean-Frédéric Jauslin
www.bak.admin.ch

Biblioteca naziunala svizra BN

L'incumbensa da la Biblioteca naziunala svizra è da collectar, conservar e render accessiblas tut las publicaziuns stampadas ed electronicas che han in connex cun la Svizra. La BN cumpiglia ultra da quai numerusas collecziuns spezialas; las pli impurtantas èn l'Archiv svizzer da literatura e la Collecziun grafica. Il Centre Dürrenmatt Neuchâtel fa medemamain part da la BN. Sco suletta unitad da l'UFC vegn la BN manada cun mandat da prestaziun e budget global (GEMAP).

Plazzas: 117
Entradas: 300 000.–
Expensas: 31 700 000.–
Directura: Marie-Christine Doffey
www.nb.admin.ch

Archiv federal svizzer ARF

L'Archiv federal svizzer è il center da prestaziuns e cumpetenzas da la Confederaziun per in management d'infurmaziun durabel. El evaluescha, conserva, intermediatescha e renda accessibels ils documents da la Confederaziun svizra cun valur archivara. Sin in spazi da passa 48 kilometers archivescha el documents originals sco la Constituziun federala, documents administrativs, fotografias, films, documents sonors u bancas da datas. L'archivaziun da quests documents è indispensabla per garantir la cuntinuitad e la trasparenza dal stadi da dretg e permetta a las burgaisas ed als burgais da controllar l'activitad da la regenza e da l'administraziun sin ina basa democratica. Ils proxims onns vegn l'ARF a sa concentrar surtut sin ils ser-

vetschs a favur da l'administraziun per accompagnar quella en la fasa da transiziun a l'administraziun electronica e per garantir la cuntinuitad da l'archivaziun da las actas.

Plazzas: 44
Entradas: –
Expensas: 16 100 000.–
Directur: Andreas Kellerhals
www.bar.admin.ch

Uffizi federal da meteorologia e climatologia
MeteoSvizra

Dapi il 1881 furnescha il servetsch meteorologic naziunale MeteoSvizra previsiuns da l'aura detagliadas a la publicitad, avertescha las autoritads e la populaziun en cas da privel da burascas, mantegna ina vasta rait da mesiraziun, collectescha ed analisescha las datas dal clima. Cun passa 800 staziuns da mesiraziun e quatter centers regiunals presta il servetsch meteorologic naziunale servetschs impurtants per la societad e l'economia. Ils scienziads da MeteoSvizra collavuran en projects naziunals ed internaziunals che permettan da chapir meglier il clima en il territori alpin. MeteoSvizra è la represchentanta uffiziala da la Svizra en la World Meteorological Organization a Geneva. Las staziuns da mesiraziun da la nova generaziun, che vegnan ad esser installadas l'onn 2007, permettan a l'uffizi da furnir era en l'avegnir datas d'alta qualitad e da cuntinuar cun las lungas serias da mesiraziuns.

Plazzas: 274
Entradas: 34 000 000.–
Expensas: 78 300 000.–
Directur: Daniel K. Keuerleber-Burk
www.meteoschweiz.ch

Schef dal departament:
Pascal Couchepin

1 Inselgasse, 3003 Berna
T 031 322 80 33, F 031 322 10 15
Jean-Marc Crevoisier, Katja Zürcher
www.edi.admin.ch

Uffizi federal da sanadad publica UFSP

La finamira da l'UFSP è da promover la sanadad da tut ils umans che vivan en Svizra. D'ina vart vul el render abel il singul burgais da surpigliar la responsabladad per l'atgna sanadad, da l'autra vart s'engascha el per la promoziun e la protecziun da la sanadad, sco era per la prevenziun da malsognas ed il tractament da blessuras d'accidents, per che mintgin possa profitar dal meglier sistem da sanadad pussaivel. Perquai s'occupa l'UFSP da temas sco epidemias e malsognas infectusas, prevenziun da toxicomania e d'altres dependenzas, segirezza da victualias, protecziun cunter radiazions e canera, controlla da substanzas toxicas e chemicas, perscrutaziun da las cellas da basa, bioterrorissem, assicuranzas da malsaus e d'accidents. Ils puncts centrals en l'onn current èn anc adina las dumondas davart in'assicuranza da malsaus sociala e la revisiun da la lescha davart l'assicuranza da malsaus (LAM).

Plazzas: 383
Entradas: 23 700 000.–
Expensas: 2 807 400 000.–
Directur: Thomas Zeltner
www.bag.admin.ch

Uffizi federal da statistica UST

La statistica contribuescha a la trasparenza en las debattas da la societad ed en las discussiuns politicas. Perquai orientescha l'UST davart il stadi ed il svilup da la Svizra en numerus secturs da la vita. El furnescha las infurmaziuns quantitativas per chapir il preschent e planisar il futur.

L'Annuari statistic, la Survista statistica da la Svizra e surtut il portal d'Internet dattan ina survista da las infurmaziuns e renvieschan ad ulteriuras statisticas. Ils principis centrals da tut ils servetschs da l'UST èn l'orientaziun als basegns da la clientella, il caracter scientific, la protecziun da las datas e l'actualitad.

Plazzas: 509
Entradas: 900 000.–
Expensas: 142 300 000.–
Directura: Adelheid Bürgi-Schmelz
www.statistik.admin.ch

Uffizi federal d'assicuranzas socialas UFAS

L'UFAS garantescha en ses sectur da cumpetenza - che cumpiglia l'AVS, l'assicuranza d'invaliditad, las prestaziuns supplementaras, la prevenziun professiunala (cassas da pensiun), l'urden da cumpensaziun dal gudogn per persunas en servetsch militar e l'indemnisaziun en cas da maternitad ed ils supplements da famiglia en l'agricultura - che la rait d'assicuranzas socialas restia solida. El controllescha la lavur dals organs d'execuziun e prepara l'adattaziun permanenta da las leschas a las midadas socialas. En tscherts cas è l'uffizi era sez l'organ d'execuziun. Da preschent ha l'UFAS l'incumbensa da consolidar l'AVS (nova versiun da la 11avla revisiun e preparaziun da la 12avla), l'AI (5avla revisiun) sco era la refurma structurala da la prevenziun professiunala (optimaziun da la surveglianza) e la sanaziun da las cassas da pensiun da dretg public. Per il bainstar social impunda la Confederaziun en total stgars 14,1 milliardas francs, damai var in quart da ses budget.

Plazzas: 241
Entradas: 428 700 000.–
Expensas: 11 350 800 000.–
Directur: Yves Rossier
www.bsv.admin.ch

Secretariat da stadi per furmaziun e perscrutaziun SFP

Il Secretariat da stadi per furmaziun e perscrutaziun è l'autoritad federala per dumondas d'interess naziunal ed internaziunal da la furmaziun superiura ed universitara, da la perscrutaziun e da l'astronautica. El prepara e realisescha las decisiuns per ina politica coerenta en il sectur da la scienza, da la perscrutaziun e da las scolas autas. Ses champs da lavur cumpiglian la coordinaziun da la politica naziunala da perscrutaziun e d'instrucziun superiura, la promoziun da las universitads chantunales, ils examens da maturitad federals, ils stipendis, ils programs da furmaziun europeics, la promoziun da la perscrutaziun, las organizaziuns ed ils programs da perscrutaziun internaziunals, la cooperaziun internaziunala e la coordinaziun interdepartamentala en il sectur da l'astronautica, la preparaziun e la controlla dal mandat da prestaziun affidà al Sectur da las SPF.

Plazzas: 116
Entradas: 2 200 000.–
Expensas: 1 708 000 000.–
Directur: Secretari da stadi Charles Kleiber
www.sbf.admin.ch

Sectur da las Scolas politecnicas federalas Sectur da las SPF

Il Sectur da las SPF è in sistem coerent d'universitads tecnic-scientificas e d'instituziuns da perscrutaziun. Las Scolas politecnicas federalas a Turitg ed a Losanna e la gruppa dals insti-

tuts da perscrutaziun PSI, WSL, EMPA ed EAWAG vegnan mandadas dal Cussegl da las SPF, che sa cumpona dad indesch persunalitads da la scienza, da l'economia e da la politica. 12 000 collavuraturAs e var 20 000 studentAs e doctorandAs prestan servetschs excellents sin il pli aut nivel scientific en stretga collavuraziun cun la societad, l'economia e las scolas autas en Svizra ed a l'exteriur. Las finamiras principalas da la planisaziun 2004-2007 èn da dinamisar e refurmar l'instrucziun universitara e d'occupar ina posiziun determinanta en la perscrutaziun.

Plazzas: 12 000
Entradas: 2 629 000 000.–
Expensas: 2 544 000 000.–
President dal Cussegl da las SPF:
Alexander J.B. Zehnder
www.ethrat.ch

Institut svizzer per products terapeutics Swissmedic

Per proteger la sanadad dals umans e dals animals controllescha Swissmedic tut ils products terapeutics. El garantescha che sulettamain products segirs, effizients e d'alta qualitat vegnan mess sin il martgà. L'examinaziun detagliada dals products terapeutics cumpiglia era l'identificaziun tempriva da novas ristgas e la realisaziun immediata da mesiras relevantas per la segirezza. Sco autoritad d'admissiun e da surveglianza è Swissmedic il post da consultaziun central per tut las dumondas concernent ils products terapeutics.

Plazzas: 284
Entradas: 69 700 000.–
Expensas: 63 900 000.–
Directur: Jürg Schnetzer
www.swissmedic.ch

Il Departament federal da giustia e polizia

DFGP

Per nossa segirezza

Il Departament federal da giustia e polizia ha ina vasta paletta d'activads. El s'occupa da temas sociopolitics, sco per exempel la convenza da Svizzers e persunas da l'exteriur, dumondas d'asil, la segirezza interna u il cumbat cunter la criminalitad. Il champ d'incumbensas dal DFGP cumpiglia era ils fatgs dal stadi civil e dumondas dal dretg da burgais, la surveglianza dals gieus da fortuna u l'elavraziun da las basas giuridicas e dals meds necessaris per la collavuraziun internaziunala da giustia e polizia.

Il 2007 sa concentreschan las activads dal departament sin las suandantas sfidas permanentas: la meglieraziun da las cundiziuns da basa economic-giuridicas (revisiun dal dretg da la societad anonima, ulteriur svilup dal dretg da patentas per novas tecnologias), la revisiun da la procedura penala e civila, diversas mesiras en il sector da la segirezza interna, il cumbat cunter il terrorissem e la criminalitad organisada sco era la politica d'asil e dals esters.

Constituziun federala, artitgel 57, alinea 1:

La Confederaziun ed ils chantuns procuran en il rom da lur competenzas per la segirezza dal pajais e la protecciun da la populaziun.

Ilis ultims onns èn s'augmentads a moda massiva ed en tut il mund ils acts da terrur e cun quels era la tema. Betg il davos perquai ch'ils terrorists na fan pli e pli savens nagina differenza pli tranter persunas «culpantas» e «nunculpantas» ed han adina pli savens en mira lieus nua ch'els pon far ils pli gronds donnus pussaivels.

Era sche nus savain tuts che la segirezza totala è ina finamira irrealisabla, spetgain nus tuttina ch'i vegnia fatg tut il pussaivel per proteger noss pajais dad acts terroristics e per garantir nossa libertad e nossa moda da viver.

Il Departament federal da giustia e polizia DFGP

Secretariat general

Sco post da stab creescha il Secretariat general las cundi-ziuns per ch'il schef dal departament possia ademplir sias incumbensas en la regenza e visavi la publicitad. El inizescha, planisescha e coordinescha las activitads dal DFGP e prepara las basas da decisiun per las fatschentas dal Cussegl federal, dal parlament e dal departament. Ultra da quai gida el ils uffizis dal DFGP a planisar e realisar lur finamiras.

Il **Center da servetsch d'informatica** (CSI) dal DFGP è in'unitad administrativa cun mandat da prestaziun e budget global. El è responsabel per il svilup e la gestiun da las applicaziuns d'informatica specificas e criticas dal puntg da vista da la segirezza en ils secturs da la polizia, giustia e migraziun (p.ex. ils systems da retschertga u il register dal stadi civil ed il register penal).

Plazzas: 153, CSI: 129
Entradas SG: 100 000.–
Expensas SG: 32 400 000.–
Entradas CSI: 39 600 000.–
Expensas CSI: 37 300 000.–
Secretari general: Walter Eberle
Responsabel CSI: Christian Baumann
www.ejpd.admin.ch

Uffizi federal da giustia UFG

L'UFG elavura la legisla-ziun en ils secturs dal dretg civil, dretg penal, dretg da scussiu e da concurs, dretg internaziunal pri-

vat, dretg public e dretg admini-strativ. El cussegla ultra da quai ils departaments ed ils uffizis en tut las dumondas da la legisla-ziun. L'UFG ha la surveglianza suprema dal register da commer-zi, dal stadi civil e dal register funsil sco era da l'execuziun da chastis e maina il register penal svizzer. El conceda als chantuns subvenziuns per construcziuns en il sector da l'execuziun da chastis e da mesiras. Las contri-buziuns da gestiun ad institu-ziuns per l'assistenza staziunara als giuvenils gidan ultra da quai a garantir la qualitat da la lavur educativa.

Sin plaun internaziunal repre-schenta l'UFG la Svizra avant ils organs dals dretgs umans a Strasbourg ed en numerusas organisaziuns; plinavant è el il post central en cas internaziu-nals da rapiment d'uffants e d'adopziuns. El collavura cun autoritads da l'exteriur en il sec-tur da l'assistenza giudiziala e da l'extradiziun.

Plazzas: 215
Entradas: 12 000 000.–
Expensas: 144 800 000.–
Directur: Michael Leupold
www.bj.admin.ch

Uffizi federal da polizia fedpol

L'uffizi è in center d'infurmaziun, da coordinaziun e d'analisa per ses partenaris chantunals ed internaziunals en il sector da la segirezza interna. D'ina vart s'oc-cupa el d'incumbensas preventi-vas, sco per exempel la protec-ziun dal stadi e las mesiras per proteger personas ed objects periclitads, da l'autra vart è el

era activ en il rom da la persecu-ziun penala, oravant tut en il cumbat cunter la criminalitad organisada.

Fedpol coordinescha las pro-ceduras d'inquisiziun, ma fa era sez retschertgas en ils secturs dal commerzi da meds narcotics (includ la finanziaziun da quel) e da daners fauss. Ultra da quai maina el il post d'annunzia da cas da lavada da daners suspec-tus. Dapi il 2002 fa Fedpol era atgnas inquisiziuns, sut la direc-ziun dal procuratur general, en cas da gronda criminalitad (cri-minalitad organisada, lavada da daners suspectus, corrupziun).

Plazzas: 829
Entradas: 1 400 000.–
Expensas: 214 600 000.–
Directur: Jean-Luc Vez
www.fedpol.ch

Uffizi federal da migraziun UFM

L'Uffizi federal da migraziun (UFM) è cumpetent per tut las dumondas dal dretg d'asil e dals esters. El reglescha l'immigra-ziun en Svizra e l'access al mar-tgà da lavur. El decida tgi che vegn reconuschì sco fugitiv e survegn protecziun. Ils esters che vivan permanentamain en Svizra duain vegnir integrads bain, sche necessari cun agid dal stadi. Ensemen cun las vischnancas ed ils chantuns è l'UFM era cumpetent per las naturalisaziuns. L'uffizi promova era il return volontari e sustegna la repatria-ziun da requirents d'asil renviads sco era da personas da l'exteriur senza permissiun da dimora. Per tut quai che pertutga la migra-ziun tgira l'UFM il dialog cun ils

pajais d'origin e da transit ed era cun ils auters pajais d'accoglien-tscha.

Il 2007 sa concentreschan las activitads da l'uffizi sin la reali-saziun da la nova lescha davart ils esters e la lescha d'asil revedi-da, las lavurs en connex cun Schengen/Dublin e l'elavuraziun da las mesiras d'integraziun pre-visedas en il rapport davart l'inte-graziun.

Plazzas: 627
Entradas: 37 700 000.–
Expensas: 840 900 000.–
Directur: Eduard Gnesa
www.bfm.admin.ch

Procura publica federala PPF

La Procura publica federala, sub-ordinada administrativamain al DFGP, è sco autoritad indepen-denta da persecuziun penala cumpetenta per l'inquisiziun e l'accusaziun da delicts ch'èn drizzads cunter la Confederaziun u che tangheschan fermamain ils interess da quella, sco per exem-pel il spiuinagi, delicts uffizials d'emplojads federals, delicts en connex cun material explosiv u material radioactiv. Dapi il 2002 cumpiglia il champ d'activitad da la PPF era obligatoricamain la persecuziun penala e l'execuziun da l'assistenza giudiziala en cas interchantunals resp. internaziu-nals complexs da criminalitad organisada e da terrorissem, lavada da daners suspectus e cor-ruptiun, sco era, en il rom d'ina eventuala cumpetenza facultativa da la Confederaziun, en cas da criminalitad economica. Il procu-ratur general da la Confederaziun, ils procuraturs generals sup-

Schef dal departament:
Christoph Blocher

i Chasa federala vest, 3003 Berna
T 031 322 18 18, F 031 322 40 82
Livio Zanolari
www.ejpd.admin.ch
info@gs-ejpd.admin.ch

pleants da la Confederaziun ed ils procuraturs federals mainan las proceduras penalas federalas en stretga collavuraziun cun la Polizia criminala federala da l'Uffizi federal da polizia e sut la surveglianza dal Tribunal penal federal a Bellinzona, avant il qual els sustegnan era l'accusaziun en las proceduras penalas ch'els sezs u ils inquisiturs federals han manà.

Plazzas: 111
Entradas: 1 100 000.–
Expensas: 33 400 000.–
Procuratur general da la Confederaziun:
Michel-André Fels, a.i.
www.ba.admin.ch

Uffizi federal da metrologia METAS

Il METAS realisescha las mesiras da referenza naziunalas da la Svizra e procura per lur reconuschientscha sin plaun internaziunal. El furnescha questas mesiras en la precisiun giavischada a la scienza, a l'economia ed a la societad. Il METAS garantescha che las mesiras necessarias per il commerzi, la protecciun e la segirezza da l'uman e da l'ambient vegnian realisadas a moda correcta e conform a las prescripziuns.

Posts da mesiraziun fitg moderns, installads en 118 laboratoris protegids d'influenzas externas, permettann da furnir las prestaziuns metrologicas necessarias. Tranter las prestaziuns figurescha era la gestiun da las uras atomicas da cesium d'alta precisiun che permettann al METAS d'eruir il temp uffizial en Svizra. Els signals da l'ura vegnan transmess sur l'emettur d'ondas lungas HBG da Prangins e sur l'Internet.

Plazzas: 149
Entradas: 6 800 000.–
Expensas: 34 100 000.–
Directur: Wolfgang Schwitz
www.metas.ch

Institut federal da proprietad intellectuala IPI

L'institut cusseglija las autoritads federalas e represchenta la Svizra a l'exteriur en connex cun dumondas da la proprietad intellectuala. Tgi che vul annunziar en Svizra in'invenziun per la patentaziun, laschar registrar ina marca u in design, sa drizza a l'IPI. Sper ils dretgs da proprietad industrial s'occupa el era dal dretg d'autur, per il qual el na maina però betg in register. L'institut ha access a passa 50 milliuns documents da patenta da var 80 pajais e po documentar passa 460 000 marcas protegidas en Svizra. Infurmaziuns davart technologies e patentas, retschertgas davart marcas protegidas e seminaris da scolaziun davart la proprietad intellectuala completeschan la puschida.

En il sector da la legislaziun vegn l'IPI a s'occupar l'onn 2007 oravant tut dals suandants projects: la creaziun d'in Tribunal federal da patentas e d'in reglament professiunal per advocats da patenta, sco era ina megla protecciun da la marca «Svizra».

Plazzas: 204
Entradas: 45 800 000.–
Expensas: 40 900 000.–
Directur: Roland Grossenbacher
www.ige.ch

Institut svizzer da dretg cumparativ ISDC

L'institut è il center da cumpetenza e l'adressa da referenza en Svizra sin il sector dal dretg cumparativ e per tut las dumondas dal dretg ester ed internaziunal. La biblioteca da l'ISDC cumiglia pli che 300'000 ovras giuridicas en passa 60 linguas (www.isdc.ch.opac). Experts da tut il mund chattan qua infurmaziuns autamain spezialisadas e per part fitg raras. In center da documentaziun europeic cumplettiv porscha ultra da quai access als svilups ils pli actuals dal dretg europeic. Els bibliotecaris da l'ISDC lavuran en tut en 49 linguas.

Sco center da cussegliaziun giuridica porscha l'ISDC tant a las personas che relaschan prescripziuns sco era a quellas che applitgeschan normas, infurmaziuns giuridicas da fitg auta qualidad davart tut las legislaziuns dal mund. Els collavuraturs scientifics da l'ISDC elavuran expertisas giuridicas e studis da dretg cumparativ per autoritads federalas, organisaziuns internaziunalas e dretgiras, advocats, notars e personas privatas en Svizra ed a l'exteriur. Questas lavurs servan al legislatur sco model e funtauna d'inspiraziun per projects legislativs.

Per ils magisters, ils scienziads ed ils students è l'ISDC in lieu da perscrutaziun e d'inscunter. Colloquis annuals davart temas giuridics actuals promovon il barat tranter ils experts. Publicaziuns regularas, era en furma electronica, infurmeschan davart ils pli novs svilups dal dretg.

Grazia a sia neutralitad, independenza e professiunalitad è l'ISDC in institut da renum internaziunal.

Plazzas: 33
Entradas: 2 300 000.–
Expensas: 7 200 000.–
Directura: Eleanor Cashin Ritaine
www.isdc.ch

Cumissiu federala da bancas da gieu CFBG

Sco autoritad legala da surveglianza controllescha la CFBG che las prescripziuns relevantas vegnian resguardadas e relascha las disposiziuns necessarias per l'execuziun da la lescha davart las bancas da gieu. En cas da cuntravenziuns cunter questa lescha è ella l'autoritad da persecuziun e da giudicament. Ultra da quai fixescha ed incassescha ella la taxa sin las bancas da gieu.

Plazzas: 29
Entradas: 5 000 000.–
Expensas: 8 000 000.–
Directur: Jean-Marie Jordan
www.esbk.admin.ch

**Il Departament federal da defensiun,
proteccziun da la populaziun e sport**

DDPS

Adina pront da reagir

En il pli grond departament da l'administraziun federala s'engaschan mintga di var 12 000 col-lavuraturas e collavuratur per la segirezza e las activitads sportivas da la populaziun. Per ademplir questas incumbensas è il DDPS dividi en quatter secturs: Defensiun, Protecziun da la populaziun, Sport ed Armasuisse.

L'armada, la protecziun da la populaziun e las instituziuns civilas collavuran stretgamain per garantir la segirezza. Ellas porschan agid e protecziun en Svizra ed a l'exteriur. Lur champ d'incumbensas cumpiglia la surveglianza da las ambassadas, l'agid en cas da catastrofes da la natira, la protecziun da las conferenzas internaziunalas, il sustegnimient dal corp da guardias da cunfin e la promoziun da la pasch, che contribuescha a la segirezza internaziunala ed uschia era a la segirezza da la Svizra. Il DDPS sa prepara ultra da quai per pudair reagir da tut temp sin ina midada da la situaziun relevanta per la politica da segirezza en Svizra ed a l'exteriur. Armasuisse, il center d'acquistaziun e da tecnologia, procura ch'il departament haja adina a disposiziun avunda material modern per ademplir sias incumbensas.

In'ulteriura incumbensa dal DDPS è da motivar la populaziun svizra da sa mover e da promover qua tras la sanadad. L'Uffizi federal da sport s'occupa da quests programs, promova il sport sin plaun naziunal e s'engascha en il cumbat cunter il doping.

Las sfidas per l'onn 2007: sviluppar vinavant l'armada e la protecziun da la populaziun e far las preparativas per il Campiunadi europeic da ballape 2008, che vegn organisà da la Svizra en collavuraziun cun l'Austria.

Constituziun federala, artigel 58, alinea 1:

La Svizra ha in'armada. Quella è organisada tenor il princip da milissa.

L'armada XXI ha actualmain il pli grond sustegn dapi passa in decenni in la populaziun svizra. En la pli nova retschertga da la Scola politecnica federala da Turitg han declerà 75 pertschient da las persunas dumandadas ch'i saja necessari da mantegnair in'armada. La fotografia mussa in giuven Svizzer durant la recrutaziun. En media svizra ha la quota d'abilitad muntà a 65 pertschient ils emprims nov mais dal 2006.

Il Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport DDPS

Secretariat general SG

Il Secretariat general sustegna il schef dal departament en sias incumbensas. El dirigia, coordinescha e surveglia l'engaschament da las resursas en ils singuls secturs (persunal, finanzas, comunicaziun, dretg e dumondas da l'ambient).

Il SG è era responsabel per ils centers da Geneva: il Center internaziunal per la deminaziun umanitara, il Center per la politica da segirezza ed il Center per la controlla democratica da las forzas armadas.

Plazzas: 296
Entradas: 2 000 000.–
Expensas: 109 000 000.–
Secretari general: dr. Markus Seiler
www.vbs-ddps.admin.ch

Auditorat superiur AS

Independentamain dal commando da l'armada e da l'administraziun procura l'Auditorat superiur che la giustia militara possa ademplir sias incumbensas. L'auditor superiur è l'accusader suprem da l'armada. Sper ils dretgs processuals attribuids ad el surveglia el l'andament e l'execuziun da las proceduras penals. A basa da la Convenziun da Geneva è el era responsabel per la persecuziun da delinquentes presuntivs da guerra, independentamain da lur naziunalitad e dal lieu dal delict.

Plazzas/budget: integrà en il Secretariat general
Auditor superiur: brigadier Dieter Weber
www.aa.admin.ch

Center da donns dal DDPS

Il Center da donns dal DDPS s'occupa dals donns chaschunads da militars, da vehichels militars e da vehichels da la Confederaziun. El prenda decisiuns d'emprima istanza en tut las dumondas da la responsabladad concernent donns subids da persunas e d'animals, donns da cultura e donns materials. Cun ses spezialists interns ed externs s'engascha il Center da donns era en la lavur publica, la furmaziun, la prevenziun, la cussegliaziun e la retschertga dals motivs d'accidents.

Plazzas/budget: integrà en il Secretariat general
Schef: Josef Leu
www.schadenzentrumvbs.ch

Stab da la Giunta dal Cussegl federal per la segirezza (Stab GSeg)

Il Stab da la Giunta dal Cussegl federal per la segirezza (Stab GSeg) furnescha sco organ da stab in agid al commando permanent en favur da la Giunta dal Cussegl federal per la segirezza (scheffs dal DDPS e dal DFGP, scheffa dal DFAE) e da la Gruppa da coordinaziun per la segirezza, il gremi predeliberant da la Giunta per la segirezza. Il Stab GSeg fa, a basa da las analisas e contribuziuns da l'administraziun, valitaziuns da la situaziun per ils organs da direziun responsabels per la politica da segirezza e contribuescha al management da crisis sin nivel da la Confederaziun.

Plazzas/budget: integrà en il Secretariat general
Schef Stab GSeg: Zsolt Madarasz

Servetsch d'informaziun strategic SIS

Infurmaziuns ed enconuschientschas davart l'ambient relevantas per la politica da segirezza da la Svizra èn indispensablas per las decisiuns dals organs supremi politics e militars. Pli baud che nus enconuschain las ristgas e las schanzas e pli effizientamain che nus pudain defender noss interess. Il Servetsch d'informaziun strategic eruescha las ristgas e las schanzas per la Svizra a l'exteriur.

En il center da las activitads d'acquisiziun e d'analisa dal SIS stattan temas politics, economics, militars e tecnic-scientifics, sco la derasaziun d'armas da destrucziun en massa.

Plazzas/budget: integrà en il Secretariat general
Directur: dr. Hans Wegmüller
www.snd.admin.ch

Direcziun da la politica da segirezza DPS

La Direcziun da la politica da segirezza elavura strategias e rapports per la politica da segirezza, è responsabla per la politica da segirezza en cas d'engaschaments da l'armada en Svizra ed a l'exteriur, per la planisaziun da l'armada, l'acquisiziun d'armament e la participaziun dal DDPS e da l'armada al Partenadi per la pasch, ella coordinescha ils contacts internaziunals dal DDPS e s'occupa da la politica da controlla da l'armament e dal discharmament.

Plazzas/budget: integrà en il Secretariat general
Directur: ambassadur Raimund Kunz
www.dsp.admin.ch

Defensiun

La situaziun da smanatscha è sa midada per la Svizra. Quai han mussà ils attentats terroristics a New York, Madrid e Londra. Il privel d'ina guerra classica tranter dus u plirs pajais n'è betg anc svani dal tutfatg en il mund occidental, en il center da las smanatschas stat però oz il terrorissem. Perquai ston ils stadis reponderar lur concepts da defensiun e da segirezza. Da quai èn pertutgadas surtut las armadas – era en Svizra.

La segirezza interna vegn anc adina garantida en Svizra cun meds civils, sco per exempel la polizia e la guardia da cunfins. Quests meds èn concepids uschia ch'els pon garantir la segirezza en situaziuns ordinaris. Sch'i capita dentant insatge extraordinari e las forzas civilas cuntanschan ils limits da capacitad, è l'armada pronta da surpigliar, sin dumonda e sut il commando da las autoritads civilas, engaschaments subsidiars. Quels cumpiglian sper la segirezza dal spazi era l'agid en cas da catastrofes e la protecziun da las kundiziuns generalas d'existenza. Ultra da quai contribuescha l'armada svizra a la promoziun da la pasch en il rom internaziunal. L'armada sa prepara plinavant per pudair reagir sin ina midada da la situaziun relevant per la politica da segirezza e per defender il pajais suenter in tschert temp da preparaziun (rinforzament).

Il sector departamental Defensiun manà dal schef da l'armada creescha las premissas necessarias per ademplir questas incumbensas. El cumpiglia las

Schef dal departament:
Samuel Schmid

i Chasa federala ost, 3003 Berna
T 031 324 50 58, F 031 324 51 04
Jean-Blaise Defago, Dominique Bugnon,
Martin Bühler, Sebastian Hueber
www.vbs-ddps.admin.ch

Forzas terrestres e l'Aviatica militara, il Stab da planisaziun ed il Stab da commando da l'armada, l'Instrucziun superiura dals cadens da l'armada, la Basa logistica da l'armada e la Basa d'agid al commando. Il Stab da planisaziun ha l'incumbensa d'eruir las sfidas militaras relevantas per l'avegnir. A basa dals resultats vegnan elavuradas las directives per la planisaziun da l'armada e da l'armament. Il Stab da commando transpona las directives strategic-militaras en operaziuns e dirigia la prontezza da l'armada. L'Instrucziun superiura dals cadens è responsabla per il perfecziunament dals uffiziers da milissa e dals militars da professiun. La Basa d'agid al commando metta a disposiziun tut las prestaziuns da sustegn necessarias.

Ils cumandants da las Forzas terrestres e da l'Aviatica militara han la responsabladad globala per las forzas armadas correspondentas. Els procuran surtut per in'Instrucziun efficazia e per la prontezza d'engaschament da las furmazions terrestres ed aviaticas da l'armada.

La logistica creescha las premissas necessarias per manar cun success ils engaschaments da l'armada (defensiun, agid en cas da catastrofes, segirezza interna e promoziun da la pasch) sin plaun internaziunal. La logistica cumpiglia il refurniment ed il retransport, il mantegniment, il servetsch sanitar, ils transports e l'infrastructura.

Plazzas: 9833
Entradas: 349 900 000.–
Expensas: 5 128 200 000.–
Schef da l'armada: cumandant da corp
Christophe Keckeis
www.armee.ch

Protecziun da la populaziun UFPP

La Svizra n'è dapi lung temp betg pli stada pertutgada d'ina guerra, ma era en noss pajais s'augmentan adina dapli las catastrofes da l'ambient e da la natira. La protecziun da la populaziun intervegn en cas da catastrofes e situaziuns d'urgenza sco era en cas d'in conflict armà. Per far frunt a tals eveniments procura ella per il management da crisa, la protecziun, il salvament e l'agid. La protecziun da la populaziun è in sistem civil che segirescha la coordinaziun e la collavuraziun tranter las tschintg organisaziuns partenarias: polizia, pompieri, sanadad publica, servetschs technics e protecziun civila. En cas da catastrofes e situaziuns d'urgenza vegn en acziun in organ da direcziun cuminaivel.

La protecziun da la populaziun stat per gronda part en la cumpetenza dals chantuns. La Confederaziun è responsabla per las mesiras ch'èn da prender en cas da conflicts armads, catastrofes e situaziuns d'urgenza da dimensiun naziunala. Ella surveglia ils sistems per alarmer la populaziun, l'infrastructura da protecziun sco era ils sistems da comunicaziun necessaris per il commando.

Sin plaun naziunal stat la protecziun da la populaziun da princip en la cumpetenza da l'UFPP. Per ademplir sias incumbensas dispona l'UFPP d'ina vart d'unitads d'organisaziun che s'occupan da dumondas da la concepziun e da la coordinaziun, da l'Instrucziun e da l'infrastructura (da protecziun). Da l'autra vart al stattan a disposiziun ser-

vetschs specialisads che sustegnan las autoritads e las forzas d'intervenziun a moda efficazia tant en la preparaziun sco era en cas d'urgenza concretas: la Centrala naziunala d'alarm s'occupa mintg'onn da var 400 annunzias davart incidents e donns ed il Labor Spiez è daventà in partenari impurtant era per l'ONU.

Plazzas: 283
Entradas: 9 400 000.–
Expensas: 127 400 000.–
Directur: Willi Schöll
www.bevoelkerungsschutz.ch

Sport UFSP

Il sport ha ina gronda muntada sociala. L'Uffizi federal da sport promova il sport e sias valurs per tut las gruppas da vegliadetgna e prestaziun, sur tut ils cunfins socials e culturals ora.

L'UFSP cumpiglia ils suandants secturs: la politica da sport, la Scola auta federala da sport a Magglingen, l'infrastructura e la logistica, ils servetschs ed il Centro sportivo Tenero. L'UFSP gida a sviluppar ed a concepìr la politica da sport naziunala. El sa chapescha sco plattafurma che evaluescha, sviluppa e realisescha las finamiras e strategias per la promoziun dal sport. En il rom da sia scola auta procura l'UFSP per la scolaziun, la perscrutaziun ed il svilup. A Magglingen e Tenero maina el centers da scolaziun, da curs e da trenament.

L'UFSP coordinescha las lavurs da preparaziun e realisaziun per il Campiunadi europeic da ballape 2008 en Svizra.

Plazzas: 294
Entradas: 12 600 000.–
Expensas: 166 400 000.–
Directur: Matthias Remund
www.baspo.ch

Armasuisse

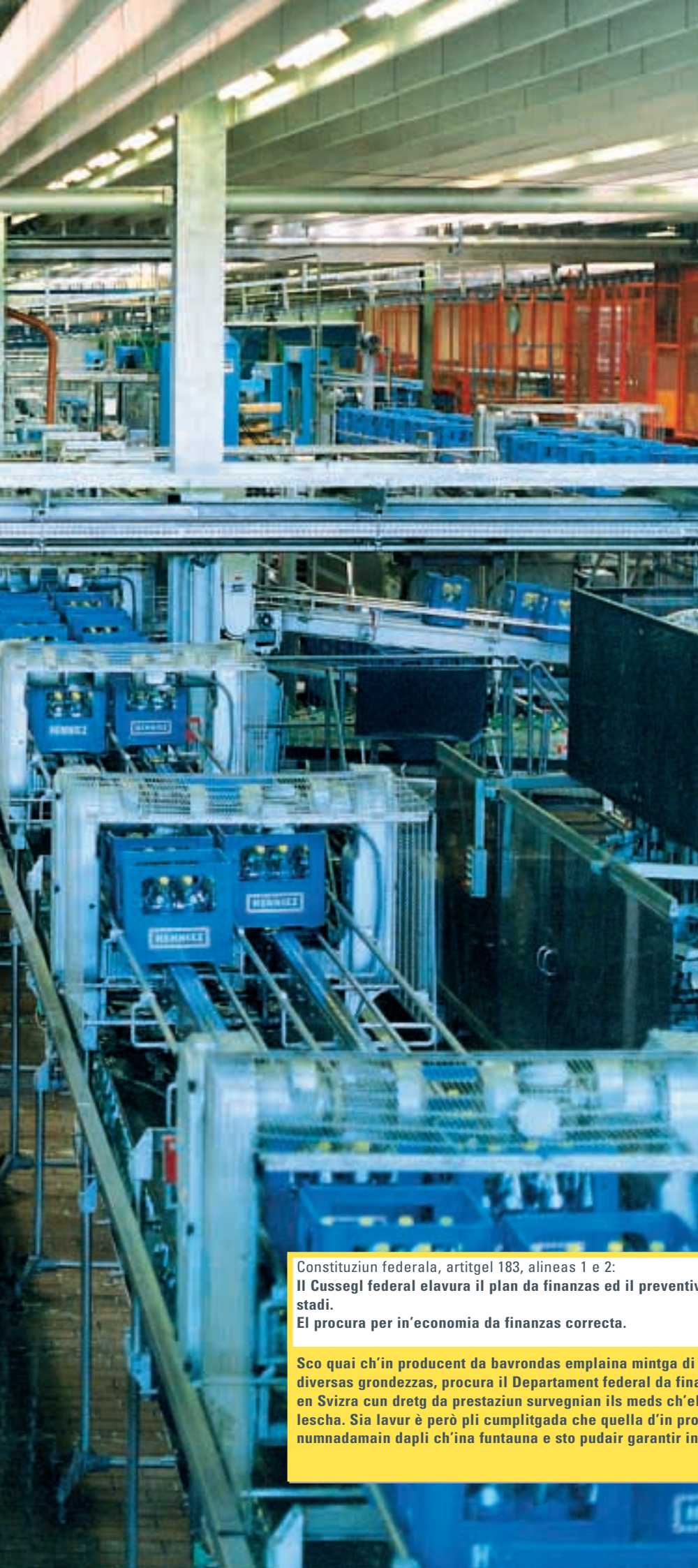
I dat strusch ina chasada en Svizra che na posseda betg in product dad Armasuisse: ina carta u in atlas. Quests products qualitativamain auts vegnan elavurads da l'Uffizi federal da topografia (Swisstopo), in sector parzial dad Armasuisse.

L'incumbensa principala dad Armasuisse è il svilup, l'evaluaziun, l'acquisiziun, la vendita sco era la liquidaziun da material e d'edifizis civils e militars. Ella furnescha en emprima lingia servetschs per l'armada e per auters clients entaifer ed ordaifer il DDPS. Sper Swisstopo, che ha la surveglianza suprema e la direcziun generala da la mesiraziun uffiziala dal pajais, fa era l'Uffizi federal per sistems da commando, da telematica e d'Instrucziun part dad Armasuisse. Quel è responsabel per l'acquisiziun e la gestiun da tut quests sistems da l'armada svizra. L'Uffizi federal per sistems d'armas, vehichels e material porta la responsabladad per l'acquisiziun e l'administraziun da tut ils vehichels, bains e servetschs necessaris per las truppas aviaticas e terrestres.

Il sector Immobiliars dad Armasuisse è responsabel per in'administraziun effizienta dals radund 26'000 objects dal DDPS. Il Center per scienza e tecnologia fa examinaziuns ed expertisas technicas.

Plazzas: 964 (incl. Swisstopo)
Entradas: 1 392 400 000.–
Expensas: 1 150 500 000.–
Schef da l'armament: dr. Alfred Markwalder
www.armasuisse.ch

DFF

La politica da finanzas sto esser planisada

La politica da finanzas s'occupa da las entradas e da las expensas publicas. Ella ademlescha las pretensiuns da la societad visavi il stadi ed è la clav per realisar projects en auters secturs politics sco las ovras socialas, la furnaziun, il traffic, la segirezza, il manteniment da nossas basas da vita naturalas u las infrastructuras. Per pudair cuntanscher questas finamiras a moda duraivla, sto la Confederaziun procurar a medem temp per finanzas publicas saunas. Ina politica da finanzas responsabla creescha spazi d'agir politic.

Cun entradas ed expensas annualas da passa 50 milliardas francs èsi necessari da planisar las finanzas federalas a pli lunga vista. L'Administraziun federala da finanzas (AFF) fa perquai mintg'onni in preventiv per l'onn proxim. Per ils trais onns successiv elavura ella in plan da finanzas che preschenta tut las expensas fixas e previsiblas. Cun agid da quest plan èsi pussaivel da decider gia baud, schebain ils projects èn finanziabels, sch'ins sto renunziar ad els u sch'igl è necessari da tschertgar novas funtaunas da daners.

En il rom dal preventiv 2007 ha l'AFF reorganisà cumpletmain la contabilitad. Da nov correspunda la structura da quella al model utilisà en l'economia privata cun in quint da gudogn e sperdita ed ina bilantscha. Quest instrument meglierescha las pussaivladads da cumparegliazion da la Confederaziun cun autras collectividades publicas e cun l'economia privata. Uschia daventa la politica da finanzas da la Confederaziun pli chapibla, e quai promova la fidanza da la publicidad.

Constituziun federala, artitgel 183, alineas 1 e 2:

Il Cussegl federal elavura il plan da finanzas ed il preventiv e prepara il quint dal stadi.

El procura per in'economia da finanzas correcta.

Sco quai ch'in producent da bavrondas emplaina mintga di millis e millis buttiglias da diversas grondezzas, procura il Departament federal da finanzas che tut las personas en Svizra cun dretg da prestaziun survegnian ils meds ch'ellas han dabun conform a la lescha. Sia lavur è però pli cumplitgada che quella d'in producent da bavrondas. El ha numnadain dapli ch'ina funtauna e sto pudair garantir ina «liquiditad» a lunga vista.

Il Departament federal da finanzas DFF

Il Departament federal da finanzas planisescha las entradas e surveglia las expensas da la Confederaziun. El promova projects che han la finamira da sanar las finanzas federalas e da far frunt a l'indebitament, da megliar las cundiziuns da basa per l'economia, da simplifitgar il sistem fiscal, da promover l'effizienz da l'administraziun e da metter il fundament per in stadi efficaci era en l'avegnir.

Secretariat general

Il Secretariat general è l'organ da stab central dal schef dal departament. Ses champs d'activitad principals èn la planisaziun, il controlling, la communicaziun e las resursas. L'incumbensa dal stab da planisaziun e da controlling è da rimnar, elavurar e valitar las infurmaziuns relevantas per la direziun. El s'occupa dal process da planisaziun, accumulogna e valitescha las fatschentas en ils uffizis (controlling/reporting). En il center da la communicaziun dal DFF stattan tranter auter ils principis da l'obligaziun d'infurmar, da la vardaivladad, da l'objectividad e da l'autenticidad. Il sector resursas coordinescha e dirigia ils basegns da finanzas, da personal e da localitads sco era l'informatica dal departament. Da quest sector fan era part ils servetschs da translaziun dal DFF.

Il Secretariat general cumpiglia era l'Organ da strategia d'informatica da la Confederaziun (OSIC). Quel elavura las basas da decisiun per la gestiun da l'informatica en l'administraziun federala, segirescha la qualitat da las finamiras, dirigia ils programs d'informatica e coordinescha la protecziun da las datas e dals systems d'infurmaziun.

Plazzas: 106
Entradas: –
Expensas: 62 600 000.–
Secretari general: Peter Grütter

Administraziun federala da finanzas AFF

L'AFF elavura il preventiv ed il plan da finanzas, maina la conta-

bilitad da la Confederaziun, giuditgescha ils projects da tut ils departaments cun effects sin las expensas e sviluppa concepts politic-finanzials, per exempel las directives da las finanzas federalas, la nova gulivaziun da finanzas e la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (RFI) ed il frain a l'indebitament. L'AFF procura che la Confederaziun possa ademplir da tut temp sias obligaziuns da pajament. Ultra da quai s'occupa ella da dumondas finanzialas e monetaras sin plaun naziunal ed internaziunal e defenda ils interess da la Svizzera en il rom da las relaziuns internaziunalas. Plinavant procura ella per la legislaziun en ils secturs bancars e monetars sco era dal dretg da finanzas. A l'AFF èn suttames l'Autoritad da controlla per cumbatter la lavada da daners suspectus, Swissmint e l'Uffizi central da cumpensaziun (UCC) a Geneva, ch'è responsabel per las prestaziuns da l'AVS e da l'AI a l'exteriur. Ils projects principals per il 2007 èn l'introducziun dal nov model da contabilitad, la realisaziun da la RFI, las lavurs en il rom da la nova surveglianza dal martgà da finanzas, la collavuraziun per chattar ina soluziun per ils problems da la cassa da pensiun da la Confederaziun e da sias interpresas, sco era l'examinaziun da las subvenziuns.

Plazzas: 207 incl. autoritad da controlla, excl. Swissmint (18) ed UCC (546)
Entradas: 2 481 500 000.–
Expensas: 4 285 800 000.–
Directur: Peter Siegenthaler
www.efv.admin.ch

Uffizi federal da personal UFFPER

L'UFFPER prepara las fatschentas da la politica da personal dal Cussegl federal, cusseglia ils departaments e lur uffizis areguard la realisaziun da la politica da personal e metta a disposiziun in program da furmaziun central. L'UFFPER tgira contacts cun ils partenaris socials e procura che l'administraziun federala disponia dals instruments adattads da la politica da personal per far frunt a las sfidas futuras.

Plazzas: 96
Entradas: 100 000.–
Expensas: 194 500 000.–
Directur: Juan Gut
www.epa.admin.ch

Administraziun federala da taglia AFT

L'AFT incassescha la gronda part da las entradas da la Confederaziun. Ella procura plinavant ch'il dretg fiscal federal vegnia applicà en moda unifurma en ils chantuns, sviluppa strategias, creescha basas solidas per la legislaziun fiscala e negoziescha cunvegnas internaziunalas per evitar l'imposiziun dubla da taglia. L'onn 2007 vegn l'AFT a sa fatschentar tranter auter cun la midada dal sistem d'imposiziun da taglia per pèrs maridads e famiglias, sco era cun simplifiziuns en connex cun l'execuziun da la taglia sin la plivalur. Ultra da quai elavura ella la revisiun totala da la taglia sin la plivalur.

Plazzas: 982
Entradas: 41 210 600 000.–
Expensas: 7 505 000 000.– (incl. quotas dals chantuns a las taglias federalas)
Directur: Urs Ursprung
www.estv.admin.ch

Schef dal departament:
Hans-Rudolf Merz

i Bundesgasse 3, 3003 Berna
T 031 322 60 33, F 031 323 38 52
Elisabeth Meyerhans Sarasin, Dieter Leutwyler
www.efd.admin.ch
info@gs-efd.admin.ch

Administraziun federala da duana AFD

La duana surveglia e controlla la martganzia d'import, d'export e da transit. Ella incassescha dazis, taxas dal traffic sin via e taglias. Sur la duana afflueschan mintg'onn var 20 milliardas francs en furma da taglias en la cassa federala. L'Uffizi central per la controlla dals metals prezios, ch'è collià cun l'AFD, examinescha l'autenticità da la bischutaria e da las uras. La guardia da cunfin è l'organ uniformà ed armà da l'Administraziun federala da duana; ella surpiglia, sper las incumbensas da duana, era incumbensas da polizia al cunfin.

Plazzas: 4524
Entradas: 10 359 400 000.–
Expensas: 1 224 600 000.–
Directur: Rudolf Dietrich
www.ezv.admin.ch

Uffizi federal d'informatica e da telecomunicaziun UFIT

L'UFIT presta per l'entira administraziun federala servetschs en ils secturs da la telecomunicaziun, da la furmaziun d'informatica e da la segirezza operativa ed è responsabel per ils centers da cumpetenza per l'Internet ed il program SAP. Ultra da quai furnescha l'UFIT prestaziuns d'informatica a l'agen departament, al DATEC, al DFI, al DFGP ed a la Chanzlia federala.

En vista a la transfurmaziun en in uffizi GEMAP (gestiun cun mandat da prestaziun e budget global), en vigur a partir dal 2007, ed a l'introducziun da la cumpensaziun da las prestaziuns en l'administraziun federala, vegnan adattads l'organisaziun ed ils process interns. A medem

temp vegn era rinforzada l'orientaziun vers la clientella.

Plazzas: 585
Entradas: 325 500 000.–
Expensas: 326 000 000.–
Directur: Marius Redli
www.bit.admin.ch

Uffizi federal per edifizis e logistica UFEL

L'UFEL è responsabel per il management d'immobiglias e l'acquisiziun centrala da bains da consum per l'administraziun federala sco era per l'emissiun centrala da datas, la producziun e la distribuziun da las publicaziuns federalas e la producziun dal passaport svizzer. Ils projects principals per il 2007 en il sector da construcziun èn la renovaziun e la sanaziun da la Chasa federala, la realisaziun dal nov center da calculaziun da l'administraziun federala e la construcziun d'in magazin sutterran per la Biblioteca naziunala.

Plazzas: 656
Entradas: 952 600 000.–
Expensas: 668 900 000.–
Directur: Gustave E. Marchand
www.bbl.admin.ch

Uffizi federal d'assicuranzas privatas UFAP

L'UFAP surveglia las activitads da las societads d'assicuranza privatas (assicuranzas da vita, assicuranzas d'accidents e donns sco era reassicuranzas). El dat las lubientschas per exercitar questas activitads, examinescha ed approvescha ils products da las assicuranzas da vita e da malsaus, controllescha ils quintes annuals, inspectescha las societads ed intervegn en cas d'irregularitads. Ultra da quai surveglia l'UFAP las cassas da malsaus reconuscidas en

quai che concerna l'assicuranza da malsaus supplementara. Per quest intent applitgescha l'UFAP ina strategia da surveglianza basada sin las ristgas.

Plazzas: 79
Entradas: 26 700 000.–
Expensas: 20 400 000.–
Directura: Monica Mächler
www.bpv.admin.ch

Cumissiuun federala da bancas CFB

La CFB surveglia las bancas, ils commerziants da valurs mobiliaras, ils fonds d'investiziun, las bursas sco era la publicaziun da participaziuns, las offertas d'acquisiziun publicas ed ils instituts da brev da pegn. Ils custs da var 30 milliuns francs portan ils instituts survegliads. La CFB è in'autorità administrativa independenta da la Confederaziun, subordinada administrativamain al DFF.

Plazzas: 151
Entradas: 33 500 000.–
Expensas: 36 200 000.–
Directur: Daniel Zuberbühler
www.ebk.admin.ch

Controlla federala da finanzas CFF

Sco organ suprem ed independent da la Confederaziun per la surveglianza da las finanzas controllescha la CFF en l'administraziun ed en auters organs cun incumbensas publicas sco era tar beneficiaris da subvenziuns che la contabilitad vegnia manada confurm a l'urden e ch'ils meds vegnian impundids tenor ils principis da la legalità e da la rentabilitad.

Plazzas: 88
Entradas: 1 000 000.–
Expensas: 19 100 000.–
Directur: Kurt Grüter
www.efk.admin.ch

Administraziun federala d'alcohol AFA

L'AFA dirigia il martgà d'alcohol (senza ils products da fermentaziun) cun taglias e controllas sco era cun restricziuns e scumonds da reclama. Alcosuisse, il center da profit da l'AFA, è responsabel per il commerzi d'etanol (alcohol d'auta procentuala). Cun agiuntar etanol als carburants èsi pussaivel da reducir per 600 000 tonnas ad onn las emissiuns da CO₂ chaschunadas dal traffic sin via. Actualmain existan var 150 tancadis che vendan benzin che cuntogna 5% etanol. Fin la mesadad dal 2007 duessan 15 tancadis supplementars distribuir benzin che cuntogna 85% etanol.

Plazzas: 151
Entradas: 278 470 000.–
Expensas: 32 670 000.–
Directur: Lucien Erard
www.eav.admin.ch

Cassa federala da pensiun PUBLICA

La Publica assicurescha il persunal da l'administraziun federala, dals Servetschs dal parlament, da las unitads administrativas da la Confederaziun, da las cumissiuuns federalas da recurs e da cumpromiss, dals tribunals federal e da las organizaziuns affiliadas. La finamira principala da la Publica per il 2007 è da preparar la midada tecnica al primat da contribuziuns.

Plazzas: 118
Entradas: 1 045 028 000.–
Expensas: 2 123 813 000.–
Directur: Werner Hertzog
www.publica.ch

DFE

Mantegnair la cumpetitivad

La Svizra è oz ina pussanza economica media. Ad adina dapli interpresas estras offra noss pajais in plaz economic cun in martgà da lavur liberal ed in clima economic innovativ. Nossas interpresas pon sa far valair sin il martgà internaziunal e nossa economia naziunala vegn considerata sco ina da las pli cumpetitivas dal mund. Il Departament federal d'economia fa tut il pussaivel per che la Svizra possa tegnair e sviluppar questa posiziun. Passa duamilli collavuraturas e collavuraturus gidan a realisar cundiziuns optimalas per lavurantas e lavurants, per patruns ed interprendiders da manaschis pitschens enfin interpresas multinaziunals, per producents e consuments.

Il DFE dirigia las decisiuns da la politica d'economia, da furmazion e da perscrutaziun en Svizra ed accumpogna lur realisaziun. Cun nossa politica vulain nus porscher a la populaziun ina buna furmazion scolastica e professiunala, per la pussibilitar la megla entrada pussaivla en il mund da lavur. Per las interpresas vulain nus crear in clima innovativ che permetta ad ellas dad esser cumpetitivas sin plaun internaziunal e da crear plazzas da lavur. Uschia vegnin nus era en l'avegnir a pudair posiziunar la Svizra sin il martgà internaziunal sco lieu da viver avert e plaz da lavur e da retschertga liberal e favuraivel a las interpresas.

Constituziun federala, artitgel 96, alinea 1:

La Confederaziun relascha prescripziuns cunter consequenzas economicamain u socialmain nuschaivlas da cartels e d'autras restricziuns da la concorrenza.

In martgà dominà da paucs offeriders ha la tendenza da furmar cartels: els sa convennan davart pretschs unitars u dividan tranter els ils territoris da vendita. Questa concentraziun da la pussanza è ina smanatscha per ils consuments che n'han naginas alternativas, ed ella impedescha era il svilup economic, perquai ch'ella renda impusibla la regulaziun libra da la dumonda e da l'offerta.

Per regla s'organiseschan interpresas da l'economia privata en cartels, mintgatant però era autras organisaziuns u schizunt stadis, sco quai che mussa l'exempel da l'Opec, l'Organisaziun dals pajais exportaders da petroli.

Departament federal d'economia DFE

Secretariat general SG

Il Secretariat general è l'organ da stab e da coordinaziun. El sustegna e cusseglia la scheffa dal departament en sia lavur quotidiana. Ses champ d'incumbensas cumpiglia la planisaziun, la coordinaziun e la controlla da las fatschentas sco era l'observaziun dals effects da las decisiuns prendidas. En pli presta il SG servetschs per l'entir departament dal DFE en ils secturs recursos umanas, finanzas, logistica, controlling e translaziuns, e furnescha cun ses Information Service Center era prestaziuns d'informatica.

Plazzas: 75, IT: 38
Entradas: 22 800 000.–
Expensas: 75 000 000.–
Secretari general: Walter Thurnherr
www.edv.admin.ch

Al Secretariat general èn sutta-mess administrativamain il *Biro per dumondas da consumers*, l'*Organ executiv dal servetsch civil* e l'*Institut federal da scola auta per la furmaziun professiunala*.

Il consuments svizzers han access a passa 22 milliuns products e servetschs differents. Il Biro per dumondas da consumers tegna quint tant dals interess dals consumers sco era da l'economia svizra. Per far public ils giavischs dals consumers e rinforzar lur posiziun promova el in'infurmaziun objectiva.

L'onn passà èn var duamilli umens svizzers stads admiss al servetsch civil. Els han pudì

declarar a moda vardaiyla davant la cumissiun d'admissiun al servetsch civil ch'els n'èn betg abels da far servetsch militar per motivs da conscienza. L'Organ executiv dal servetsch civil examinescha las dumondas ed organisescha las audiziuns en set centers regiunals. El reconuscha instituziuns che offran la pussaivladad da prestar servetsch civil e cusseglia las persunas ed ils manaschis pertutgads.

L'Institut federal da scola auta per la furmaziun professiunala (IFFP) surpiglia las activitads exequidas durant passa 30 onns da l'Institut svizzer da pedagogia per la furmaziun professiunala (ISFPF). Per incumbensa da la Confederaziun garantisce l'IFFP la scolaziun ed il perfecziunament dals responsabls da la furmaziun professiunala dal stgalim universitar e fa perscrutaziun e svilup en il sector da la furmaziun professiunala. Grazia a sia preschientscha en las trais regiuns linguisticas - Losanna, Zollikofen e Lugano - po el satisfar als divers basegns regiunals.

Secretariat da stadi per l'economia Seco

Il SECO è il center da cumpetenza da la Confederaziun per tut las dumondas da la politica economica. Sia finamira è da garantir ina creschientscha economica durabla. Perquai procura el per las cundiziuns da basa normativas e politic-economicas necessarias. Il patrums sco era ils lavurants duain pudair profitar d'ina politica orientada a la creschientscha, da l'eliminaziun da barrieras commerzialas e d'in

sbassament dals auts pretschs en Svizra. Entaifer la politica interna è il SECO il post da colliaziun tranter las interpresas, ils partenaris socials e la politica. El sustegna il svilup regiunal e structural equilibrà da l'economia e garantisce la protecciun dals lavurants. Cun sia politica dal martgà da lavur gida il SECO ad impedir e cumbatter la disoccupazione ed uschia a mantener la pasch sociala. Il SECO s'engascha per ch'ils bains, servetschs e las investiziuns svizras chattian access a tut ils martgads. Entaifer la politica exteriura collavura il SECO activamain per stabilir reglas effizientas, gistas e transparentas per l'economia mundiala. Las relaziuns da la Svizra cun l'UE e l'Associaziun europeica da commerzi liber vegnan coordinadas dal Biro d'integrasiun, in uffizi cuminaivel dal DFAE e dal DFE. Per cumbatter la paupradad s'engascha il SECO per la cooperaziun economica en ils pajais en svilup.

Plazzas: 511
Entradas: 6 600 000.–
Expensas: 724 900 000.–
Directur: Jean-Daniel Gerber
www.seco.admin.ch

Uffizi federal da furmaziun professiunala e da tecnologia UFFT

«Promover l'innovaziun» è il motto dals trais secturs spezials da l'UFFT: la furmaziun professiunala, las scolas autas professiunales e la politica d'innovaziun. Purschidas da scolaziun d'auta qualitat en la furmaziun professiunala ed en las scolas autas, e la furmaziun permanenta garantisce a la societad la savida necessaria per far da la Svizra in lieu innovativ ed attrac-

tiv per las forzas da lavur qualificadas ed ils investiders. La furmaziun professiunala reglescha la scolaziun da basa ed il perfecziunament e garantisce lur qualitat. Las scolas autas professiunales intermediateschan la savida uschia ch'ella è applicabla en l'economia ed en la societad e cumpletteschon cun scolaziuns praticas la purschida da studi da las universitads. L'UFFT segirescha cun sia politica d'innovaziun il transfer tranter la scienza e l'economia. Per quai è responsabla l'Agentura per la promozion da l'innovaziun (CTI), che promova la perscrutaziun applicada ed il svilup sco era il transfer d'enconuschientschas e da tecnologia tranter las scolas autas e las interpresas.

Plazzas: 134
Entradas: 700 000.–
Expensas: 976 800 000.–
Directura: Ursula Renold
www.bbt.admin.ch

Uffizi federal d'agricultura UFAG

La Svizra ha 1 064 574 hectaras terren d'agricultura, en las stallas vivan 1 544 000 chaus biestga; 190 378 persunas lavuran actualmain en il sector da l'agricultura. La Confederaziun sustegna l'agricultura cun radund 3,4 milliardas francs l'onn. L'UFAG procura che las puras ed ils purs produceschian a moda duraiyla ed orientada al martgà vivondas d'auta qualitat. El s'engascha per in'agricultura multifunziunala che contribuescha al provediment da la populaziun, al mantegniment da las basas da vita naturalas ed a la decentralisaziun dals abitadis. El sto chattar ina soluziun socialmain raschunai-

Scheffa dal departament:

Doris Leuthard

1 Chasa federala ost, 3003 Berna
T 031 322 20 07, F 031 322 21 94
Christophe Hans, Evelyn Kobelt, Simone Hug
www.evd.admin.ch

vla, considerond las pretensiuns da la politica interna e quellas da la politica exteriura. L'UFAG s'occupa dal svilup dal spazi rural e promova la perscrutaziun en il sector da l'agricultura.

Plazzas: 1015
Entradas: 181 200 000.–
Expensas: 3 616 300 000.–
Directur: Manfred Bötsch
www.blw.admin.ch

Uffizi federal veterinar UFV

En Svizra vegnan plirs milliuns animals tgirads dals umans. Tant il pesch cotschen, il chaun sco era la vatga dattan a nus insatge: vivondas preziasas sco la charn, il latg ed ils ovs, u simplamain il plaschair d'avair in animal da cumpagnia. Mo animals sauns e tegnids bain pon dentant furnir vivondas da buna qualitat. Perquai promova l'UFV mesiras per cumbatter las malsognas d'animals, procura per la producziun da mangiativas d'emprima qualitat e s'engascha per la protecziun dals animals e da las spezias. Quai na serva betg mo als animals, mabain era als umans en Svizra che pon sa nutrir da vivondas qualitativamain autas e na ston betg temair da s'infectar cun scherns animalics sco salmonellas. Questa qualitat augmenta la vendita da products agriculs svizzers en noss pajais sco era a l'exteriur. L'UFV s'engascha damai tant per il bainstar dals animals sco era dals umans.

Plazzas: 104
Entradas: 3 400 000.–
Expensas: 45 500 000.–
Directur: Hans Wyss
www.bvet.admin.ch

Uffizi federal per il provediment economic dal pajais UFPE

Nus retirain da l'exteriur praticamain 100 pertschient da las materias primas, 80 pertschient da l'energia, radund in terz da las victualias ed ina gronda part dals medicaments impurtants. En collavuraziun cun l'economia privata procura l'UFPE che la populaziun da la Svizra disponia da tut temp dals bains essenzials en quantitads suffizientas. Cun segirar ils imports, far reservas obligatoricas ed utilizar la producziun naziunala vegn garantì il provediment da basa cun mangiativas, energia e medicaments. Ultra da quai segirescha l'UFPE era ils transports, ils products industrials sensibels e l'infrastructura IT, indispensabels per il provediment da basa. El prepara plinavant mesiras che lubeschan ina repartiziun guliva dals bains stgars.

Plazzas: 31
Entradas: 100 000.–
Expensas: 7 300 000.–
Delegada: Giséle Girgis-Musy
www.bwl.admin.ch

Uffizi federal d'abitaziuns UFAB

Abitar è in basegn fundamental. En Svizra dispona la populaziun en general da bunas cundiziuns d'abitat. Bleras persunas e chasadas èn però pertutgadas d'auts custs d'abitat. La vegliadetgna adina pli auta da la populaziun, las novas furmas da famiglias e da chasadas, l'immigraziun da persunas d'auters circuls culturals e novas furmas da viver e da lavurar pretendan adattaziuns en la construcziun e la renovaziun da las abitaziuns. L'UFAB, sco

center da cumpetenza per l'abitat, s'engascha ensemen cun ils purtaders da construcziun ch'i vegnia fabritgà avunda abitaziuns per pretschs moderads e pajabels, e ch'ìls novs basegns vegnian resguardads. L'UFAB ha ina posiziun intermediara tranter locataris e locaturs ed emprova d'accordar ils differents interess en il dretg da locaziun.

Plazzas: 49
Entradas: 21 000 000.–
Expensas: 161 700 000.–
Directur: Peter Gurtner
www.bwo.admin.ch

Surveglianza dals pretschs

Pli baud gievi per il pretsch d'in café, oz vai per exempel per las tariffas dals medis e dals ospitals, ils pretschs dals medicaments, dal current electric, dal gas e da l'aua e per las taxas da rument u las tariffas postalas: la Surveglianza dals pretschs protegia las consumentas ed ils consumatori da pretschs excessivs. Ella observa il svilup dals pretschs ed impedischa u revochescha augments nunlubids e pretschs che n'èn betg sa svilupads en la concorrenza libra.

Plazzas: 13
Entradas: –
Expensas: 2 106 000.–
Survegliader dals pretschs: Rudolf Strahm
www.preisueberwacher.admin.ch

Cummissiun da concorrenza CumCo

Cunvegna davart la vendita da cudeschs u da medicaments, recumandaziuns da pretschs, cunvegna da repartiziun regionalas: la CumCo, responsabla per dumondas dal dretg dals cartels, s'engascha a favur da las consumentas e dals consumatori e da las interpresas per ina concorrenza funcziunanta. La CumCo, sco autoritad independenta, sa concentrescha sin il cumbat cunter ils cartels, l'isolaziun dal martgà svizzer, il maldiever da posiziuns dominantas sin il martgà e cunter restricziuns statalas da la concorrenza. Ella è ultra da quai responsabla per l'execuziun da la lescha davart il martgà intern e s'engascha per garantir a las interpresas in access liber al martgà en l'entira Svizra.

Plazzas: 43
Entradas: 300 000.–
Expensas: 9 200 000.–
Directur: Rafael Corazza
www.weko.ch

Il Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun

DATEC

Il servetsch public – il segn da qualitat da la Svizra

La posta vegn distribuida en tut il pajais, ils trens circuleschan punctualmain ed il provediment cun forza electrica è garantì: l'effizienz dals servetschs è in segn da qualitat da la Svizra, ina cundiziun indispensabla per qualitat da vita e la prosperitad economica. Cunquai che quests servetschs èn uschè impurtants, procura il stadi ch'els sajan accessibels per tuts. Passa 1700 personas lavuran per garantir l'uschenumnà «servetsch public». A medem temp s'engascha il departament però era per in ambient intact e per cuntradas attractivas.

Infrastructuras effizientas envers ina natira intacta: en il DATEC fruntan ils interess d'utilisaziun e da protecziun savens in sin l'auter. Quai è positiv, perquai ch'ìls divers conflicts pon uschia vegnir schliads sut il medem tetg. Il departament orientescha sias activitads tenor il princip dal svilup duraivel: ils basegns actuals duain vegnir cuvrids uschia ch'els permettan era anc a las generaziuns futuras da covrir lur basegns.

Tge signifitgescha servetsch public en il sector da la posta? Il DATEC s'occupa da questas dumondas en connex cun la revisiun da la legislaziun davart la posta. Igl è da garantir ch'ìls servetschs da la posta funcziunian tant en las citads sco era en las vals muntagnardas – e quai per pretschs commensurads. Il martgà da la posta vegn liberalisà pli e pli per dar era a las interpresas privatas la pussaivladad d'offrir lur servetschs e per garantir la concorrenza. Il DATEC sto diriger quest process uschia ch'il provediment da basa giavischà dals circuls politics na vegnia betg sut las rodas.

Constituziun federala, artigel 92, alinea 2, frasa 1:

La Confederaziun procura per in provediment sufficient ed ad in pretsch raschunaivel da servetschs da posta e telecomunicaziun en tut las parts dal pajais.

Il service public, sco qua il servetsch postal, è savens era in servetsch privat che na presta betg mo servetschs conform a las prescripziuns; surtut per umans che vivan sulets u en regiuns allontanadas – sco quest pensiunà en il Giura neuchâtélais – che han ina mobilitad limitada per motivs da vegliadetgna u da sanadad.

**Departament federal per ambient,
traffich, energia e comunicaziun
DATEC**

Secretariat general

Ils uffizis federal dal DATEC sa chattan ad Ittigen ed a Bienna. Ils directurs dals uffizis s'inscuntran dentant pliras giadas l'onn en il Secretariat general per dar rapport. I schabegia numnadamain savens che plirs uffizis cun interess differents èn involvids en las medemas fatschentas. Quests inscunTERS permettan da discutir surlonder sin il pli aut stgalim.

Il SG è il post da stab dal schef dal departament. El planisescha e coordinescha tut las activitads dal DATEC e s'occupa era da las relaziuns publicas correspundentas. Ultra da quai surpiglia el la rolla da proprietari visavi la posta, las VFF, Swiscom e Skyguide e surveglia la realisaziun da las finamiras strategicas fixadas dal Cussegl federal.

Suttamess al DATEC èn l'Instanza da recurs independenta per radio e televisiun, il Servetsch per l'examinaziun d'accidents en il traffic public, il Biro per l'examinaziun d'accidents d'aviuns, l'Autoritad da regulaziun postala ed il Servetsch per incumbensas spezialas en il sector da la telecommunicaziun.

Plazzas: 116
Entradas: 15 000 000.–
Expensas: 130 900 000.–
Secretari general: Hans Werder
www.uvek.admin.ch

**Uffizi federal da traffic
UFT**

La primavaira 2006 ha la funiculara Lauterbrunnen-Mürren, dapi passa 100 onns en funcziun, stui terminar il manaschi, perquai ch'ella n'era pervi da problems geologics betg pli segira. Anc quel onn han ins construì ina pendiculara moderna en il medem lieu. Tgi decida atgnamain nua ch'ins dastga construir pendicularas en Svizra e tge prescripziuns da segirezza ch'èn da respectar? Quai è l'UFT: el dat las concessiuns necessarias, approvescha ils projects da detagl e dat la finala la lubientscha da manaschi.

L'UFT è l'uffizi federal cumpetent per il traffic public. Da l'Inter-city als trams, da las pendicularas al bastiment a vapor dispona la Svizra d'ina rait da traffic spessa ed effizienta. L'UFT procura che la qualitat da questa rait vegnia mantegnida, che las modernisaziuns necessarias vegnian realisadas malgrà il squitsch da spargnar e che la segirezza saja garantida. En il center stat actualmain la construcziun da la Nova lingia da viafier tras las Alps (NEAT) cun ils novs tunnels da viafier dal Lötschberg e dal Gottard. La NEAT furma la basa da la politica svizra da transferiment dal traffic ch'ha la finamira da promover il transport da martganzia cun la viafier.

Plazzas: 253
Entradas: 6 100 000.–
Expensas: 4 626 500 000.–
Directur: Max Friedli
www.bav.admin.ch

**Uffizi federal d'aviatica civila
UFAC**

«Mo anc aua da spina per ils passagiers a destinaziun dals Stadis Unids»: a partir d'immediat èsi scumandà sin tut ils sgols davent da Turitg en ils Stadis Unids da transportar products liquids en la bagascha da maun. Suenter ils attentats terroristics ch'èn vegnids impedids a Londra, en ils quals igl era previs d'utilisar liquids explosivs, èn las prescripziuns da segirezza vegnidas rinforzadas immediat. En ina tala situaziun ha l'UFAC da far tut a dubel: el sto analisar las mesiras pussaivlas en Svizra e las coordinar cun ils partenaris da l'exteriur. Alura sto el infurmar ils eroports, las societads aviaticas e tut tenor la situaziun era la publicitad.

L'UFAC surveglia l'aviatica civila da noss pajais e metta in accent spezial sin la segirezza dal traffic aviatic. El gida a fixar las directivas statalas en il sector aviatic che sa mida a moda rasanta ed accumpogna per exempel era las cuntraversas davart las proceduras d'avischnaziun a l'eroport da Turitg.

Plazzas: 224
Entradas: 7 100 000.–
Expensas: 97 300 000.–
Directur: Raymond Cron
www.aviation.admin.ch

**Uffizi federal d'energia
UFE**

Mintg'onn publitescha l'UFE la statistica svizra davart il consum d'energia da l'onn precedent. E mintga giada annunzia el novs records. Quant ditg po questa tendenza anc sa mantegnair en vista a l'augment cuntinuant dals pretschs dals combustibels fossils ed a la ristga ch'il provediment cun forza electrica na saja betg pli garanti? Stuain nus construir immediat novs implants nuclears, importar energia da vent da l'exteriur u fissi pli raschunaivel da spargnar energia? Cun las «Perspectivas energeticas 2035» vul l'UFE lantschar ina debatta davart il provediment d'energia da l'avegnir en noss pajais.

L'UFE ha l'incumbensa da garantir ch'il provediment d'energia en Svizra saja segir, sufficient e favuraivel a l'ambient. El na procura betg mo per ina purschida d'energia tant sco pussaivel diversifitgada, mabain era per in augment da l'efficacitad energetica. Quai fa el cun il program SvizraEnergia che ha la finamira da reducir il consum d'energia e da promover las energias renovablas.

Da l'UFE fa part la Divisiun principala per la segirezza d'implants nuclears (DSN). Quest organ independent surveglia era ils deposits da ruments radioactifs.

Plazzas: 118 (UFE), 92 (DSN)
Entradas: 44 200 000.–
Expensas: 132 100 000.–
Directur: Walter Steinmann
www.bfe.admin.ch / www.energie-schweiz.ch

Schef dal departament:
Moritz Leuenberger

Chasa federala nord, 3003 Berna
T 031 322 55 11, F 031 311 95 76
André Simonazzi
www.uvek.admin.ch

Uffizi federal da vias UVIAS

«Traffic sin via: pli paucs promils, pli paucs morts», hai gi num en la pressa da la dumengia, sunter che las statisticas davart ils accidents sin via dal 2005 èn vegnidas publicadas. Ventg pertschient pli paucs morts ed otg pertschient pli paucs grev blessads en cumparegliaziun cun l'onn precedent è pelvair in svilup legraivel. A quest resultat han contribuì surtut il sbassament dal limit da promil e l'augment da las controllas dal traffic. Ma era diversas autras mesiras per meglieriar la segirezza en il traffic sin via èn sa cumprovadas. Tut questas mesiras fan part dal program «Via sicura» da l'UVIAS che prevesa da reducir fin il 2010 massivamain il dumber da morts sin via.

L'UVIAS procura ch'il traffic sin las vias svizras sa movia sche pussaivel senza incaps. El surveglia il mantegniment ed il funcziunament da la rait da vias naziunalas ed accumpogna numerus gronds projects da construcziun, fin che la rait da vias è terminada.

Plazzas: 168
Entradas: 7 300 000.–
Expensas: 2 801 700 000.–
Directur: Rudolf Dieterle
www.astra.admin.ch

Uffizi federal da communicaziun UFCOM

Tadlar radio en qualitat da DC, quai n'è betg musica da l'avegnir, mabain gia la realitad grazia a la nova tecnica da radiodiffusiun digitala. Las staziuns da radio e da televisiun vulan introducir la nova tecnica, ma per far quai dovran ellas novas frequenzas radiofonicas. L'attribuziun da las frequenzas è dentant ina dumonda politica e vaira complexa. Per ch'ìls emetturs na disturbian betg in l'auter, sto l'attribuziun vegnir coordinada lunsch sur ils cunfins naziunals ora. Per quest scopo ha gi lieu l'onn passà a Genevra ina gronda conferenza internaziunala cun passa tschient stadis. La Svizra è sa preparada manidlamain cun ils pajais vischins ed ha pudì negoziar cundiziuns optimalas, uschia che noss pajais dispona ussa da capacitads suffizientas per introducir la radiodiffusiun digitala sin l'entir territori.

L'UFCOM attribuescha tranter auter las frequenzas a las staziuns da radio e da televisiun. El procura per ina repartiziun gista da las entradas da taxas e controlla ch'ìls singuls programs na violeschian betg las disposiziuns, p.ex. cunter la publicitad clandestina. Autras incumbensas impurtantas ha l'UFCOM era en il sector da la telecomunicaziun, surtut en connex cun la liberalisaziun dal martgà e l'expansiun da la telefonia mobila.

Plazzas: 269
Entradas: 60 500 000.–
Expensas: 98 500 000.–
Directur: Martin Dumermuth
www.bakom.admin.ch

Uffizi federal d'ambient UFAM

Viver en segirezza ed en buna sanadad: quai vulain nus tuts. Nus vulain era admirar la bellezza e la varietad da las cuntradas, e natiralmain era la fauna e la flora, ed a medem temp avair ina basa solida per l'economia e sa chapescha ina mobilitad totala.

Ma tge ha quai da far cun la politica da l'ambient? Fitg bler. En in pajais alpin sco la Svizra è la segirezza colliada stretgamain cun la natira, sche nus pensain mo a las inundaziuns, a las bovas u a las lavinas. L'UFAM gida ils chantuns, las vischnancas e la populaziun a sa proteger ad uras – saja quai cun guauds da protecziun u cun cartas che inditgeschan las zonas da privel. Era la sanadad ha da far bler cun l'ambient: cun pli pauca pulvra fina u ozon en l'aria, pon ins respirar meglier. E cun pli pauca canera sa sent'ins meglier. Cuntradas variadas ed intactas n'èn betg mo bellas, ellas èn era impurtantas per il turissem.

La politica da l'ambient è ditg stada caracterisada da mesiras d'urgenza per proteger l'ambient. En il fratemp è ella daventada pli vasta e gida perfin era ad utilizar las resursas natirals en tala moda che era las generaziuns futuras pon anc profitar da quellas.

Plazzas: 376
Entradas: 27 300 000.–
Expensas: 729 700 000.–
Directur: Bruno Oberle
www.umwelt-schweiz.ch

Uffizi federal da svilup dal territori ARE

Adina dapli giuvens van a star en in'atgna abitaziun e vulan in agen auto. Il dumber d'autos en Svizra è s'augmentà sin tschintg milliuns ed anc mai n'hai dà tantas chasadas d'ina persuna. Dapli spazi d'abitat, dapli activitads da temp liber, dapli traffic: noss stil da viver pretenda adina dapli spazi. Ma la Svizra resta adina tuttina pitschna. Ils conflicts d'interess tar la planisaziun dal territori èn gia programads ordavant. Da s'occupar da quests conflicts è l'incumbensa principala da l'ARE. Ils spezialists da l'uffizi rimnan las statisticas, las analisas e las prognosas che pertutgan il svilup dal territori e dal traffic e cusseglian ils chantuns – per exempel cura ch'ì sa tracta da coordinar la planisaziun dals abitadis e dal traffic en las aglomeraziuns u d'impedir la construcziun d'abitadis sparpagliads. Cun il «Project territorial Svizra» emprova l'ARE actualmain da definir - en collavuraziun cun ils acturs principals da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas - novs principis per adattar la politica svizra d'organisaziun dal territori a las pretensiuns futuras.

Plazzas: 60
Entradas: –
Expensas: 15 300 000.–
Directur: Pierre-Alain Rumley
www.are.admin.ch

Ils commembers dal Cussegl federal dapi il 1848

En urden cronologic, cun il chantun mintgamai decisiv per l'elecziun e la partida (ils num da las partidas sa drizzan tenor ils num duvrads oz), ils onns en uffizi e las datas personalas.

ZH Jonas Furrer PLD, 1848 – 1861 *3.3.1805 †25.7.1861	AG Emil Welti PLD, 1867 – 1891 *23.4.1825 †24.2.1899	BL Emil Frey PLD, 1891 – 1897 *24.10.1838 †24.12.1922	AG Edmund Schulthess PLD, 1912 – 1935 *2.3.1868 †22.4.1944
BE Ulrich Ochsenbein PLD, 1848 – 1854 *24.11.1811 †3.11.1890	VD Victor Ruffy PLD, 1868 – 1869 *18.1.1823 †29.12.1869	LU Josef Zemp PCD, 1892 – 1908 *2.9.1834 †8.12.1908	GR Felix-Louis Calonder PLD, 1913 – 1920 *7.12.1863 †14.6.1952
VD Henri Druoy PLD, 1848 – 1855 *12.4.1799 †29.3.1855	VD Paul Ceresole PLD, 1870 – 1875 *16.11.1832 †7.1.1905	GE Adrien Lachenal PLD, 1893 – 1899 *19.5.1849 †29.6.1918	GE Gustave Ador PLC, 1917 – 1919 *23.12.1845 †31.3.1928
SO Josef Munzinger PLD, 1848 – 1855 *11.11.1791 †6.2.1855	ZH Johann Jakob Scherer PLD, 1872 – 1878 *10.11.1825 †23.12.1878	VD Eugène Ruffy PLD, 1894 – 1899 *2.8.1854 †25.10.1919	ZH Robert Haab PLD, 1918 – 1929 *8.8.1865 †15.10.1939
TI Stefano Francini PLD, 1848 – 1857 *23.10.1796 †19.7.1857	NE Eugène Borel PLD, 1873 – 1875 *17.6.1835 †14.6.1892	BE Eduard Müller PLD, 1895 – 1919 *12.11.1848 †9.11.1919	BE Karl Scheurer PLD, 1920 – 1929 *27.9.1872 †14.11.1929
AG Friedrich Frey-Herosé PLD, 1848 – 1866 *12.10.1801 †22.9.1873	GL Joachim Heer PLD, 1876 – 1878 *25.9.1825 †1.3.1879	BS Ernst Brenner PLD, 1897 – 1911 *9.12.1856 †11.3.1911	VD Ernest Chuard PLD, 1920 – 1928 *31.7.1857 †9.11.1942
SG Wilhelm Mathias Naeff PLD, 1848 – 1875 *19.2.1802 †21.1.1881	TG Fridolin Anderwert PLD, 1876 – 1880 *19.9.1828 †25.12.1880	NE Robert Comtesse PLD, 1900 – 1912 *14.8.1847 †17.11.1922	FR Jean-Marie Musy PCD, 1920 – 1934 *10.4.1876 †19.4.1952
BE Jakob Stämpfli PLD, 1855 – 1863 *23.2.1820 †15.5.1879	SO Bernhard Hammer PLD, 1876 – 1890 *3.3.1822 †6.4.1907	VD Marc-Emile Ruchet PLD, 1900 – 1912 *14.9.1853 †13.7.1912	TG Heinrich Häberlin PLD, 1920 – 1934 *6.9.1868 †26.2.1947
VD Constant Fornerod PLD, 1855 – 1867 *30.5.1819 †27.11.1899	NE Numa Droz PLD, 1876 – 1892 *27.1.1844 †15.12.1899	ZH Ludwig Forrer PLD, 1903 – 1917 *9.2.1845 †28.9.1921	VD Marcel Pilet-Golaz PLD, 1929 – 1944 *31.12.1889 †11.4.1958
LU Josef Martin Knüsel PLD, 1855 – 1875 *16.11.1813 †14.1.1889	GR Simeon Bavier PLD, 1879 – 1883 *16.9.1825 †27.1.1896	LU Josef Anton Schobinger PCD, 1908 – 1911 *30.1.1849 †27.11.1911	BE Rudolf Minger PPS, 1930 – 1940 *13.11.1881 †23.8.1955
TI Giovanni Battista Pioda PLD, 1855 – 1864 *4.10.1808 †3.11.1882	ZH Wilhelm Friedrich Hertenstein PLD, 1879 – 1888 *5.5.1825 †27.11.1888	SG Arthur Hoffmann PLD, 1911 – 1917 *18.6.1857 †23.7.1927	ZH Albert Meyer PLD, 1930 – 1938 *13.3.1870 †22.10.1953
ZH Jakob Dubs PLD, 1861 – 1872 *26.7.1822 †13.1.1879	VD Louis Ruchonnet PLD, 1881 – 1893 *28.4.1834 †14.9.1893	TI Giuseppe Motta PCD, 1912 – 1940 *29.12.1871 †23.1.1940	AR Johannes Baumann PLD, 1934 – 1940 *27.11.1874 †8.9.1953
BE Carl Schenk PLD, 1864 – 1895 *1.12.1823 †18.7.1895	TG Adolf Deucher PLD, 1883 – 1912 *15.2.1831 †10.7.1912	NE Louis Perrier PLD, 1912 – 1913 *22.5.1849 †16.5.1913	ZG Philipp Etter PCD, 1934 – 1959 *21.12.1891 †23.12.1977
GE Jean-Jacques Challet-Venel PLD, 1864 – 1872 *11.5.1811 †6.8.1893	ZH Walter Hauser PLD, 1889 – 1902 *1.5.1837 †22.10.1902	VD Camille Decoppet PLD, 1912 – 1919 *4.6.1862 †14.1.1925	SO Hermann Obrecht PLD, 1935 – 1940 *26.3.1882 †21.8.1940

ZH		Ernst Wetter PLD, 1939 – 1943 *27.8.1877 †10.8.1963	TI		Giuseppe Lepori PCD, 1955 – 1959 *2.6.1902 †6.9.1968	ZG		Hans Hürlimann PCD, 1974 – 1982 *6.4.1918 †22.2.1994	LU		Kaspar Villiger PLD, 1989 – 2003 *5.2.1941
TI		Enrico Celio PCD, 1940 – 1950 *19.6.1889 †22.2.1980	BE		Friedrich Traugott Wahlen PPS, 1959 – 1965 *10.4.1899 †7.11.1985	VD		Georges-André Chevallaz PLD, 1974 – 1983 *7.2.1915 †8.9.2002	GE		Ruth Dreifuss PSS, 1993 – 2002 *9.1.1940
SO		Walther Stampfli PLD, 1940 – 1947 *3.12.1884 †11.10.1965	FR		Jean Bourgknecht PCD, 1960 – 1962 *16.9.1902 †23.12.1964	ZH		Fritz Honegger PLD, 1978 – 1982 *25.7.1917 †4.3.1999	ZH		Moritz Leuenberger PSS, 1995 *21.9.1946
BE		Eduard von Steiger PPS, 1941 – 1951 *2.7.1881 †10.2.1962	ZH		Willy Spühler PSS, 1960 – 1970 *31.1.1902 †31.5.1990	NE		Pierre Aubert PSS, 1978 – 1987 *3.3.1927	VS		Pascal Couchepin PLD, 1998 *5.4.1942
SG		Karl Kobelt PLD, 1941 – 1954 *1.8.1891 †5.1.1968	OW		Ludwig von Moos PCD, 1960 – 1971 *31.1.1910 †26.11.1990	GR		Leon Schlumpf PPS, 1980 – 1987 *3.2.1925	AI		Ruth Metzler-Arnold PCD, 1999 – 2003 *23.5.1964
ZH		Ernst Nobs PSS, 1944 – 1951 *14.7.1886 †15.3.1957	BS		Hans Peter Tschudi PSS, 1960 – 1973 *22.10.1913 †30.9.2002	LU		Alphons Egli PCD, 1983 – 1986 *8.10.1924	FR		Joseph Deiss PCD, 1999 *18.1.1946
NE		Max Petitpierre PLD, 1945 – 1961 *26.2.1899 †25.3.1994	AG		Hans Schaffner PLD, 1961 – 1969 *16.12.1908 †26.11.2004	ZH		Rudolf Friedrich PLD, 1983 – 1984 *4.7.1923	BE		Samuel Schmid PPS, 2001 *8.1.1947
VD		Rodolphe Rubattel PLD, 1948 – 1954 4.9.1896 †18.10.1961	VS		Roger Bonvin PCD, 1962 – 1973 *12.9.1907 †5.6.1982	SO		Otto Stich PSS, 1984 – 1995 *10.1.1927	GE		Micheline Calmy-Rey PSS, 2003 *8.7.1945
VS		Joseph Escher PCD, 1950 – 1954 *17.9.1885 †9.12.1954	BE		Rudolf Gnägi PPS, 1966 – 1979 *3.8.1917 †20.4.1985	VD		Jean-Pascal Delamuraz PLD, 1984 – 1998 *1.4.1936 †4.10.1998	ZH		Christoph Blocher PPS, 2004 *11.10.1940
BE		Markus Feldmann PPS, 1952 – 1958 *21.5.1897 †3.11.1958	TI		Nello Celio PLD, 1967 – 1973 *12.2.1914 †29.12.1995	ZH		Elisabeth Kopp PLD, 1984 – 1989 *16.12.1936	AR		Hans-Rudolf Merz PLD, 2004 *10.11.1942
ZH		Max Weber PSS, 1952 – 1954 *2.8.1897 †2.12.1974	NE		Pierre Graber PSS, 1970 – 1978 *6.12.1908 †19.7.2003	AI		Arnold Koller PCD, 1987 – 1999 *29.8.1933	AG		Doris Leuthard PCD, 2006 *10.4.1963
ZH		Hans Streuli PLD, 1954 – 1959 *13.7.1892 †23.5.1970	ZH		Ernst Brugger PLD, 1970 – 1978 *10.3.1914 †20.6.1998	TI		Flavio Cotti PCD, 1987 – 1999 *18.10.1939			
SG		Thomas Holenstein PCD, 1955 – 1959 *7.2.1896 †31.10.1962	SG		Kurt Furgler PCD, 1972 – 1986 *24.6.1924	NE		René Felber PSS, 1988 – 1993 *14.3.1933			
VD		Paul Chaudet PLD, 1955 – 1966 *17.11.1904 †7.8.1977	SO		Willi Ritschard PSS, 1974 – 1983 *28.9.1918 †16.10.1983	BE		Adolf Ogi PPS, 1988 – 2000 *18.7.1942			

Proteger la cuntrada e promover las energias regenerablas èn segiramain duas finamiras ludaivlas. Ma tge capita, sch'i dat conflicts d'interess? Per exempel sch'in implant eroelectric duai vegnir construi damanaivel d'in reservat natiral. Tge interess ha prioritad? Il Tribunal federal sto s'occupar era da dumondas da quest gener.

La giudicativa:

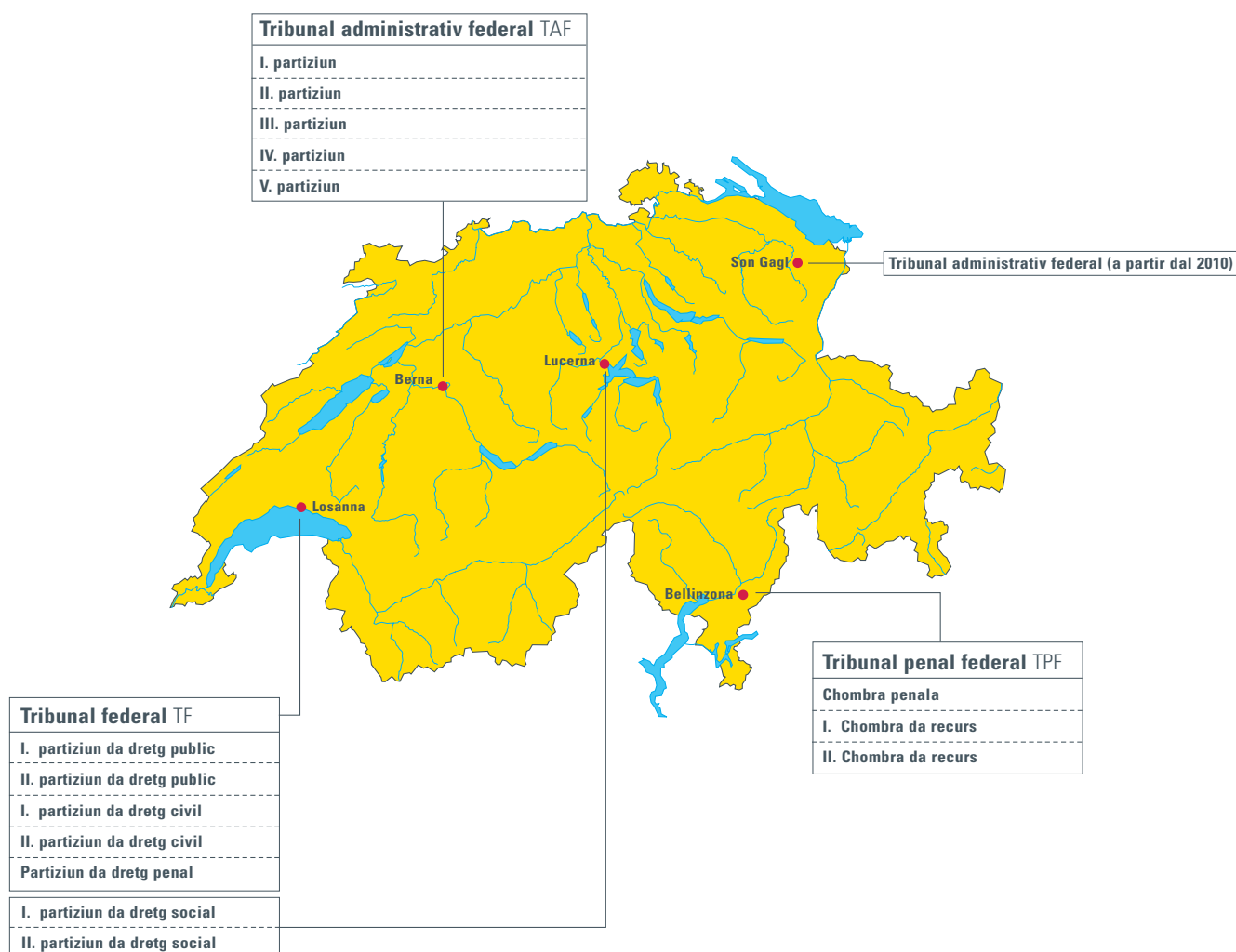

ils tribunaux federaux

La terza pussanza

Il Tribunal federal è la dretgira suprema da la Svizra. Sin nivel da las trais pussanzas dal stadi represchenta el, sper l'Assamblea federala (legislativa) ed il Cussegl federal (executiva), la pussanza giudiziala (giudicativa). Cun sia giurisdicziun contribuescha il Tribunal federal al svilup dal dretg ed a sia adattaziun a las novas circumstanzas. Cunter sias decisziuns po vegnir recurri al Tribunal europeic dals dretgs umans a Strasbourg.

Il Tribunal federal

Ils 38 derschaders ed ils derschaders suppleants adempleschan lur incumbensas en ina da las set partiziuns dal Tribunal federal a Losanna ubain a Lucerna. Els vegnan sustegnids da 250 emploiads.

Il Tribunal federal ha differentas incumbensas, particularmain:

- garantir la protecziun dals dretgs dals burgais en cas concrets,
- segirar l'applicaziun unifurma dal dretg federal,
- contribuir al svilup dal dretg.

El examinescha sin fundament da recurs, sche las decisiuns da las davosas instanzas chantunals e da las autoritads federalas inferiuras sa cunfan cun il dretg vertent. El procura medemamain che las reglas vertentas per la legislaziun, l'applicaziun dal dretg e la giurisdicziun vegnian respectadas.

Il Tribunal federal n'ha dentant betg la surveglianza suprema dals organs da giustia da la Svizra.

El decida en davosa instanza davart cuntraversas giuridicas da

- dretg civil (dispitas tranter personas),
- dretg penal (proceduras penals cunter singulas personas),
- dretg public ed administrativ (cuntraversas tranter personas ed il stadi, tranter chantuns sco era tranter la Confederaziun e chantuns).

Las derschadras ed ils derschaders dal Tribunal federal vegnan elegids da l'Assamblea federala tenor criteris linguistics, regiunals e politics; la durada d'uffizi è sis onns.

Da princip è la funcziun da derschader federal averta a mintga burgaisa e mintga burgais svizzer. Ina furmaziun giuridica n'è betg necessaria, ma en la pratica è ella la regla.

Ils actuars e las actuaras da dretgira avevan pli baud da rediger surtut las sentenzias suenter lur pronunzia. Cun l'augment dal volumen dals cas è ina part da la lavur, ch'era resalvada avant als derschaders, vegnida surdada ad els.

Oz participeschan ils actuars a l'instrucziun da las proceduras ed elavuran, en la gronda part dals cas, sezs ils rapports resp. ils sbozs da sentenzias; quels vegnan sutmess per l'approvaziun al derschader d'instrucziun e suenter al gremi giudizial per la decisiun.

A basa da quests documents e dals resultats da las observaziuns fatgas en il decurs da la deliberaziun, a la quala ils actuars participeschan cun vusch consultativa, redigian els il text definitiv da la sentenzaia.

Il Secretariat general dal tribunal è tant il servetsch da stab dal tribunal plenar, da la conferenza dals presidents e da la cumissiun administrativa, sco era dal president en quai che riguarda dumondas da personal, d'organisasiun, d'administraziun e da finanzas. El è a medem temp l'organ directiv dals Servetschs dals tribunals.

Ils Servetschs dals tribunals adempleschan las suandantas incumbensas:

- *Servetschs da chanzlia*: registratura ed administraziun dals cas giuridics pendents, archiv, controlla da taxas e servetschs generals da secretariat;
- *Servetschs d'administraziun*: servetschs da finanzas, persuasal, mobigliar, chasa, segirezza e salter;
- *Servetschs scientific*: informatica, biblioteca, documentaziun e publicaziun da las sentenzias dal Tribunal federal.

La procedura avant il Tribunal federal

En general po mintga burgais inoltrar in recurs cun indicaziun dals motivs; alura vegn la cuntrapart envidada da s'exprimer. Il Tribunal federal po ordinar a las parts in'ulteriura corrispondenza avant che pronunziar sia sentenza.

Fatgs da dretg public: Il Tribunal federal giuditgescha recurs da dretg public cunter decisius e decreti chantunals da dretg

public, sco era pervi da violaziun dals dretgs politics (dretg da votar, elecziuns e votaziuns dal pievel).

Fatgs civils: Il Tribunal federal giuditgescha recurs en fatgs civils cunter decisius da las dretgiras chantunals. En cas da cuntraversas da dretg patrimo-

nial sto la valor en lita muntar ad almain 30'000 francs (15'000 francs en cas che concernan il dretg da lavur ed il dretg da locaziun).

Arthur Aeschlimann
president
PLD

Heinz Aemisegger
PCD

Bertrand Reeb
PLC

Michel Féraud
PLD

Jean Fonjallaz
PSS

Ivo Eusebio
PCD

Adrian Hungerbühler
PLD

Alain Wurzbürger
PLD

Robert Müller
PCD

Danielle Yersin
PPS

Georg Thomas Merkli
PES

Peter Karlen
PPS

Bernard Corboz
PLD

Kathrin Klett
PSS

Vera Rottenberg Liatowitsch
PSS

Gilbert Kolly
PCD

Christina Kiss-Peter
PLD

Niccolò Raselli
PSS

Ursula Nordmann
PSS

Elisabeth Escher
PCD

Lorenz Meyer
PPS

Fabienne Hohl
PLD

Luca Marazzi
PLD

I. partiziun da dretg public:

Garanzia da la proprietad, dretg da la planisaziun dal territori e dretg da construcziun, protecziun da l'ambient, dretgs politics, assistenza giudiziala internaziunala en chaussas penals, traffic sin via (inclus la retratga dal permiss d'ir cun auto), dretg da burgais, dretg da la funcziun publica, garantias da procedura ed en fatgs dal dretg penal las decisius intermediaras da process penals.

II. partiziun da dretg public:

Dretg d'esters, dretg fiscal, dretg public d'economia, dretg administrativ (p.ex. responsabladad dal stadi, subvenziuns, radio e televisiun), libertad da conscienza e da cretta, libertad da lingua e libertad economica.

I. partiziun da dretg civil:

Dretg d'obligaziuns, contract d'assicuranza, dretg privat da concorrenza e dretg dals bains immaterials.

II. partiziun da dretg civil:

Dretg da persunas, da famiglia, d'ierta e dretg real, sco era dretg da scussiu e da concurs.

Fatgs penals: Il Tribunal federal giuditgescha recurs cunter sentenzias chantunalas en chaussas penals u sentenzias dal Tribunal penal federal.

Roland Max Schneider
PPS

Hans Wiprächtiger
PSS

Pierre Ferrari
PLD

Dominique Favre
PSS

Andreas Zünd
PSS

Hans Mathys
PPS

Partiziun da dretg penal:

Dretg material (inclus l'execuziun dals chastis e da las mesiras) e dretg da process penal (senza ils recurs cunter decisiuns intermediaras da process penals).

Fatgs da dretg social: Il Tribunal federal giuditgescha recurs en fatgs publics cunter decisiuns da las dretgiras chantunalas d'assicuranzas.

Susanne Leuzinger-Naef
vicepresidenta
PSS

Ursula Widmer-Schmid
PLD

Franz Xaver Schön
PCD

Rudolf Ursprung
PPS

I. partiziun da dretg social:

Assicuranza d'invaliditad, prestaziuns supplementaras, assicuranza d'accidents, assicuranza da dischoccupads, assicuranza sociala chantunala, supplements da famiglia, agid social ed assicuranza militar.

Ulrich Meyer
PSS

Alois Lustenberger
PCD

Aldo Borella
PLD

Yves Kernen
PPS

Hansjörg Seiler
PPS

II. partiziun da dretg social:

Assicuranza per vegls e survivents, assicuranza d'invaliditad, urden da cumpensaziun dal gudogn, assicuranza da mal-sauns e prevenziun professiunala.

Recurs costituzional subsidiar:

Sch'ils recurs surmenziunads n'èn betg admissibels, pon violaziuns da dretgs costituzionals vegnir purtadas avant il Tribunal federal cun agid d'in recurs costituzional subsidiar.

Ils tribunals d'emprima instanza

Ils tribunals d'emprima instanza da la Confederaziun s'organiseschan sezs, èn però suttamess a la surveglianza dal Tribunal federal ed a la surveglianza suprema da l'Assamblea federala.

Els distgargian gist dublamain il Tribunal federal: pervi da cuntraversas gia giuditgadas vegn grazia ad els recurrì adina damain al Tribunal federal. Uschia na sto el betg pli controllar anc ina giada ils fatgs gia giuditgads e po sa limitar a las dumondas da dretg.

Il Tribunal penal federal

Peter Popp
PCD

Sylvia Frei-Hasler
PPS

Myriam Forni
PSS

Daniel Kipfer Fasciati
PES

Walter Wüthrich
PSS

Jean-Luc Bacher
PLD

Alex Staub
president
PLD

Emanuel Hochstrasser
PPS

Barbara Ott
PLC

Tito Ponti
PLD

Andreas Keller
vicepresident
PCD

Bernard Bertossa
PSS

Giorgio Bomio
PSS

Cornelia Cova
PSS

Roy Garré
PSS

Chombra penala

La Chombra penala ha remplazzà la Curt penala federala dal Tribunal federal a Losanna. Ella giuditgescha en emprima instanza ils fatgs penals che la lescha attribuescha a la giurisdicziun da la Confederaziun. Quai èn per exempel cas impurtants da criminalità organisada ed economica, da lavada da daners suspectus e da corrupziun.

I. Chombra da recurs

(Chombra da procedura penala)

L'emprima Chombra da recurs ha surpiglià las incumbensas da la Chombra d'accusaziun dal Tribunal federal, sco per exempel l'examinaziun da recurs cunter acts uffizials u omissiuns dal procuratur general da la Confederaziun e dals inquisiturs federali.

II. Chombra da recurs

(Chombra d'assistenza giudiziala)

Dapi il 1. da schaner 2007 giuditgescha ina segunda Chombra da recurs davart ils recurs en fatgs internaziunals d'assistenza giudiziala e remplazza uschia las instanzas da recurs chantunalas resp. il Tribunal federal.

La durada d'uffizi dals derschaders d'emprima instanza è sis onns, tuttina sco quella dals commembers dal Tribunal federal. Ella po vegnir terminada anticipadamain cun la vegliadegna da pensiun u la relaschada d'uffizi. Las premissas per ina relaschada d'uffizi èn la violaziun intenziunada u per greva negligentscha da las obligaziuns d'uffizi u l'inabilitad durabla d'exercitar la funcziun, per exempel pervi da malsogna. La competenza per relaschar in derschader da ses uffizi ha l'Assamblea federala che è era l'autorità da surveglianza dai collegi da derschaders.

i Tribunale penale federale
Casella postale 2720
6501 Bellinzona
T 091 822 62 62
F 091 822 62 42
E-mail: info@bstger.ch
www.bstger.ch

Il Tribunal administrativ federal

Il Tribunal administrativ federal ha cumenzà sia activitad il 1. da schaner 2007 a Berna ed ha remplazzà las cumissiuns federalas da recurs e da cumpromiss sco era ils servetschs da recurs da la Confederaziun. Il transferiment a Son Gagl è previs per il 2010.

L'incumbensa principala dal Tribunal administrativ federal è da decider en cas da dispitas da dretg public en cumpetenza da l'administraziun federala. Quai cumpiglia era ils recurs cunter decisiuns d'instanzas federalas u chantunalas e plants tractads en emprima instanza che sa basan sin il dretg administrativ federal.

Il Tribunal administrativ federal giuditgescha sco instanza precedentia dal Tribunal federal u sco davosa ed unica instanza: en passa la mesadad dals cas vegn el a dar la sentenza definitiva.

L'organisaziun

Ils 72 derschaders (vesair pagina 80) occupan 64 plazzas. Passa la mesadad dals 330 emploiads dal tribunal èn dunnas. Apaina dus terzs èn da lingua tudestga, apaina in terz da lingua franzosa e 6% da lingua materna taliana.

Il tribunal sa cumpona da tschintg partiziuns che cumpiglian mintgina duas chombras. Las partiziuns èn responsablas tranter auter per las proceduras en ils suandants secturs da dretg:

I. partizium: Persunal federal, protecziun da datas, protecziun da la natira e da la patria, fatgs da duana, taxas, taglias, projects d'infrastructura, planisaziun dal territori, expropriaziuns, vias naziunalas, protecziun da l'ambient e da las auas, posta e telecommunicaziun, sco era radio e televisiun.

II. partizium: Acquisiziuns publicas, surveglianza da fundaziuns, register da commerzi, proprietad intellectuala, dretg dals cartels e surveglianza dals pretschs, furmaziun professiunala, protecziuns dals animals, provediment economic dal pajais, agricultura, lottarias, gieus da fortuna e bancas da gieu, Banca naziunala, lavada da daners suspectus e la surveglianza da las assicuranzas privatas.

III. partizium: Dretg da burgais, dretg d'esters e secturs parzials dal dretg d'asil, intermediaziun d'adopziuns, examens federals da matura, protecziun da monuments, dretg d'armas, medicaments, meds narcotics, protecziun cunter radiaziuns, victualias, cumbat cunter malsognas ed epidemias, assicuranza da malsaus, assicuranza d'accidents, assicuranza da dischoccupads.

IV. e V. partizium: Dretg d'asil pertutgant il status da fugitiv e l'expulsiun.

i Tribunal administrativ federal
Schwarztorstrasse 59
Chascha postala
3000 Berna 14
T 058 705 26 26
F 058 705 29 80
E-mail: info@bvger.admin.ch
www.bvger.ch

Ils derschaders dal Tribunal administrativ federal

 Eduard Achermann PPS	 Roland Flury PLD	 Vera Marantelli PLD	 Hans Schürch PLD
 Maria Amgwerd PCD	 Beat Forster PCD	 Stefan Mesmer PSS	 Frank Seethaler PES
 David Aschmann PLD	 Johannes Frölicher PSS	 Markus Metz PLD	 Nina Spälti Giannakitsas PSS
 Florence Aubry Girardin PES	 Robert Galliker senza partida	 Alberto Meuli PPS	 Thomas Stadelmann PCD
 Elena Avenati-Carpani PCD	 Kurt Gysi PLD	 Pascal Mollard PSS	 Marc Steiner PSS
 François Badoud senza partida	 Fulvio Haefeli PPS	 Jean-Pierre Monnet senza partida	 Walter Stöckli PSS
 Jean-Luc Baechler PPS	 Hans-Jacob Heitz PPS	 Claude Morvant PLD	 Bendicht Tellenbach PSS
 Christoph Bandli PPS	 Madeleine Hirsig-Vouilloz PCD	 André Moser PLD	 Marianne Teuscher PPS
 Michael Beusch PSS	 Bruno Huber PCD	 Francesco Parrino PSS	 Andreas Trommer PLD
 Ruth Beutler PSS	 Antonio Imoberdorf PSS	 Claudia Pasqualetto Péquignot PLD	 Hans Urech PPS
 Gérald Bovier PPS	 Lorenz Kneubühler PSS	 Michael Peterli PES	 Vito Valenti PLD
 Stephan Breitenmoser PCD	 Therese Kojic-Siegenthaler senza partida	 Daniel Riedo PPS	 Bernard Vaudan PCD
 Francesco Brentani PCD	 Jürg Kölliker PSS	 Marianne Ryter Sauvant PSS	 Blaise Vuille PLC
 Maurice Brodard PCD	 Markus König PSS	 Regula Schenker Senn PSS	 Beat Weber PLD
 Claudia Cotting-Schalch PLD	 Walter Lang senza partida	 Gérard Scherrer senza partida	 Philippe Weissenberger PSS
 Jenny de Coulon Scuntaro PLD	 Pierre Leu PSS	 Daniel Schmid PSS	 Thomas Wespi PCD
 Kathrin Dietrich PCD	 Christa Luterbacher PSS	 Eva Schneeberger PLD	 Salome Zimmermann PSS
 Jean-Daniel Dubey senza partida	 Bernard Maitre PCD	 Franziska Schneider PES	 Martin Zoller PCD

Redacziun Chanzlia federala, servetsch d'infurmaziun
Concept, preschentaziun, cumposiziun Jeanmaire & Michel AG, Berna
Fotos Julie de Tribolet, Losanna
paginas 21–23 per gronda part: Senn & Stahl, Berna
Grafica davart las partidas pagina 26: Michael Hermann, Institut geografic da l'universitad da Turitg
Fotografias da film pagina 30/31: © Ciné Manufacture, reschia: Jean-Stéphane Bron, www.maisimbundeshuus.ch

Questa publicaziun survegn ins era en tudestg, franzos, talian ed
anglais; ella po vegnir retratga gratuitamain cun trametter l'adressa
sin ina etichetta da tatgar a:
UFEL, Distribuziun publicaziuns, CH-3003 Berna
u www.bundespublikationen.admin.ch

Art.-Nr. 104.617.r

29avla ediziun, 2007

www.admin.ch